

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Barbora Kebzová

**Životopisné autorské knihy Petra Síse a
jejich ohlas v médiích**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Barbora Kebzová**

Vedoucí práce: **PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

KEBZOVÁ, Barbora. *Životopisné autorské knihy Petra Síse a jejich ohlas v médiích*. Praha, 2017. 62 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.

Abstrakt

Tato bakalářská práce mapuje ohlas dvou životopisných autorských knih Petra Síse v médiích. Konkrétně byly zvoleny tituly *Strom života* a *Pilot a Malý princ*. Nejprve se práce zabývá literárním vymezením těchto titulů, poté nastiňuje život a tvorbu autora. Příložen je také rozhovor s Petrem Sísem, jehož pojem je v jedné z kapitol teoreticky vysvětlen. Bakalářská práce představuje i významná ocenění v oblasti knih pro děti a mládež, které autor za svou tvorbu získal, mezi něž patří i ocenění Hanse Christiana Andersena za celoživotní dílo. Poslední kapitola bakalářské práce se věnuje samotnému ohlasu obou životopisných autorských knih Petra Síse v médiích. Výsledků bylo dosaženo metodou kvalitativní analýzy. Práce se nesoustředí pouze na recenze v médiích, ale nabízí kompletní přehled mediálních zmínek o obou titulech. K nalezení zkoumaného vzorku posloužily elektronické databáze Newton Media SEARCH a EBSCOhost, řešerše časopisů a novin v Národní knihovně České republiky, internetových archivů a čtenářských webů. Petr Sís dlouhodobě žije ve Spojených státech amerických, proto byla analyzována i americká média.

Abstract

This bachelor thesis maps the coverage of Peter Sis's two biographical author books in media. In particular, *the Tree of Life* and *the Pilot and the Little Prince* have been chosen. Firstly, the thesis focuses on the literary definition of these works, then outlines

the life and artworks of the author. An interview with Petr Sís is also included and is theoretically explained in one of the chapters. This bachelor thesis introduces some important prizes in the field of books for children and youngsters, which the author has gained for his work. For example, the Hans Christian Andersen Award for lifetime achievement is mentioned there. The last chapter of this bachelor thesis focuses on *the Tree of Life* and *the Pilot and the Little Prince* and their media coverage. The results were achieved with the qualitative method of analysis. This thesis does not only focus on book reviews but also provides complete overview of media coverage of both mentioned books. Newton Media SEARCH and EBSCOhost electronic databases, magazines and newspapers in the National Library of the Czech Republic, web archives and reader's websites served to find the examined sample. Due to the fact that Peter Sis currently lives in the United States of America, the US media have been analyzed, too.

Klíčová slova

Petr Sís, literatura pro děti a mládež, životopisná autorská kniha, Strom života, Pilot a Malý princ, literární kritika, ohlas v médiích, rozhovor

Keywords

Peter Sis, children's literature, biographical author book, The Tree of Life, The Pilot and the Little Prince, literary criticism, media coverage, interview

Rozsah práce: 118 006 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 1. 5. 2017

Barbora Kebzová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Janě Čeňkové, PhD. za vstřícný přístup, odborné vedení a věcné připomínky při zpracování této bakalářské práce.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Kebzová Barbora	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2014	
E-mail diplomantky/diplomanta: barbora.kebzova@gmail.com	
Studijní obor/forma studia: Žurnalistika/prezenční	
Předpokládaný název práce v češtině: Životopisné autorské knihy Petra Síse a jejich ohlas v médiích	
Předpokládaný název práce v angličtině: The Biographical Author Works by Peter Sis in Media	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve po dvou semestrech</u> od schválení tezí) LS 2016/2017	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Práce se bude věnovat charakteristice žánru autorské ilustrované knihy se zaměřením na životopisné knihy Petra Síse. V úvodních kapitolách představím žánr autorské ilustrované knihy a žánr knihy životopisné. Následně budu analyzovat Sísovu tvorbu a představím dvě autorova životopisná díla – Strom života a Pilot a Malý princ. V druhé části práce se budu věnovat mediálnímu ohlas autorských životopisných knih Petra Síse v České republice a také v USA, kde autor žije. Zaměřím se také na literární ocenění Sísových knih jako cenu SČUG Hollar, Ragazzi Award, cenu The New York Times Book Review a cenu Hanse Christiana Andersena.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1) Autorská ilustrovaná kniha – definice pojmu, historický přehled 2) Životopisná kniha – definice pojmu, historický přehled 3) Petr Sís – biografie, tvorba 4) Obsahová analýza životopisných knih Petra Síse se zaměřením na tituly Strom života a Pilot a Malý princ 5) Literární ocenění, teoretické uchopení, přehled cen v oblasti knih pro děti a mládež 6) Mediální ohlas životopisných autorských knih Petra Síse se zaměřením na tituly Strom života a Pilot a Malý princ	
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Mediální ohlasy v těchto médiích a na těchto webových portálech: Literární noviny, Mladá fronta DNES, iLiteratura.cz,	

Deník,
Respekt,
Ceskatelevize.cz,
Tvar,
Host,
DVTV,
The New York Times

Webové stránky:

Oficiální webová stránka Petra Síse. Dostupné z: <http://www.petersis.com/>

Oficiální webová stránka České sekce Mezinárodního sdružení pro dětskou knihu. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/>

Oficiální webová stránka: www.nejlepsiknihydetem.cz (zde uveden Pilot a Malý princ)

Webová stránka: <http://old.czechlit.cz/nova-literatura/>

Webová stránka Rozprav o Českých médiích: <http://rozpravy.fsv.cuni.cz/prehled-uplynulych-rozprav> (září 2014; zde rozhovor s Petrem Sísem)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Literárně-kritická kvalitativní analýza a mediální reflexe životopisných autorských knih Petra Síse na příkladu děl Strom života a Pilot a Malý princ.

Rozhovor s autorem.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

Bookbird: A journal of international children's literature. Baltimore: IBBY, 2012, 50(4). ISSN 0006-7377.

Periodikum se zabývá literaturou pro děti a mládež po celém světě. Vydává ho čtvrtletně IBBY – Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu. Zvolené číslo se věnuje držitelům ceny Hanse Christiana Andersena za rok 2012, tedy i Petru Sísovi.

ENGLISH, James F. Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot. Brno: Host, 2011. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-492-7.

Kniha popisuje literární a filmové ceny, zabývá se jejich fungováním, ale i vznikem a historií. Autor sleduje statistické údaje o růstu publikovaných knih i o vzniku nových cen.

Český překlad je doplněn o údaje o českých literárních cenách. Literární vědci Pavel Janáček a Jiří Trávníček se věnují literárním cenám v českém prostředí od doby národního obrození až po současnost.

KOPÁČ, Radim; ČEŇKOVÁ, Jana; TUČKOVÁ, Kateřina. Česká literatura pro děti a mládež, Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2012. ISBN 978-80-87546-03-1.

Kniha se ohlíží za publikacemi pro dětské a dospívající čtenáře, které vyšly v České republice po roce 2000. Autorky Jana Čeňková a Kateřina Tučková hodnotí v této bilanční publikaci výtvarnou a literární kvalitu vybraných publikací.

MANDYS, Pavel a kol. 2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy. V Praze: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03336-5.

Publikace shrnuje nejdůležitější, nejzajímavější a nejoblíbenější tituly literatury pro děti a mládež. Kolektiv čtrnácti autorů v čele s editorem Pavlem Mandysem informuje o klasických dílech, ale také o současné či nedávné knižní produkci. Objevují se zde i méně

známé či do češtiny nepřeložené tituly.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. Encyklopedie literárních žánrů. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

Kniha je souhrnnou prací z oboru české genologie a historické poetiky. Publikace popisuje literární žánry a zabývá se všemi tvůrčími literárními obory – prózou, poezií, ale také literaturou pro děti a mládež. Zachycuje všechna období od počátků až do současnosti. Konkrétní témata jsou vybrána na základě významu, příznačnosti a produktivity daného žánru v české literatuře.

NÜNNING, Ansgar, Jiří TRÁVNÍČEK a Jiří HOLÝ (eds.). Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy. Brno: Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4.

Publikace je interdisciplinárně zaměřená. Lexikon teorie literatury a kultury podává kompaktní přehled o literárněvědných a kulturologických přístupech, vysvětluje základní teoretické literární a kulturní pojmy a seznamuje s významnými autory.

OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ. Rozhovory o interview. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1618-6.

Kniha nabízí pohledy mnoha významných autorů na žánr rozhovoru. Vymezuje pozici rozhovoru, popisuje také jeho dějinný vývoj a současné místo v médiích včetně internetu. Mezi autory, kteří do publikace přispěli, patří například Marek Eben, Olga Sommerová, Karel Hvizďala či Ondřej Neff.

SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. Malý princ. 13. vyd. v Albatrosu, 1. v překl. Richarda Podaného. V Praze: Albatros, 2010. ISBN 978-80-00-02738-8.

Malý princ je jednou z nejvýznamnějších pohádkových knih moderní světové literatury a zároveň nejznámějším dílem Antoina de Saint-Exupéryho. Kniha vypráví příběh pilota, který ztroskotá na Sahaře a zde se setkává s Malým princem. Motiv publikace je základem pro Sísovu autorskou knihu Pilot a Malý princ.

SÍS, Petr. Pilot a Malý princ: život Antoina de Saint-Exupéryho. 1. české vyd. Praha: Labyrint, 2014, [50] s. ISBN 978-80-86803-27-2

V Pilotu a Malém princí Petr Sís odhaluje život Antoina de Saint-Exupéryho, dnes známého právě zejména díky autorství knihy Malý princ. V životopisné výtvarné publikaci autor popisuje spisovatelův život od dětství až po jeho osudový poslední let.

SÍS, Petr. Strom života: kniha o životě přírodovědce, geologa a myslitele Charlese Darwina. Překlad Viktor Janiš. Praha: Raketa, 2004. ISBN 80-86803-02-3

Životopisná autorská ilustrovaná kniha Strom života představuje život významného světového přírodovědce Charlese Darwina. Petr Sís v ní Darwinův osud popisuje od školních let až po jeho životní objev v oblasti přírodovědy.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Publikace se zabývá jednotlivými metodami, které jsou užívané při výzkumu médií. Autoři Tomáš Trampota a Martina Vojtěchovská se v ní zabývají zásadami komerčního i akademického výzkumu médií. Dílčí metodické postupy jsou rozebrány na praktických příkladech z českých médií.

ŠUBRTOVÁ, Milena a kol. Slovník autorů literatury pro děti a mládež. Praha: Libri,

2012. ISBN 978-80-7277-506-4.

Publikace se věnuje českým autorům pro dětské a dospívající čtenáře. Kolektiv autorů pod vedením Mileny Šubrtové v knize shrnuje nejvýznamnější autory literatury pro děti a mládež od počátku 19. století až do současnosti.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

NĚMEČKOVÁ, Sára. *Autorská ilustrovaná kniha v tvorbě Petra Nikla a Petra Síse a její mediální ohlas.* Praha, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

.....

**Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga
pedagožky/pedagoga**

Datum / Podpis

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD	2
1. LITERÁRNÍ VYMEZENÍ DĚL PETRA SÍSE	4
1.1 AUTORSKÁ ILUSTROVANÁ KNIHA	4
1.2 ŽIVOTOPISNÁ KNIHA	6
2. ŽIVOT A UMĚLECKÁ TVORBA PETRA SÍSE	9
2.1 VYBRANÁ NEŽIVOTOPISNÁ LITERÁRNÍ DÍLA.....	13
3. ROZHOVOR	16
3.1 ROZHOVOR JAKO POJEM	16
3.2 ROZHOVOR S PETREM SÍSEM	18
4. LITERÁRNÍ OCENĚNÍ	19
4.1 HISTORICKÝ VÝVOJ A FUNKCE UMĚLECKÝCH OCENĚNÍ.....	19
4.2 PETR SÍS A LITERÁRNÍ OCENĚNÍ	21
4.2.1 Tuzemská ocenění.....	21
4.2.2 Zahraniční ocenění.....	24
5. VYBRANÉ ŽIVOTOPISNÉ AUTORSKÉ KNIHY PETRA SÍSE A JEJICH LITERÁRNÍ ANALÝZA	28
5.1 STROM ŽIVOTA.....	28
5.2 PILOT A MALÝ PRINC	31
6. VYBRANÉ ŽIVOTOPISNÉ AUTORSKÉ KNIHY PETRA SÍSE A JEJICH OHLAS V MÉDIÍCH	33
6.1 STROM ŽIVOTA.....	35
6.1.1 <i>Strom života v tuzemských médiích</i>	35
6.1.2 <i>Strom života v zahraničních médiích</i>	44
6.1.3 <i>Zhodnocení ohlasu titulu Strom života v médiích</i>	47
6.2 PILOT A MALÝ PRINC	48
6.2.1 <i>Pilot a Malý princ v tuzemských médiích</i>	48
6.2.2 <i>Pilot a Malý princ v zahraničních médiích</i>	55
6.2.3 <i>Zhodnocení ohlasu titulu Pilot a Malý princ v médiích</i>	59
ZÁVĚR	61
SUMMARY	64
POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY	66
PRAMENY.....	66
LITERATURA	66
POUŽITÁ PERIODIKA.....	67
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	69
SEZNAM PŘÍLOH	76
PŘÍLOHY	77

Úvod

V dnešní digitální éře, kdy děti a mládež tráví stále více času za monitory počítačů či tabletů, se kniha stává čím dál důležitějším prostředkem pro jejich poučení i pobavení. Jsem toho názoru, že literatura hraje důležitou roli rovněž v jejich intelektuálním rozvoji. Najít vhodné čtivo pro vlastní děti může být obtížné, tituly Petra Síse však splňují požadavky i náročnost rodičů. Řadí se mezi autorské ilustrované knihy, které spíše než běžné publikace připomínají umělecká díla. Nejde však pouze o estetický prožitek, autorovy knihy čtenářům nabízí také nepřeborné množství informací a zajímavostí, které podněcují dětskou fantazii a zvědavost. To platí i o životopisných titulech *Strom života* a *Pilot a Malý princ*, jež jsou primárním tématem této bakalářské práce.

Jedním ze základních způsobů, jak se o kvalitních nekonvenčních knihách pro děti a mládež mohou rodiče a ostatně i samotní mladí čtenáři dozvědět, je sledování mediálních výstupů. Hlavním úkolem této bakalářské práce je zmapovat ohlas výše zmíněných životopisných autorských knih Petra Síse v médiích a zjistit, jaká pozornost je těmto titulům v mediálním prostředí věnována. Ve výzkumné části své bakalářské práce se zaměřím jak na české, tak na zahraniční (zejména americké) ohlasy v médiích, jelikož Petr Sís dlouhodobě žije ve Spojených státech amerických. Nebudu sledovat pouhou četnost mediálních zmínek o *Stromu života* a *Pilotu a Malém princ*, ale zaměřím se na několik faktorů pomocí metody kvalitativní analýzy – například na způsob referování a hodnocení titulů v jednotlivých médiích, mnou předpokládaný pozitivní vliv získaných literárních cen na ohlas v médiích, rozdíly v informování o titulech v českém a zahraničním prostředí či zvolený žánr, který pro své výstupy použili jednotliví novináři. Zkoumání mediálního ohlasu autorských životopisných knih Petra Síse je spojením dvou oblastí mého zájmu, tedy žurnalistiky a literatury, což je i důvod, proč jsem jej zvolila coby téma své bakalářské práce. Tvorbu Petra Síse navíc obdivuji již několik let.

Kromě poslední kapitoly věnující se ohlasu dvou autorských ilustrovaných knih Petra Síse v médiích postupně v jednotlivých kapitolách této bakalářské práce nastíním žánr autorské ilustrované a životopisné knihy a celkovou tvorbu i život Petra Síse.

Vysvětlím také pojem rozhovor a přiložím i provedený rozhovor s autorem. Ve čtvrté kapitole představím vybraná literární ocenění v oblasti knih pro děti a mládež, které autor za svá díla získal. Pátá kapitola bakalářské práce představí autorovy vybrané autorské životopisné knihy – *Strom života* a *Pilota a Malého prince*.

V průběhu zpracování bakalářské práce jsem se rozhodla provést několik změn ve struktuře a názvech kapitol oproti prvotnímu návrhu v tezi. V případě změn názvu kapitol zůstal jejich obsahový význam stejný. Původně samostatné kapitoly o autorské ilustrované a životopisné knize jsem sloučila v *Literární vymezení děl Petra Sise*. Jelikož jsem s autorem provedla rozhovor, přidala jsem do své bakalářské práce o tomto novinářském žánru také jeho stručné teoretické uchopení. Ve výzkumu jsem se původně chtěla zaměřit zejména na literárně-kritický ohlas jmenovaných knih. Abych však podala úplný obraz o ohlasech titulů v médiích, rozhodla jsem se kromě recenzí analyzovat i ostatní mediální výstupy, například rozhovory či zprávy.

1. Literární vymezení děl Petra Síse

1.1 Autorská ilustrovaná kniha

Autorská ilustrovaná kniha bývá v cizích jazycích označována jako „Bilderbuch“ nebo „Picture Book“. Doslovný překlad těchto názvů do českého jazyka je „obrázková kniha“, což ale podle Jany Čenkové zcela nekoresponduje s významem autorské ilustrované knihy jako literárního žánru.¹ Zatímco pojem obrázková kniha by byl vhodný spíše pro knihy, na kterých spolupracoval autor s ilustrátorem a jejichž práce je zde v sémantickém souladu, pojmem autorská ilustrovaná kniha se myslí publikace, jejíž literární i výtvarný obsah zpracovává obvykle jen jeden autor. V některých pramenech se pro autorskou ilustrovanou knihu uvádí například také pojem „kniha jako dílo jediného autora“.²

Podle Jiřího Hynka Kocmana lze pojmem autorská kniha označit takové dílo, které je chápáno jako „svěbytné umělecké médium“.³ Původní autorská ilustrovaná kniha jako náročný umělecký artefakt je cenná pro svou vizuální i textovou stránku. Obě tyto stránky se prolínají a vytváří ucelené dílo. Obrazová část autorských ilustrovaných knih je zpravidla zpracována různými technikami a postupy. Výtvarná stránka knihy hraje důležitou roli zejména u dětských a dospívajících čtenářů, jelikož podporuje rozvoj fantazie a citových prožitků.⁴ Autor knihy kromě samotné tvorby díla obvykle také kontroluje samotný tisk a výrobu výtisků.

Přestože knihy tohoto typu zpravidla cílí na dětské čtenáře, často mají úspěch i u dospělých, a to zejména pro svou jedinečnost a kvalitní umělecké zpracování. Na našem území nemá autorská ilustrovaná kniha dlouhodobou tradici, přesto se však stala

---

¹ ČENKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

² TUČKOVÁ, Kateřina. Kniha jako dílo jediného autora. In: KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012, s. 32.

³ KOČMAN, Jiří Hynek. Kniha autorská. In: HOROVÁ, Anděla, ed. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*. Praha: Academia, 1995, s. 357.

⁴ TUČKOVÁ, Kateřina. K výtvarné podobě současné české knihy pro děti a mládež. In: KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012, s. 30.

svébytným literárním žánrem.⁵ Zatímco knihy doprovázené ilustracemi vznikaly na našem území už v druhé polovině sedmnáctého století⁶, autorská ilustrovaná kniha se začala rozvíjet až ve století minulém.

Prostor pro vznik autorských ilustrovaných knih budovaly zejména tehdejší umělecké směry a hnutí, například hnutí Fluxus.⁷ V devadesátých letech se v českém literárním prostředí vyprofilovala generace nových tvůrců autorských ilustrovaných knih. Z velké části to zapříčinil porevoluční rozvoj a zakládání nových nakladatelství pro děti a mládež. Kniha byla najednou dostupným zbožím, nabídka titulů se výrazně rozrostla, vycházely také překladové publikace. Velká část nakladatelů tehdejší doby usilovala zejména o zisk, což vedlo k rozkvětu literárních braků. Obnovení tržního hospodářství po sametové revoluci s sebou ale přineslo také nové možnosti pro malá úzce zaměřená nakladatelství.⁸

Výrazně se o rozvoj autorských ilustrovaných knih zasloužila například nakladatelství Meander, Arbor vitae, Labyrint, Baobab a Brio.⁹ Vliv na tvorbu nových titulů měla i některá větší nakladatelství – Knižní klub nebo Albatros.¹⁰ Důležitou funkci ve vývoji autorských ilustrovaných knih a literatury pro děti a mládež obecně měly také specializované knižní edice. Kupříkladu v edici Raketa nakladatelství Labyrint vyšly mimo jiné i české překlady knih Petra Síse¹¹, včetně titulů *Strom života* a *Pilot a Malý princ*, kterým se budu věnovat v jedné z dalších kapitol mé bakalářské

---

⁵ DYMAČKOVÁ, Lucie. *Bilderbuch - obrázková kniha nejen pro děti* [online]. [cit./vid. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.kjm.cz/bilderbuch>

⁶ ČEŇKOVÁ, Jana et al. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, s. 13.

⁷ ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

⁸ ČEŇKOVÁ, Jana. K současné české knize pro děti a mládež. In: KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012, s. 7.

⁹ TUČKOVÁ, Kateřina. K výtvarné podobě současné české knihy pro děti a mládež. In: KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012, s. 31.

¹⁰ ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

¹¹ Tamtéž.

práce. Žánr autorských ilustrovaných knih dále rozvíjí umělci jako František Skála, Petr Nikl, Tereza Řičanová, Alžběta Skálová nebo Dagmar Urbánková.¹²

1.2 Životopisná kniha

Knihy Petra Síse *Pilot a Malý Princ* i *Strom života* mají kromě téhož autora také další společné rysy. V případě těchto publikací nejde pouze o autorské ilustrované knihy, ale řadí se i mezi knihy životopisné. Oba tituly totiž pojednávají o životech význačných osobností světové historie – o Antoinu de Saint-Exupérym a Charlesi Darwinovi. Kromě nich se Petr Sís ve své bibliografii věnuje i dalším osobnostem – například Galileu Galileovi, Kryštofu Kolumbovi či Janu Eskymu Welzlovi.¹³

Životopisné knihy patří mezi uměleckonaučnou literaturu. Zpravidla vytváří portrét významné osobnosti a pohybují se na pomezí beletristické literatury a literatury faktu.¹⁴ Opírají se o odbornou literaturu a dochované prameny, ale jejich autoři zároveň využívají umělecké postupy. Hlavními hrdiny biografických románů jsou často již zesnulé osobnosti. Většinou jde o přední myslitele, umělce, politiky nebo například sportovce. Obecně platí, že protagonistou je člověk s jedinečnou silnou osobností a charismatem. Působení hlavního hrdiny životopisných knih obvykle překračuje dobu jeho života. V biografické literatuře pro děti a mládež může hlavní hrdina představovat vzorovou postavu, která čtenářům vštěpuje mravní hodnoty a postoje. Žánrově mají životopisné knihy blízko k vývojovým románům, jelikož sledují vývoj životního příběhu jedince. Příběh životopisných knih se zpravidla odehrává v dobovém kontextu života hlavních hrdinů. Životopisné knihy proto mají některé společné rysy také s historickým románem.¹⁵

¹² ČEŇKOVÁ, Jana. K současné české knize pro děti a mládež. In: KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012, s. 7.

¹³ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 360.

¹⁴ KUPCOVÁ, Helena, MOCNÁ, Dagmar. Biografický román. In: MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef, eds. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 62.

¹⁵ Tamtéž.

Životopisné knihy se podobně jako autorské ilustrované knihy začaly hojně vydávat až ve dvacátém století. Mezi významné světové autory životopisných publikací patří například André Maurois, Stefan Zweig či Henri Perruchot.¹⁶ Obliba biografických titulů ve světě vzrostla mimo jiné díky rozvoji takzvaného bulváru – senzacechtivé žurnalistiky.¹⁷ Bulvární žurnalistika, která se orientuje na masové publikum, používala na rozdíl od původních autorů životopisných knih často neetické způsoby sběru informací, a porušovala tak soukromí jedinců. Ve třicátých letech se biografické tituly staly velice atraktivní. Na úkor rostoucí produkce však mnohdy klesala kvalita titulů a míra užití faktických informací.

Na našem území získala biografická literatura pevné místo v období druhé světové války. V tomto období publikoval své první knihy František Kožík, který se později stal klasickým představitelem českých biografických knih. Velký zájem vzbudila už jeho první kniha s názvem *Největší z pierotů*, která vyšla v roce 1939.¹⁸ Věnovala se životu umělce Jeana Gasparda Deburaua. Čtenářsky oblíbená byla i jeho další kniha z roku 1940 – *Básník neumírá*. V ní František Kožík popsal životní pouť Luise de Camões. Ve své další tvorbě Kožík vytvořil životopisy několika českých předních osobností – Josefa Mánesa, Jana Amose Komenského, Josefa Kajetána Tyla a Miroslava Tyrše.¹⁹

Významným životopisným dílem padesátých let je román *Navzdory básník zpívá* Jarmily Loukotkové, který pojednává o životě Françoise Villona a je určen zejména mladým čtenářům. Ke konci padesátých let se životopisné knihy psaly s důrazem na publicisticko-dokumentární zachycení reality. V šedesátých letech došlo k mírnému utlumení žánru, některé významné životopisné tituly ale přesto vyšly. Příkladem je kniha *Otec české Thálie* Vladimíra Kovaříka, která pojednává o životě Václava Klimenta Klicpery. Biografické tituly se začaly opět více rozvíjet v období normalizace. Pro rozkvět životopisných knih u nás byla důležitá například edice *Životopisy* nakladatelství Albatros, která vznikla v roce 1978.²⁰

¹⁶ KUPCOVÁ, Helena, MOCNÁ, Dagmar. Biografický román. In: MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef, eds. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 64.

¹⁷ Tamtéž, s. 63.

¹⁸ Tamtéž, s. 65.

¹⁹ URBANOVÁ, Svatava, ROSOVÁ, Milena. *Žánry, osobnosti, díla: (historický vývoj žánrů české literatury pro mládež - antologie)*. Vyd. 3. (upr. a dopl.). Ostrava: Ostravská univerzita, 2002, s. 202.

²⁰ URBANOVÁ, Svatava. *Historický vývoj žánrů literatury pro mládež: vybrané texty*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1990, s. 266

V osmdesátých letech se pak o slovo v rámci životopisné literatury přihlásil Zdeněk Mahler, který se proslavil svými tituly o hudebních skladatelích a jehož tvorba se v určitých prvcích dílům Petra Síse poměrně podobá. Kniha *Sbohem, můj krásný plameni* o životě Wolfganga Amadea Mozarta se stala jedním z nejznámějších titulů životopisného žánru.²¹ Kromě Mozarta se Mahler věnoval i českým hudebním skladatelům – Antonínu Dvořákovi a Bedřichu Smetanovi.²² Další významnou životopisnou knihou osmdesátých let je *Úžeh* Jany Štroblové, která si za hlavního hrdinu svého titulu vybrala cestovatele Emila Holuba.²³ I zde lze sledovat podobnost s díly Petra Síse. Také on totiž ve svých knihách popisuje životní osudy objevovatelů a cestovatelů, jako tomu bylo například v jeho titulu o Janu Welzlovi. K tvorbě Petra Síse lze díky zvolenému protagonistovi přirovnat i knihu pro dětské a mladé čtenáře Jany Moravcové *Poklad Kryštofa Kolumba*, která stejně jako jedna z autorských životopisných knih Petra Síse popisuje život slavného objevitele Ameriky.

Devadesátá léta pak pro biografickou literaturu znamenala úpadek. Životopisné knihy byly z velké části nahrazeny memoáry. Zvyšovala se také míra bulvarizace v literatuře a s tím se změnil i výběr protagonistů. V roli hlavních postav životopisných titulů mnohdy vystřídali vážené umělce moderní zpěváci a herci. Mezi významné autory životopisných knih pro děti a mládež po přelomu tisíciletí patří například Renáta Fučíková. Ta navíc podobně jako Petr Sís své knihy zpravidla i sama ilustruje. Mezi protagonisty jejích knih patří kupříkladu Tomáš Garrigue Masaryk, Jan Amos Komenský nebo Antonín Dvořák.²⁴

---

²¹ ČEŇKOVÁ, Jana et al. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, s. 29.

²² KUPCOVÁ, Helena, MOCNÁ, Dagmar. Biografický román. In: MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef, eds. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 66.

²³ ČEŇKOVÁ, Jana et al. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, s. 29.

²⁴ REISSNER, Martin. FUČÍKOVÁ Renáta. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 142.

2. Život a umělecká tvorba Petra Síse

Petr Sís se narodil 11. května 1949 v Brně, vyrůstal ale v Praze. Otec Vladimír byl filmovým režisérem, a Petr Sís měl tak již od dětství blízko k umělecké sféře. Filmovou kariéru otce Petr Sís dokonce i částečně následoval - natočil několik animovaných filmů. Kromě filmaře se ale Petr Sís může klasifikovat i jako zástupce několika dalších uměleckých profesí. Především je výtvarník a spisovatel. V době svých studií se dokonce živil jako diskžokej.²⁵

V Praze vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou (VŠUP), kde krátkodobě tvořil mimo jiné pod vedením Jiřího Trnky.²⁶ Později vycestoval na studia do Londýna, kde mezi lety 1977 a 1978 prohluboval své znalosti na slavné škole Royal College of Art.²⁷ Než se autor pustil do vlastní tvorby, podílel se ilustracemi na několika titulech dalších autorů. Ilustroval například pohádkovou knihu bratří Grimmů *O Palečkovi*, spolupracoval také s českým autorem Vladimírem Kalinou na knize *Žižkovské romance*. Sísovy kresby doprovázely například i knihy Sida Fleishmana, Jacka Prelutského, Christophera Noëla či Jorge Luise Borgese.²⁸

Sísův život se razantně změnil roku 1982, kdy mu bylo dovoleno odjet do Spojených států amerických, aby zde natočil animovaný film pro olympijské hry v Los Angeles. Země sovětského bloku, takže i tehdejší Československo, ale losangeleské hry bojkotovaly. I přes to však Petr Sís došel k rozhodnutí ve Spojených státech zůstat.²⁹ V exilu žil i po sametové revoluci a do rodné vlasti se už natrvalo nikdy nevrátil. V současnosti žije autor s rodinou v New Yorku a do České republiky přijíždí příležitostně, zpravidla při vydání nové knihy.

²⁵ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 359.

²⁶ MANDYS, Pavel a kol. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. Vyd. 1. Praha: Albatros, 2013, s. 203.

²⁷ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 359.

²⁸ MANDYS, Pavel a kol. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. Vyd. 1. Praha: Albatros, 2013, s. 203.

²⁹ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 359.

Zprvu se autor v USA živil hlavně ilustracemi pro různé tamní tiskoviny nebo výtvarnými lekcemi. Postupně získával nové zkušenosti a příležitosti. Mezi jeho významná neliterární díla patří plakát ke slavnému filmu *Amadeus*, který režíroval Miloš Forman. Vytvořil například také videoklip k jedné ze skladeb hudebníka Boba Dylana. Zvláště obyvatelům New Yorku jsou známé Sísovy umělecké výtvořiny v prostorách tamního metra. Kromě nejrůznějších plakátů a obrázků vytvořil Sís pro newyorské metro také mozaiku, jejímž hlavním motivem je oko, které se často objevuje i v autorově knize *Strom života*.³⁰ V červenci roku 2015 odhalil umělec novou tapiserii na Ellis Islandu v New Yorku, kterou věnoval bývalému členovi skupiny The Beatles Johnu Lennonovi (viz příloha č. 1).³¹

Autorské ilustrované knihy začal Petr Sís tvořit po svém odchodu do Spojených států amerických v osmdesátých letech. První autorský titul, který ale vyšel pouze v angličtině, se jmenuje *Rhino* a Sís jej vydal v roce 1987. Ani druhá autorova kniha – *Waving: A Counting Book* z roku 1989 nebyla vydána v českém jazyce. Stejně tomu bylo i u dalších Sísových knih. Překlady se nedočkaly ani tituly *Going Up!: A Color Counting Book* z roku 1989 a *Beach Ball* z roku 1990.³² Petr Sís sice píše kromě angličtiny také v českém jazyce, v jeho tvorbě ale převažují anglická vydání. Knih v češtině je oproti těm anglickým značně méně. Česká vydání u nás vycházejí zejména v nakladatelství Labyrint, konkrétně v jeho edici Raketa pro malé čtenáře.³³ Překlad některých titulů provedl Petr Sís sám, jiné tituly nechal zpracovat překladateli. Například ve svém překladu titulu *Zed: Jak jsem vyrůstal za železnou oponou* změnil Petr Sís celkovou podobu knihy. Českou verzi titulu obohatil oproti americkému vydání o jednu kapitolu.³⁴

³⁰ *Stanice newyorského metra zdobí mozaiky Petra Síse* [online]26.3.2005[cit./vid. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/52884-stanice-newyorskeho-metra-zdobi-mozaiky-petra-sise.html>

³¹ *Petr Sís věnoval novou tapiserii Johnu Lennonovi, v New Yorku ji pokřtili Bono a Yoko Ono* [online] 30.7.2015 [cit./vid. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/c1-64398590-petr-sis-lennon-tapiserie-new-york>

³² REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 359.

³³ ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

³⁴ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 359.

Původně nebylo snem Petra Síse tvořit autorské ilustrované knihy. Chtěl se živit tvořením animovaných filmů.³⁵ Autor ale dostával více nabídek na ilustrování knih. Doufal, že ilustrované knihy bude později moci přetvořit na kreslené filmy. Jeho autorské publikace začaly být úspěšné, a animované filmy se tak v jeho tvorbě staly minoritní částí. Přesto za ně získal několik ocenění. Je třeba zmínit alespoň mezinárodní cenu Zlatý medvěd, která byla Petru Sísovi udělena za film *Hlavy* v roce 1980 na Filmovém festivale v Berlíně.³⁶ Petr Sís se tak stal významným autorem i na poli filmového umění. Na mnoha filmových festivalech byl váženým hostem a několikrát usedl i v odborné porotě, například na studentském festivalu Fresh Film Fest v Karlových Varech nebo na festivalu v Bologni a Třeboni. V roce 2015 hodnotil jako porotce filmové snímky na 55. ročníku Zlín Film Festivalu, který se soustředí výhradně na filmy pro děti a mládež.³⁷

Známější je ale Petr Sís pro své ilustrace a vlastní autorské knihy. Petr Sís tvoří zejména pro dětské a mladé čtenáře, jeho nezaměnitelná umělecká tvorba si ale získala oblibu u čtenářů každého věku.³⁸ Ve svých dílech používá různorodé výtvarné techniky. Obecně lze říci, že v Sísově tvorbě převažuje vizuální stránka nad textem, přičemž platí, že ilustrace nesou význam samy o sobě, a to i bez psaného doprovodu.³⁹ Sísova díla jsou promyšlená, obsahují vizuální metafory, symboliku a odkazy na historické události. Autenticitu příběhů autor mnohdy dokresluje dobovými dokumenty, mapami, ručně psanými dopisy nebo zápisy v denících.⁴⁰ Například v knize *Ptačí sněm* použil Petr Sís na několika stránkách ilustrace, které napodobovaly starobylé dokumenty. Tyto stránky vypadají, jako by je autor našel ve skutečném archivu. Simulují například vyblednutí

---

³⁵ Rozpravy 2014/09: S Petrem Sísem o nové knize, tvorbě a životě. In: *YouTube* [online]. 20.10.2014 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=WhH_gwZsFFw&t=708s. Kanál uživatele Fakulta sociálních věd UK.

³⁶ Petr Sís hostem 55. Zlín Film Festivalu. *CzechLit* [online] 30.5.2015 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.czechlit.cz/cz/petr-sis-hostem-55-zlin-film-festivalu/>

³⁷ Tamtéž.

³⁸ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 1. (Přeložila Barbora Kebzová)

³⁹ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 360.

⁴⁰ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 1. (Přeložila Barbora Kebzová)

způsobené slunečním svitem.⁴¹ Sísova tvorba může být vnímána jako hravá, lehká literatura, leckdy ale obsahuje i skryté významy, které mohou být čtenáři rozličně interpretovány. Některé myšlenky autor podává v jasných vizuálních metaforách, které okamžitě asociují další význam, jiné myšlenky jsou čtenáři podkládány záměrně tajemným způsobem.

Sísovy ilustrace jsou typické například použitím různých geometrických tvarů, kterými autor rozděluje prostor na stránkách a vymezuje dílčí narativní části děje.⁴² V některých svých titulech používá Petr Sís také podobnou techniku jako renesanční italský malíř Guiseppe Arcimboldo. Ten se proslavil svými portréty, na kterých jsou lidé vyobrazeni pomocí shluku ovoce a zeleniny. Stejně jako on sestavuje v některých svých ilustracích Petr Sís komplexní kresby shlukem menších předmětů, které odkrývají čtenářům další význam.⁴³ Tento výtvarný způsob je použit například v jeho knize o Charlesi Darwinovi, kde je jeden z Galapážských ostrovů zobrazen jako zvláštní lidská hlava, kterou ale tvoří skály, hory, pláže a tůně. Petr Sís používá ve svých kresbách také rozličnou symboliku. Díky ní autor ve svých knihách vytváří vnitřně konzistentní alternativní světy. Náměty, které Petr Sís ve svých dílech používá, se řadí do dvou kategorií. Prvním typem námětů jsou motivy tradiční, do kterých patří například různé druhy mandal. Ty autor použil zejména v knize *Tibet. Tajemství červené krabičky*. Tyto symboly mají čtenáři přiblížit náboženské tradice. Další typ námětů tvoří ryze originální autorova tvorba. Petr Sís ve svých knihách opětovně používá například oko, ruce bez těla nebo rybu s obličejem člověka.⁴⁴

Kromě České republiky a Spojených států amerických je Petr Sís oblíbený i v dalších částech světa. Autorova díla jsou součástí Mezinárodní knihovny pro děti a mládež na zámku Blutenburg v Mnichově. Každý rok zveřejňuje tato knihovna seznam dvou set nejzajímavějších knih pro děti a mládež s názvem White Ravens (česky Bílé vrány). V roce 1997 byl na seznam zařazen Sísův titul *Hvězdný posel* popisující život

---

⁴¹ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. Bookbird: A Journal of International Children's Literature. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 8. (Přeložila Barbora Kebzová)

⁴² Tamtéž, s. 5.

⁴³ Tamtéž, s. 6.

⁴⁴ Tamtéž, s. 7.

Galilea Galileiho.⁴⁵ Za ilustrace a svou autorskou knižní tvorbu získal Petr Sís mnoho mezinárodních ocenění, například cenu The New York Times za nejlepší ilustrovanou knihu roku, čestnou cenu Boston Globe-Horn, McArthurovo stipendium a v neposlední řadě cenu Hanse Christiana Andersena za Českou republiku za celoživotní dílo.⁴⁶ Další uznávaná ocenění získal Petr Sís i v České republice. Podrobněji se jim budu věnovat v jedné z dalších kapitol mé bakalářské práce.

2.1 Vybraná neživotopisná literární díla

Dříve, než v jedné z následujících kapitol podrobněji nastíním dva vybrané Sísovy životopisné tituly – *Pilot a Malý princ* a *Strom života*, stručně představím také některá autorova další neživotopisná díla. Kromě životních příběhů slavných lidí jsou často tématem Sísových knih autorovy vlastní prožitky, zejména pak vzpomínky na dětství a mládí a komunistické Československo. Ve své knize *Tibet. Tajemství červené krabičky* popsal Petr Sís například zážitky svého otce z Tibetu.⁴⁷ Mezi Sísovy nejznámější knihy patří zejména knihy *Zed': Jak jsem vyrůstal za železnou oponou* a *Tři zlaté klíče*, které vyprávějí příběhy staré Prahy. V následujících odstavcích se zaměřím na autorovy méně proslavené tituly, a to na *Madlenku*, *Ptačí sněm* a *Tibet. Tajemství červené krabičky*.

Madlenka

Tato Sísova kniha vyšla v angličtině v roce 2000 a vypráví příběh malého děvčete jménem Madlenka. K vytvoření tohoto titulu inspirovala Petra Síse jeho dcera. *Madlenka* je určena zejména malým čtenářům, kteří teprve začínají objevovat svět.⁴⁸ Charakteristický je pro knihu formát čtverce, který Petr Sís použil proto, aby mohli malí

⁴⁵ *White Ravens: 1997* [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z:

<http://www.childrenslibrary.org/servlet/WhiteRavens?title=1997&where=year%3D1997>

⁴⁶ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 2. (Přeložila Barbora Kebzová)

⁴⁷ ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

čtenáři číst stránky ze všech možných úhlů.⁴⁹ Některé listy nechává autor zcela bez textového doprovodu. Dětská čtenáři tak při prohlížení knihy zapojují fantazii a odhalují význam jednotlivých symbolů v Sísových ilustracích.⁵⁰ Kniha nenuceným způsobem popisuje očima malého děvčete současný multikulturní svět a globální kulturu. Madlenka, hlavní hrdinka knížky, žije v jednom z velkých obytných newyorských bloků. Jednou se probudí s tím, že se jí začal viklat první zoubek. Tuto radostnou zprávu chce vykřičet do celého světa. To v případě multikulturního New Yorku není příliš těžké. Samozřejmě to musí říct své nejlepší kamarádce, Afroameričance Cleopatre. Vyrazí proto na procházku kolem bloku, během které potkává lidi různých národností, kteří už patří mezi její přátele. Chvilu si popovídá s pekařem Gastonem z Francie, pak potká svého známého z Indie, který v místní trafice prodává noviny a časopisy. Cestou narazí i na italského zmrzlináře a bývalou německou operní zpěvačku. V obchodě se zeleninou pozdraví Madlenka ještě svého jihoamerického kamaráda a později ještě svou známou z Asie. *Madlenka* je u čtenářů velice oblíbená. Petr Sís na ni proto navázal ještě dvěma pokračováními. V roce 2002 vydal knihu *Madlenčin pes*. O osm let později se Madlenka čtenářům znovu přiblížila v knize *Madlenka fotbalovou hvězdou*.⁵¹ V roce 2009 věnoval autor tisíc exemplářů *Madlenky* žákům a učitelům v Chicagu, kde dříve existovala rozsáhlá komunita Čechů.⁵²

Ptačí sněm

Další Sísova neživotopisná kniha *Ptačí sněm (The Conference of the Birds)* vyšla v roce 2011 v nakladatelství Labyrint. Z angličtiny ji do českého jazyka přeložil Viktor Janiš.⁵³ Na rozdíl od *Madlenky* je *Ptačí sněm* vhodný spíše pro starší dětské

---

⁴⁸ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. Bookbird: A Journal of International Children's Literature. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 1. (Přeložila Barbora Kebzová)

⁴⁹ MANDYS, Pavel a kol. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. Vyd. 1. Praha: Albatros, 2013, s. 203.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Český umělec Petr Sís věnuje 1000 výtisků své knihy *Madlenka* chicagským dětem. *Český dialog* [online] 2009 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.cesky-dialog.net/clanek/3909-cesky-umelec-petr-sis-venu-je-1000-vytisku-sve-knihy-madlenka-chicagskym-detem/>

⁵³ REISSNER, Martin. SÍS Petr. In: ŠUBRTOVÁ, Milena et al. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2012, s. 360.

čtenáře, protože je komplexnější a tajemnější.⁵⁴ K vytvoření knihy Petra Síse inspiroval perský epos z roku 1177, který napsal Farríduddín Attár.⁵⁵ Ten popisuje příběh hejna ptáků, které se pod vedením moudrého dudka snaží dostat ke svému králi jménem Simorg, který žije na hoře Kaf.⁵⁶ Petr Sís tento příběh převypravuje a původní autor je složkou jeho nového příběhu. V *Ptačím sněmu* používá Petr Sís fiktivní dokumenty, například ilustraci pírka ptačího krále, která má sloužit jako důkaz o jeho existenci. Několik stránek v knize autor výtvarně pojal tak, aby vypadaly jako autentické starodávné spisy.⁵⁷ Objevují se zde opět některé symboly, zejména labyrint a různé typy mandal. Petr Sís v *Ptačím sněmu* použil i techniku sestavování obrazu z malých objektů podobnou způsobu práce italského malíře Guiseppa Arcimbolda (viz příloha č. 2). V knize se hojně vyskytují také metafory. Ptačí hejno například prolétá přes sedm údolí. Ty znázorňují sedm etap: Hledání, Lásku, Porozumění, Odstup, Jednotu, Úžas a Smrt.⁵⁸ Než se ale ptáci dostanou k hoře Kaf, velká část z nich cestu vzdá. Do cíle putování dorazí pouhých třicet ptáků z původního obrovského hejna. Na konci své cesty naleznou svou podstatu.

Tibet. Tajemství červené krabičky

Knih, ve které Petr Sís svými očima popsal otcovy zážitky z Tibetu, vyšla anglicky v roce 1995 pod názvem *Tibet: Through the Red Box*. Do češtiny ji opět přeložil Viktor Janiš. České vydání knihy zajistilo nakladatelství Labyrint se svou edicí Raketa v roce 2005.⁵⁹ Autor v ilustracích tohoto titulu použil několik výtvarných technik. Střídá se zde akvarelová malba s perokresbou, výtvarně použitou stromovou

⁵⁴ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 1. (Přeložila Barbora Kebzová)

⁵⁵ MANDYS, Pavel. Sís, Petr: Ptačí sněm. *iLiteratura.cz* [online] 10.11.2011 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/29051/sis-petr-ptaci-snem>

⁵⁶ *The Conference of the Birds* [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://petersis.com/books/the-conference-of-the-birds/>

⁵⁷ VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 9. (Přeložila Barbora Kebzová)

⁵⁸ Petr Sís: Ptačí sněm. *CzechLit* [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.czechlit.cz/cz/kniha/ptaci-snem-cz/>

⁵⁹ ČEŇKOVÁ, Jana. Tibet. Tajemství červené krabičky. In: MANDYS, Pavel et al. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. 1. Vyd. Praha: Albatros, 2013, s. 375.

kůrou či rytými olejovými pastely.⁶⁰ V díle používá Petr Sís často kresby vlastní rodiny. Pracuje také s propojením barev a významů. Například červená barva představuje oheň nebo komunistické Československo, modrá barva symbolizuje nebe či volnost.⁶¹ V knize se Petr Sís navrácí do svých dětských let, do doby Československa sužovaného komunistickým režimem. *Tibet. Tajemství červené krabičky* vypráví příběh Petrova otce Vladimíra, který odjel na pracovní cestu do Tibetu. Původně tam měl strávit dva měsíce, kvůli natáčení filmového snímku o silnici mezi tibetskou oblastí a Čínou ale nakonec zpět do Československa přijel až po několika letech.⁶² V knize se střídají dvě narativní linie – jednu vypráví otec Vladimír, druhou syn Petr, který ho každý den vyhlíží doma v Československu. Prolíná se zde také skutečný a fantazijní svět, ve kterém se dětským čtenářům představují mytologické a pohádkové bytosti. Objevuje se zde i třetí vypravěčská linie, ve které autor v dospělosti rozjímá nad tím, co jeho otec v Tibetu zažil.⁶³ Petr Sís věrohodnost příběhu doplňuje zápisy v otcově deníku. Atmosféru příběhu doplňují různé pestrobarevné ilustrace mandal (viz příloha č. 3), které jsou nejčastějším symbolem této knihy. Kniha *Tibet. Tajemství červené krabičky* získala po celém světě mnoho čtenářů. V české republice se dočkala i divadelní verze. V dubnu roku 2006 uvedlo divadlo Buchty a loutky stejnojmennou divadelní hru.⁶⁴

3. Rozhovor

3.1 Rozhovor jako pojem

Rozhovor neboli interview je z hlediska mediální teorie považován za jeden z nejnovějších novinových žánrů. Rozhovor vychází z reportáže, oba novinové žánry jsou totiž podobně tematicky zaměřené – zabývají se lidskými příběhy. Na rozdíl od reportáže je interview žánr dialogický. První rozhovory vznikaly v angloamerickém

⁶⁰ ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

⁶¹ ČEŇKOVÁ, Jana. Tibet. Tajemství červené krabičky. In: MANDYS, Pavel et al. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. 1. Vyd. Praha: Albatros, 2013, s. 375.

⁶² VRASPIŘOVÁ, Pavla. Sís, Petr: Tibet. Tajemství červené krabičky. *iLiteratura.cz* [online] 29.6.2006 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/19521/sis-petr-tibet-tajemstvi-cervene-krabicky>

⁶³ ČEŇKOVÁ, Jana. Tibet. Tajemství červené krabičky. In: MANDYS, Pavel et al. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. 1. Vyd. Praha: Albatros, 2013, s. 375.

⁶⁴ VRASPIŘOVÁ, Pavla. Sís, Petr: Tibet. Tajemství červené krabičky. *iLiteratura.cz* [online] 29.6.2006 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/19521/sis-petr-tibet-tajemstvi-cervene-krabicky>

prostředí v první polovině devatenáctého století. Významný je pro vývoj interview například rok 1865, kdy Joseph Burbridge McCullaghs poprvé provedl rozhovor s politicky činnou osobností. Konkrétně se jednalo o tehdejšího amerického prezidenta Andrewa Johnsona.⁶⁵ Mezi podstatné rozhovory v evropském prostředí patří kupříkladu rozhovor Adolfa Oppera de Blowitze s Ottou von Bismarckem, který novinář provedl v roce 1878.⁶⁶ Dalšími významnými autory rozhovorů byli například Tim Russert, Benn Witter, André Müller, Philip Roth, George Urban či Oriana Fallaciová.

Podle Barbory Osvaldové lze novináře, který provádí rozhovor, považovat za „médiu či překladatele převádějícího z jazyka zpovídaného, který nemusí být srozumitelný, do jazyka, jemuž rozumějí recipienti.“⁶⁷ Novinář by při tvorbě interview měl mít na paměti, že čtenáři a jejich zájmy a schopnosti porozumět psanému textu se často různí. Je třeba zohlednit také formu a délku textu rozhovoru na základě periodika, ve kterém bude výsledný text otištěn. Nejdůležitější funkcí rozhovoru je funkce informativní.⁶⁸ Typově lze však rozhovor dělit na zpravodajský a publicistický. V prvním z nich chce novinář kladením otázek získat zpravodajsky významnou informaci, v publicistickém rozhovoru kromě samotné informace znázorňuje také atmosféru, pocity a osobní hodnocení.⁶⁹ Novinář by měl v rozhovoru střídát dlouhé a krátké odpovědi, směřovat text k pointě a postupně jej gradovat.

Je třeba také zmínit, že pojem rozhovor se nepojí pouze s novinářskou prací, ale užívají ho také psychologové, sociologové a další odborníci z oblasti humanitních věd. Rozhovor v tomto smyslu znamená „metodu, pomocí které získávají odborníci informace o názorech, postojích, záměrech, přáních, nebo o tom, jak daný člověk porozuměl situaci. Rozhovor představuje zprostředkovaný a vysoce interaktivní proces získávání dat.“⁷⁰ Podle Ferjenčíka lze rozhovor rozdělit na dva typy – formativní a poznávací. Zatímco první z nich představuje třeba direktivní terapeutický rozhovor,

---

⁶⁵ HVÍŽDALA, Karel. Tázání se je zbožnost myšlení. Stručné dějiny interview. In. OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ, Radim, eds. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 9 – 10.

⁶⁶ Tamtéž, s. 12.

⁶⁷ OSVALDOVÁ, Barbora. Rozhovor o interview. In. OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ, Radim, eds. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 5.

⁶⁸ DOLANSKÁ, Nora. *Jak se stát Hemingwayem: (příručka pro budoucí žurnalisty) : [určeno] pro posl. fak. sociálních věd*. Praha: Karolinum, 1994, s. 39.

⁶⁹ OSVALDOVÁ, Barbora. Rozhovor o interview. In. OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ, Radim, eds. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 5.

příkladem poznávacího rozhovoru je právě interview mezi novinářem a vybranou osobností.⁷¹ Rozhovor lze dále dělit na základě jeho formy. Existuje nestrukturovaný, polostrukturovaný a strukturovaný rozhovor či metoda volných asociací. Klasický novinářský rozhovor se obvykle řadí mezi polostrukturované rozhovory. Při nich má totiž dotazující předem připravené téma i otázky, respondentovy odpovědi jsou však volné, nemají žádná ohraničení ani předepsanou formu.⁷²

3.2 Rozhovor s Petrem Sísem

Specifickým druhem novinářského interview je rozhovor, který novinář vede na velkou vzdálenost pomocí internetu, případně faxu. Nedochozí zde k osobnímu setkání obou aktérů rozhovoru, tedy dotazujícího a dotazovaného. Jeho nevýhodou je fakt, že novinář nemůže průběžně reagovat na informace, které mu respondent poskytne. V přípravné části je proto u tohoto typu rozhovoru nutné pečlivě formulovat otázky, a zajistit tak jejich návaznost a plynulost textu.⁷³ I tento typ rozhovoru je později třeba editovat. Samozřejmostí je například vynechání výplňkových slov či přebytečných zájmen.

Jelikož Petr Sís žije v New Yorku, rozhovor na velkou vzdálenost byl jedinou možností, jak interview s autorem provést. S Petrem Sísem jsem komunikovala pomocí e-mailu. Autor psal své odpovědi ručně a konečný text naskenoval. Výsledný rozhovor i ukázkou ručně psané odpovědi Petra Síse uvádím v příloze (viz příloha č. 4 a č. 5).

---

⁷⁰ FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010, s. 171.

⁷¹ FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010, s. 174.

⁷² Tamtéž, s. 175.

⁷³ ŠVEC, Štefan. Rozhovor a internet. In. OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ, Radim, eds. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 99.

4. Literární ocenění

4.1 Historický vývoj a funkce uměleckých ocenění

Udělování uměleckých a literárních cen má v historii lidstva silnou tradici. První kulturní ocenění se udělovala přibližně již od šestého století před našim letopočtem ve starověkém Řecku.⁷⁴ Tehdejší laureáti je získávali zejména za divadelní a další umělecké výkony. V období středověku a později také novověku se nejrůznější ceny udělovaly například za architektonické dílo, hudební skladbu či nejlépe stylisticky sepsanou esej. V sedmnáctém století se kulturní ocenění dále rozvíjí především díky rozmachu nejrůznějších profesních organizací a odborných svazů. Ve dvacátém století jsou již umělecké ceny považovány za běžnou součást kulturního života a v dnešní době je jim přikládán značný význam.

Pro vývoj samotných literárních cen je důležitý rok 1901, kdy francouzský spisovatel Sully Prudhomme získal jako první člověk v historii Nobelovu cenu za literaturu.⁷⁵ Cena Alfreda Nobela si získala celosvětové uznání a stala se jakýmsi měřítkem kvality v literatuře. Její obliba ve světě zapříčinila rozvoj dalších, původně marginálních, literárních ocenění.⁷⁶ Nedlouho po vzniku Nobelovy ceny za literaturu ve Švédsku začaly i jinde ve světě vznikat literární ceny dosahující podobně velkého významu. Příkladem je americká Pulitzerova cena. Nobelova cena se těšila takové popularitě, že i další ocenění v různých kulturních odvětvích přebírala její název, aby zdůraznila vlastní hodnotu. Zde je třeba zmínit cenu Hanse Christiana Andersena, která bývá leckdy označována jako Nobelova cena pro dětskou literaturu.⁷⁷

Posledních několik desetiletí s sebou přineslo značný nárůst počtu literárních cen. Kromě uměleckých spolků a akademických výborů v současné době literární ceny

⁷⁴ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011, s. 9.

⁷⁵ The Nobel Prize in Literature 1901. *Nobelprize.org: The Official Web Site of the Nobel Prize* [online]. [cit./vid. 2017-03-13]. Dostupné z: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/literature/laureates/1901/

⁷⁶ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011, s. 35.

⁷⁷ Petr Sís – Cena Hanse Christiana Andersena 2012. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/cena-hchandersena/75-ibby-nominovalo-na-prestini-ceny>

udílí i mnohé soukromé společnosti skrze sponzoring.⁷⁸ Raketový nárůst literárních ocenění oproti době před prvním udělením Nobelovy ceny za literaturu však nezpůsobila jen angažovanost nejrůznějších korporátních společností, ale také přirozený demografický vývoj společnosti, konkrétně nárůst počtu obyvatel a s tím spojený ekonomický rozvoj.⁷⁹ Díky němu se zvýšila také poptávka po literárních dílech a vznikla potřeba tato díla nějakým způsobem hodnotit. Nárůst počtu literárních cen však může způsobit devalvaci jejich hodnoty.

Pro samotné autory neznamení literární ceny pouze prestiž či finanční odměnu. Laureáti literárních ocenění díky nim získávají i jistou ekonomickou výhodu. Dochází například k vyššímu prodeji oceněného titulu nebo zvýšení zájmu o další autorovy publikace, přestože ty předtím nemusely být příliš úspěšné.⁸⁰ Kromě propagace autora a jeho tvorby slouží literární ceny také jako určitý garant literární či výtvarné kvality vítězných titulů. Zároveň mohou literární ocenění fungovat jako nástroj pro orientaci v literárním světě. Po získání významné literární ceny zpravidla roste také mediální zájem o autora. Tento jev se pokusím popsat v poslední kapitole této bakalářské práce.

Podle Jamese F. Englishe má však udělování cen i negativní dopad. Umělecká díla, včetně těch literárních, jsou podle něj stavěna do podobné pozice jako například sportovci, již se snaží získat zlatou medaili za svůj výkon.⁸¹ Umění se tak může snížit na úroveň pouhé soutěže či závodu a jeho původní emotivní stránka může být narušena. Umělecká díla jsou podle Englishe do jisté míry nehodnotitelná. Na rozdíl od sportovních soutěží v nich není vítězů ani poražených. Nadměrné udělování kulturních ocenění považuje James F. English za jeden z fenoménů, které přinesla konzumní společnost.

Pro účely této bakalářské práce je třeba popsat významná ocenění zejména v oblasti knih pro děti a mládež a v oblasti knižní ilustrace, které Petr Sís za svou tvorbu získal. Abych vytvořila komplexní obraz uměleckých ocenění v těchto oblastech, zaměřím se v následující kapitole na české i zahraniční ceny. Kromě slavných

---

⁷⁸ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011, s. 18.

⁷⁹ Tamtéž, s. 27.

⁸⁰ Tamtéž, s. 18.

⁸¹ Tamtéž, s. 10.

literárních cen, jako je například celosvětově uznávaná Cena Hanse Christiana Andersena či v České republice populární Magnesia Litera, popíšu i méně mediálně známé literární ceny. Je však třeba zmínit, že v rámci této práce nelze podrobněji popsat veškerá ocenění, která byla Petru Sísovi udělena. Kromě níže uvedených patří mezi významné ceny Petra Síse například také Cena Astrid Lindgrenové, Carneigova medaile, Caldecottova medaile či francouzská cena Sorcières.

4.2 Petr Sís a literární ocenění

4.2.1 Tuzemská ocenění

Zlatá stuha

Zlatá stuha byla založena v roce 1992. Jde o jedinou literární cenu u nás, která se soustředí pouze na literaturu pro děti a mládež. Každoročně ji vyhlašuje Česká sekce IBBY (International Board on Books for Young People; česky Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu).⁸² Mezi spolupořadatele Zlaté stuhu v současnosti patří Památník národního písemnictví, Národní pedagogické muzeum a Knihovna J. A. Komenského, Obec překladatelů a Klub ilustrátorů.⁸³

Zlatou stuhu mohou autoři získat celkem ve čtyřech oblastech. První z nich hodnotí knihy původní české slovesné tvorby. Tato oblast se dále dělí na další kategorie – na beletrii pro děti, beletrii pro mládež, literaturu faktu pro děti a mládež a teorii a kritiku literatury (umění) pro děti a mládež.⁸⁴ V druhé oblasti jsou hodnoceny překladové knihy, třetí oblast se zabývá výtvarnou tvorbou a poslední oblast, ve které se ocenění Zlatá stuha vyhlašuje, se věnuje komiksové tvorbě. Navrhované knihy v každé kategorii následně posuzuje samostatná porota.

Petr Sís se poprvé dostal do výběru knih Zlaté stuhu se svým titulem *Tibet. Tajemství červené krabičky*. Kniha získala dvě nominace na Zlatou stuhu za rok 2005.

---

⁸² Česká sekce IBBY. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/ibby-eska-sekce>

⁸³ Vyhlášovatelé. *Zlatá stuha* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/vyhlasovatele>

⁸⁴ Kategorie. *Zlatá stuha* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/kategorie>

Nominována byla v kategorii „krásná kniha pro děti a mládež jako celek“.⁸⁵ Jako zdařilý byl zhodnocen i překlad knihy Viktora Janiše, za který jej porotci nominovali v překladatelské oblasti.⁸⁶ Další úspěch ve Zlaté stuze přinesla Petru Sísovi kniha *Zed': Jak jsem vyrůstal za železnou oponou*, která získala dvě ceny za rok 2007. První Zlatou stuhu získal Petr Sís ve výtvarné části za beletrii pro děti,⁸⁷ druhou cenu si autor odnesl za literární oblast, kde kniha zvítězila v kategorii „literatura faktu a uměleckonaučná literatura pro děti.“⁸⁸ Zatím poslední nominaci na Zlatou stuhu Petru Sísovi přinesla kniha *Ptačí sněm*, která byla v roce 2012 nominována v kategorii „výtvarný počín roku.“⁸⁹

Magnesia Litera

Magnesia Litera patří mezi nejvýznamnější literární ceny české umělecké literární sféry. Od jejího založení v roce 2002 se postupně stala „sjednocující platformou pro současnou tvorbu.“⁹⁰ Magnesia Litera vystupuje do popředí českých literárních cen i díky způsobu vlastní propagace. Spolek Litera pořádá například autorská čtení nominovaných knih a veřejnost s tituly seznamuje také pomocí reklamních anotací či internetových článků. Každoročně mohou navíc diváci sledovat televizní přenos z udílení cen.

O rozkvět Magnesie Litery se výrazně zasloužil publicista Pavel Mandys, který je nyní předsedou výboru spolku Litera. Na udílení cen mají zároveň svůj podíl další literárně zaměřené organizace. Zde je třeba zmínit Asociaci spisovatelů, Obec překladatelů, Svaz českých nakladatelů a knihkupců, Akademii věd České republiky, Obec spisovatelů, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Nadaci Český literární fond, České centrum PEN klubu a pro účely této bakalářské práce nejdůležitější

⁸⁵ 2006 - Zlatá stuha, výsledky: Zlatá stuha za rok 2005 - výtvarná část. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/51-2005-zlata-stuha-vysledky>

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ 2008 - Zlatá stuha, výsledky: Zlatá stuha za rok 2007 - výtvarná část. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/53-2007-zlata-stuha-vysledky>

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ 2012 - Zlatá stuha, výsledky. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/82-2011-zlata-stuha-vysledky>

⁹⁰ JANÁČEK, Pavel, TRÁVNÍČEK, Jiří. České literární vavřiny (dodatek). In: ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011, s. 390.

organizaci – Českou sekci IBBY (International Board on Books for Young People).⁹¹ Ta mimo jiné rozhoduje o tom, kdo zasedne v porotě kategorie Litery za knihu pro děti a mládež. Poroty všech kategorií mají pět členů a mohou navrhnout až tři tituly. O konečném laureátovi ceny však rozhodují poroty dohromady. Autoři dětských knih mohou kromě ceny ve své kategorii získat také cenu čtenářů či hlavní cenu Kniha roku.

Zatímco Zlatá stuha se soustředí výhradně na knihy určené dětskému a mladému čtenáři, Magnesia Litera udílí ceny v daleko širším spektru literárních žánrů. V současnosti má tato literární cena celkem osm hlavních kategorií. Zastoupena je zde próza, poezie, výše zmíněná kniha pro děti a mládež, naučná literatura, publicistika, nakladatelský čin, překladová kniha či Litera za objev roku.⁹² Zvláštním typem ocenění je cena Magnesia blog roku, která se soustředí výhradně na literární obsah internetových blogů. Poprvé byla cena udělena v roce 2015 Marii Doležalové za blog Kafe a cigárko, v minulém roce ocenění získal Tomáš Princ se svým blogem Humans of Prague.⁹³ Blogy nominuje odborná porota, vítěze ale volí čtenáři hlasováním. Hlasování veřejnosti rozhoduje také u ceny čtenářů. Nad jednotlivými Literami ve všech kategoriích stojí hlavní cena, Magnesia Litera – Kniha roku.⁹⁴

Petr Sís byl poprvé nominován na Magnesii Literu za rok 2004 se svou knihou *Strom života*. Porota knihu o Charlesi Darwinovi nominovala v kategorii Litera za knihu pro děti a mládež.⁹⁵ V kategorii nakonec zvítězil Arnošt Goldflam se svým titulem *Tatínek není k zahození*. Podruhé byla ve stejné kategorii nominována kniha *Tibet. Tajemství červené krabičky* za rok 2006. Nominaci ve své kategorii titul neproměnil, v rámci Magnesie Litery ale získal Kanzelsberger cenu čtenářů. Stejný osud potkal i další Sísův titul s názvem *Zed': Jak jsem vyrůstal za železnou oponou*. Z obou ocenění lze proto usuzovat, že jsou Sísovy knihy v České republice i v odborných kruzích

---

⁹¹ Spolek Litera. *Magnesia Litera* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.magnesia-litera.cz/#o-litera>

⁹² Archiv. *Magnesia Litera* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.magnesia-litera.cz/#archiv>

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ JANÁČEK, Pavel, TRÁVNÍČEK, Jiří. České literární vavříny (dodatek). In: ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011, s. 390.

⁹⁵ Magnesia Litera zná nominované čtvrtého ročníku. *Novinky.cz* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/52802-magnesia-litera-zna-nominovane-ctvrteho-rocniku.html>

čtenářsky velice oblíbené. Zároveň je třeba zmínit, že Sísovy knihy nemohly dosáhnout na hlavní cenu Magnesie Litery z toho důvodu, že byly přeloženy z angličtiny.

Nejkrásnější česká kniha roku a Cena SČUG Hollar

Nejkrásnější česká kniha roku má v českém literárním prostředí dlouholetou tradici. Jako první se této literární soutěže chopil Spolek českých bibliofilů v roce 1928.⁹⁶ V roce 1965 se o organizaci soutěže přihlásil Památník národního písemnictví spolu s českými a slovenskými literárními organizacemi. Jak vyplývá z názvu soutěže, jednotlivé knihy jsou posuzovány na základě jejich vizuální složky. Hodnotí se jejich zpracování v oblasti ilustrací, grafiky a polygrafie. Ceny se každoročně udělují v kategorii krásné literatury, učebnic, odborné literatury, literatury pro děti a mládež, katalogů, knih o výtvarném umění a bibliofilii a autorských knih.⁹⁷ V rámci Nejkrásnější české knihy roku mohou umělci získat také speciální cenu některé z výtvarných a grafických organizací, například cenu Unie grafického designu, cenu Svazu polygrafických podnikatelů či cenu SČUG (Sdružení českých umělců grafiků) Hollar.⁹⁸ Poslední jmenovaná organizace se do soutěže Nejkrásnější česká kniha roku zapojila v roce 1999. V roce 2004 udělila Petru Sísovi cenu za nejlepší ilustraci k titulu *Strom života*.⁹⁹

4.2.2 Zahraniční ocenění

Cena Hanse Christiana Andersena

Cena Hanse Christiana Andersena je považována za nejvyšší možné mezinárodní ocenění v oblasti literatury a ilustrace pro děti a mládež. Za jejím vznikem

⁹⁶ Dějiny soutěže NČKR v datech. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/content/fck/files/Dejiny_souteze_v_datech.pdf

⁹⁷ Soutěž NČKR: Kategorie. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/kategorie/>

⁹⁸ Soutěž NČKR: O NČKR. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/o-nckr/>

⁹⁹ Soutěž NČKR: Výsledky - 2004. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/174-2004/>

stojí Jella Lepmanová, která kromě samotného ocenění založila také Mezinárodní knihovnu pro mládež v Mnichově v roce 1948 a Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu (International Board on Books for Young People – IBBY).¹⁰⁰ Právě IBBY uděluje Cenu Hanse Christiana Andersena nejlepšímu žijícímu autorovi či ilustrátorovi za celoživotní dílo každý druhý rok. Patronem ocenění je dánská královna Markéta II. Cena Hanse Christiana Andersena vznikla v roce 1956, zprvu ji však dostávali pouze spisovatelé. Ocenění za ilustrace vzniklo o deset let později. Jednotlivé autory a ilustrátory nominují samostatné národní sekce IBBY. Laureáta vybírá z navrhovaných umělců mezinárodní odborná komise.¹⁰¹ Autoři a ilustrátoři jsou hodnoceni na základě literární a výtvarné kvality svých děl, schopnosti vidět souvislosti z dětské perspektivy a rozvíjet fantazii dětských a mladých čtenářů.

Petr Sís byl nominován za Českou republiku Českou sekcí IBBY. Cenu Hanse Christiana Andersena za ilustrace získal v roce 2012.¹⁰² Za literární složku získala cenu argentinská spisovatelka Maria Teresa Andruetto. Slavnostní vyhlášení laureátů ceny, která se skládá ze zlaté medaile a diplomu, proběhlo 19. března 2012 v Boloni.¹⁰³ Cenu Petr Sís převzal v Londýně. Z českých umělců se cenu Hanse Christiana Andersena podařilo získat výtvarníku Jiřímu Trnkovi v roce 1968, spisovateli Bohumilu Říhovi v roce 1980 a ilustrátorce Květě Pacovské v roce 1992.¹⁰⁴

Boston Globe-Horn Book Award

Literární cena Boston Globe-Horn Book Award vznikla ve Spojených státech amerických v roce 1967.¹⁰⁵ Organizuje ji americký deník Boston Globe ve spolupráci s literárním časopisem Horn Book. Podobně jako česká Zlatá stuha se i Boston Globe-

---

¹⁰⁰ CRAMPTONOVÁ, Patricia. Jella Lepmanová aneb Úvod do historie IBBY. In: SLABÝ, Zdeněk Karel. *Se jménem Hanse Christiana Andersena: Sborník o laureátech Ceny H. Ch. Andersena 1956-1986*. Praha: Albatros, 1989, s. 5 – 6.

¹⁰¹ Hans Christian Andersen Awards. *IBBY* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.org/awards-activities/awards/hans-christian-andersen-awards/>

¹⁰² 2012: Winners of the 2012 HCA Awards. *IBBY* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.org/index.php?id=1186>

¹⁰³ Petr Sís – Cena Hanse Christiana Andersena 2012. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/cena-hchandersena/75-ibby-nominovalo-na-prestini-ceny>

¹⁰⁴ Cena Hanse Christiana Andersena - čeští autoři. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/ceny-a-ocenni-ibby/28-cena-hanse-christiana-andersena-eti-autoi>

Horn Book Award specializuje na knihy pro dětské a mladé recipienty. V současnosti patří mezi jedno z nejprestižnějších ocenění na poli literatury pro děti a mládež. Autoři dětských knih mohou tuto literární cenu získat celkem ve třech kategoriích. První z nich je takzvaná Picture Book neboli autorská ilustrovaná kniha. V další kategorii se hodnotí beletrie a poezie. Poslední kategorie se zabývá literaturou faktu. Kromě hlavní ceny, kterou získá vítězný titul, mohou porotci v každé kategorii ocenit čestným uznáním ještě další dvě publikace. Svou knihu mohou na Boston Globe-Horn Book Award navrhnout autoři z jakékoliv země. Jejich titul ale musí vyjít ve Spojených státech amerických. O tom, kdo cenu nakonec získá, rozhoduje tříčlenná porota, kterou každoročně jmenuje šéfredaktor literárního časopisu Horn Book.

Poprvé se Petr Sís do výběru poroty dostal v roce 1993, kdy získal čestnou cenu za titul *Komodo!* v kategorii autorské ilustrované knihy.¹⁰⁶ Tento titul vyšel v České republice poprvé v minulém roce. V roce 1994 porotci ve stejné kategorii obdobně jako *Komodo!* ocenili knihu *Podivuhodný příběh Eskymo Welzla*. Hlavní cenu získal Petr Sís poprvé v roce 1999 za titul *Tibet. Tajemství červené krabičky*. Další cenu Boston Globe-Horn Book Award Petru Sísovi přinesla v kategorii literatury faktu v roce 2008 kniha *Zed: Jak jsem vyrůstal za železnou oponou*.

Bologna Ragazzi Award

Bologna Ragazzi Award byla jako literární cena založena v roce 1966. Každoročně se uděluje autorům za grafické zpracování publikací na mezinárodní knižním veletrhu dětské knihy v italské Boloni. Tento veletrh patří mezi významné události roku na poli literatury pro děti a mládež. Publikace jsou hodnoceny na základě použitých grafických prvků, inovativního formátu či zvoleném způsobu narace.

---

¹⁰⁵ Boston Globe-Horn Book Awards. *The Horn Book* [online]. [cit./vid. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.hbook.com/boston-globe-horn-book-awards/>

¹⁰⁶ Past Boston Globe-Horn Book Award Winners. *The Horn Book* [online] 30.5.2011 [cit./vid. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.hbook.com/2011/05/news/boston-globe-horn-book-awards/past-boston-globe-horn-book-award-winners/>

Oceněným autorům se díky veletrhu dostává světového uznání a vítězné tituly získávají větší viditelnost ve vydavatelském světě.¹⁰⁷

Knihy jsou hodnoceny ve čtyřech základních kategoriích. První z nich se věnuje beletristickým titulům a nejčastěji se v ní objevují ilustrované pohádky. Druhá kategorie se zabývá tituly literatury faktu. Patří sem životopisné knihy, publikace o vědě, historii nebo umění. V kategorii „New horizons“ (neboli Nové obzory) hodnotí porotci tituly z vydavatelských domů ze zemí Latinské Ameriky, Asie, Afriky a arabských zemí. Poslední kategorie se soustředí na autorské prvotiny.¹⁰⁸ Kromě základních kategorií přibyla v roce 2012 ještě cena Bologna Ragazzi Digital Award, která je udělována za nejpřínosnější mobilní či webovou aplikaci pro děti. Od roku 2015 posuzuje porota samostatně také tituly zaměřené na ekologii, zemědělství, výživu a biodiverzitu ve speciální kategorii „Books and Seeds“.

Petr Sís získal Bologna Ragazzi Award dvakrát, pokaždé v kategorii literatury faktu. Poprvé byl oceněn *Strom života* v roce 2004, další úspěch autorovi přinesla v roce 2008 kniha *Zed': Jak jsem vyrůstal za železnou oponou*.

The New York Times Book Review Best Illustrated Children's Books of the Year

The New York Times Book Review je týdenní příloha slavného amerického deníku, která čtenářům nabízí literární kritiky a aktuální informace o nově vyšlých titulech. Každý rok odhaluje Book Review seznam sta nejvýznamnějších knih za uplynulý rok. Kromě toho od roku 1952 každoročně zveřejňuje také deset nejlepších ilustrovaných dětských knih. Tituly, které se mezi deset nejlepších publikací dostanou,

---

¹⁰⁷ Bologna Children's Book Fair Awards. *Bologna Children's Book Fair* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/en/the-fair/bologna-childrens-book-fair-awards/5661.html>

¹⁰⁸ BolognaRagazzi Award 2017 Regulation. *Bologna Children's Book Fair* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/en/the-fair/bologna-childrens-book-fair-awards/bolognaragazzi-award/bolognaragazzi-award-2017-regulation/1058.html>

vybírání nezávislá tříčlenná porota na základě jejich umělecké hodnoty.¹⁰⁹ Jednotlivé porotce vybírá redakce New York Times Book Review.

Jméno Petra Síse se na seznamu deseti nejlepších ilustrovaných knih roku New York Times Book Review zatím objevilo celkem osmkrát. Poprvé porota ocenila knihu *Rainbow Rhino* v roce 1987. Další úspěch Petru Sísovi přinesla kniha *Beach Ball*, které byla mezi deset nejlepších knih vybrána v roce 1990. V následujícím roce na seznam zařadili porotci titul *Follow the Dream: The Story of Christopher Columbus*. Úspěšné byly i další Sísovy knihy. V roce 1993 byl na seznam deseti nejlepších ilustrovaných knih pro děti zapsán *Podivuhodný příběh Eskymo Welzla*, v následujícím roce *Tři zlaté klíče*, v roce 2003 *Strom života*, v roce 2007 *Zed': Jak jsem vyrůstal za železnou oponou* a konečně v roce 2014 *Pilot a Malý princ*.¹¹⁰

5. Vybrané životopisné autorské knihy Petra Síse a jejich literární analýza

5.1 Strom života

Život Charlese Darwina popsal Petr Sís ve své knize *Strom života – Kniha o životě přírodovědce, geologa a myslitele Charlese Darwina*. Kniha vyšla původně v New Yorku v nakladatelství Farrar, Straus & Giroux v roce 2003 pod názvem *The Three of Life – A book depicting the life of Charles Darwin, naturalist, geologist & thinker*. Do českého jazyka titul přeložil Viktor Janiš. V Praze vyšel *Strom života* v edici Raketa nakladatelství Labyrint v roce 2004. Charles Darwin si při své práci často dělal poznámky, ve kterých popisoval své objevy. Díky jeho zálibě ve psaní vznikla řada jedinečných deníků, zápisníků a dopisů. Právě z těchto autentických pramenů Petr Sís při tvorbě *Stromu života* čerpal. Jako zdroj dalších informací posloužila Petru Sísovi autobiografie Charlese Darwina a jeho kniha *O vzniku druhů*. Když Petr Sís v knize

¹⁰⁹ The New York Times Best Illustrated Children's Books of 2016. *The New York Times: Book Review* [online] 3.11.2016 [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2016/11/03/books/review/best-illustrated-books-of-2016.html?_r=2

¹¹⁰ Book awards: New York Times Best Illustrated Children's Book. *Library Thing* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://www.librarything.com/bookaward/New+York+Times+Best+Illustrated+Children%27s+Book>

popisuje evoluční teorii, používá k jejímu vysvětlení knihu *Charles Darwin: Naturalist*, kterou napsala Margaret J. Andersonová.

Příběh *Stromu života* začíná ve Velké Británii 12. února 1809, kdy se Charles Darwin narodil. Hned na první straně knihy Petr Sís odkrývá, že se v budoucnu Charles Darwin stane jedním z nejvýznamnějších vědců své doby.¹¹¹ Jak malý Charles vyrůstal, otec Robert Waring Darwin na něj a jeho bratra Erasma kladl vysoké nároky. Chtěl, aby jeho synové získali kvalitní vzdělání, a měli tak možnost dostat se do vyšších kruhů. Matka Susannah zemřela, když bylo Charlesovi osm let, a tak byl Robert později na výchovu dětí sám. Charlesovi ale tehdejší vzdělávací systém příliš nevyhovoval. Jako malý chtěl raději trávit čas s vrstevníky než v internátní škole.¹¹² Později ho otec poslal do Edinburghu, aby zde Charles vystudoval medicínu a stal se lékařem stejně jako on sám. Charles si ale svou budoucnost představoval jinak a z medicíny po dvou letech odešel. Nakonec Charles kvůli otcově přání vystuduje teologii, jeho zájem si ale naprosto získají přírodní vědy – botanika, zoologie a geologie.¹¹³

V roce 1831 dostal Charles Darwin nabídku plavit se na lodi *Beagle*, aby prozkoumal jihoamerické pobřeží. Jeho otec s tím zprvu nesouhlasil, nakonec se ale Charlesovi podařilo ho přesvědčit. Petr Sís v knize postupně popisuje Charlesovi zážitky z plavby. V dubnu 1832 doplula posádka do Ria de Janeiro, kde se Darwin kromě nových druhů rostlin a zvířat poprvé setkal například také s otroctvím.¹¹⁴ V srpnu téhož roku přistála loď *Beagle* u břehů Buenos Aires a v říjnu u Santa Fé. Posádka později navštívila také Falklandské ostrovy, Chile nebo Galapágy. Autor v knize líčí i cestu *Beagle* zpět do Anglie přes Tahiti, Nový Zéland, Austrálii, Kokosové ostrovy, Mauritius a Svatou Helenu. K pobřeží rodné země loď *Beagle* dorazila v říjnu 1836.¹¹⁵ Celou plavbu lodí znázornil Petr Sís pomocí autentické mapy, která zaplňuje celou dvojstranu.¹¹⁶

---

¹¹¹ SÍS, Petr. *Strom života: kniha o životě přírodovědce, geologa a myslitele Charlese Darwina*. Praha, Labyrint, 2004, s. 1.

¹¹² Tamtéž, s. 3.

¹¹³ Tamtéž, s. 5.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 10.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 19.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 14-15.

Autor skrze své ilustrace zobrazuje Charlesovo zaujetí pro tamní živočišné druhy i kulturu domorodců. Popisuje také život na palubě lodi a problémy na pevnině – mořskou nemoc, horečky, bouřky či zemětřesení. Po pěti letech plavby se Darwin stal uznávaným přírodovědcem a v soukromí se začal zabývat evolucí druhů. Coby anonym vydal knihu *Pozůstatky přírodopisných dějin stvoření*. Ta ale přinesla velice negativní odezvu čtenářů.¹¹⁷ Po této zkušenosti se Darwin začal zabývat studiem svijonožců, kterým nakonec strávil osm let. K teorii druhů se ale později vrátil. V listopadu roku 1859 vydal titul *O vzniku druhů*, který opět vyvolal bouřlivé reakce. Charles Darwin zemřel 19. dubna 1882.

Grafická stránka knihy je velice rozmanitá. Na většině stránek dominují ilustrace nad textovou složkou. Hlavní text, který chronologicky vypráví o Darwinově životní pouti, je zpravidla situován do dolní poloviny stránky. Na mnoha stránkách ale tento hlavní text zcela chybí, objevují se naopak kratší texty umístěné po okrajích stránek tak, aby nezasahovaly do ilustrace. Několik stránek vyplnil Petr Sís malými obdélníky, které připomínají jakési karty. Každá z nich má vlastní ilustraci i text, a obsahuje tak samostatné sdělení o Darwinově plavbě na lodi Beagle. Takto rozložené strany jsou v porovnání s ostatními stránkami knihy obsahově velmi bohaté (viz příloha č. 6). V srdci knihy čtenáři naleznou otevírací vloženou dvoustranu, na které Petr Sís zobrazil přední stranu Darwinovy publikace *O vzniku druhů*.

Zajímavé je Sísovo využití původních pramenů, například Darwinova deníku. Díky deníkovým úryvkům je část textu psána v první osobě jednotného čísla. Vzniká tak dojem autenticity a reálné zkušenosti, jelikož čtenář vidí události očima samotného Charlese Darwina. K pocitu opravdovosti přispívají také nejrůznější seznamy a harmonogramy. Petr Sís v knize sepsal například seznam věcí, které si Charles Darwin zabalil s sebou na plavbu lodí Beagle, nebo seznam výdajů, které za plavbu zaplatil. Petr Sís obohatil vyprávění o slavném přírodovědci také o denní rozvrh na palubě lodi nebo o rozvrh Darwinova klasického dne. Kromě nekonvenčního použití primárních pramenů v textu se reálie objevují i v Sísově ilustracích. Autorovy obrázky nabízí kupříkladu věrohodné kresby lodi Beagle, včetně podrobných nákresů půdorysu a

---

¹¹⁷ SÍS, Petr. *Strom života: kniha o životě přírodovědce, geologa a myslitele Charlese Darwina*. Praha, Labyrint, 2004, s. 22.

svislého řezu lodí (viz příloha č. 7). Díky primárním pramenům může čtenář nabýt dojmu, že si prohlíží opravdové Darwinovy poznámky.

Petr Sís ve Stromu života střídá několik výtvarných technik. Nejčastěji používá vodové barvy a perokresbu. Barevné tóny jsou na většině stránek tlumené, převládá hlavně béžová, modrá a zelená barva. Autor pro své ilustrace využil i předsádku knihy. Vpředu ji zaplnil biblickými a dalšími obrázky symbolizujícími stvoření, na zadní předsádce jsou zobrazeny nejruznější přírodovědecké objevy a vědecké postupy spolu s badateli a mysliteli – například Aristotelem nebo Carlem Linné (viz příloha č. 8).

5.2 Pilot a Malý princ

Titul *Pilot a Malý princ* vyšel původně v angličtině v roce 2014 pod názvem *The Pilot and the Little Prince*. Vydalo ho nakladatelství Farrar, Straus & Giroux v New Yorku. Patří mezi životopisné autorské knihy Petra Síse a je určen především mládeži. O české vydání titulu se postaralo nakladatelství v edici Raketa. Do češtiny ji přeložil Richard Podaný. Petr Sís české vydání *Pilota a Malého prince* pokřtil 2. října 2014 v prostorách pražské La Fabriky.¹¹⁸

Pilot a Malý princ vypráví životní příběh autora *Malého prince* Antoina de Saint-Exupéryho. Petr Sís příběh otevírá narozením autora. Popisuje ho jako „chlapce, kterému bylo souzeno prožít velká dobrodružství.“¹¹⁹ Vypráví hlavně o jeho rodině a rodném domě. Spisovatelova rodná Francie byla na počátku dvacátého století zemí, ve které vynálezci neustále přicházeli s novými objevy. Jedním z technických novinek byly i létající stroje všeho druhu. Právě ty se později staly životní vášní jednoho z nejslavnějších francouzských spisovatelů. Už od dětství se Exupéry toužil stát pilotem. Ve dvanácti letech se malý Antoine pokusil poprvé vzlétnout pomocí vlastnoručně vyrobeného stroje. Tehdy se mu to nepodařilo, neúspěch ho ale od létání neodradil. Na nedalekém letišti sledoval piloty a jejich stroje, jednou se dokonce dostal

¹¹⁸ Slavnostní křest knihy Pilot a Malý princ v La Fabrice. *Labyrinth: Nakladatelství, kulturní revue, společnost pro kulturu* [online]. [cit./vid. 2017-02-25]. Dostupné z:

<http://www.labyrinth.net/novinka/777/slavnostni-krest-knihy-pilot-a-maly-princ-v-la-fabrice>

¹¹⁹ SÍS, Petr. *Pilot a Malý princ: život Antoina de Saint-Exupéryho*. Praha, Labyrinth, 2014, s. 1.

na palubu jednoho z nich. Petr Sís v knize také zmiňuje některé průlomové letecké události, jako je například první přelet z Francie do Anglie.¹²⁰

Když nastoupil Antoine de Saint-Exupéry do francouzské armády, stal se součástí letectva. Neměl však letecký průkaz, takže pracoval pouze jako pozemní zaměstnanec. O létání se ale snažil naučit vše, co bylo možné. Později pracoval například u letecké poštovní společnosti. Petr Sís zmiňuje také Exupéryho leteckou nehodu: v roce 1935 spisovatel havaroval se svým letadlem v Severní Africe, nehoda se ale obešla bez zranění. Další letecké neštěstí Exupéryho potkalo v roce 1938. Exupéry byl těžce raněn a do kokpitu letadla se vrátil až jako válečný pilot v roce 1939, kdy Francie válčila s nacistickým Německem. Válečná okupace spisovatele dohnala až k emigraci do Spojených států amerických. Někdejší válečný pilot se usídlil v New Yorku, kde psal svůj román *Válečný pilot*. Tvořit ale nepřestal, na jaře roku 1943 vydal svůj nejslavnější titul *Malý princ*.¹²¹ Letadla mu však začala chybět, takže se rozhodl vrátit ke své válečné peruti. V létě roku 1944 vzlétl Antoine de Saint-Exupéry naposledy, havaroval pravděpodobně někde nad Středozemním mořem. Podle slov Petra Síse „našel svou vlastní třpytivou planetu někde blízko hvězd.“¹²²

Petr Sís v *Pilotu a Malém princ* používá jedinečné výtvarné prvky. Jeho obrázky jsou plné metafor, geometrických tvarů a informací o Exupéryho životě, které doplňují a rozvíjí samotný hlavní text. Ten je umístěn ve spodní části stránek a je psán čtivým srozumitelným jazykem. V doplňujících informacích o pilotově životě se zvědaví čtenáři mohou dozvědět také některá důležitá historická data – například napadení Pearl Harboru Japonskem v roce 1941.¹²³ Pro své ilustrace využívá Petr Sís zpravidla celou dvoustranu, nikoliv jen samostatné stránky. Každá dvojstrana se dá považovat za samostatný významový útvar s vlastním příběhem. Autor v knize používá různé výtvarné techniky. Vedle perokresby se tu objevují například také vodové malby se záměrně rozpitým efektem.

Zajímavé je také Sísovo použití barevných odstínů, které koresponduje s dějovou linkou knihy. Dominantní barvy v knize jsou modrá a béžová. Škála modrých

¹²⁰ SÍS, Petr. *Pilot a Malý princ: život Antoina de Saint-Exupéryho*. Praha, Labyrint, 2014, s. 7.

¹²¹ Tamtéž, s. 36.

¹²² Tamtéž, s. 41.

odstínů zastupuje v knize nebe a Exupéryho tolik oblíbené létání, zatímco béžová barva symbolizuje vše spojené s pevninou. Do kontrastu s tlumenou béžovou a mírumilovnou modří staví Petr Sís rudou barvu, která znázorňuje válečné boje (viz příloha č. 9). Jelikož ji autor použil jen na jedné dvoustraně, působí ilustrace obzvlášť výrazně a naléhavě. Přebal knihy se v americkém a českém vydání liší. To české vyšlo s plátěnou vazbou a je o něco větší než původní americké vydání. Zatímco na původním americkém vydání čtenáři najdou kresbu letadla, na obálce českého vydání je zobrazen Antoine de Saint-Exupéry spolu s Malým princem.¹²⁴

Nejčastěji se objevujícím geometrickým tvarem v *Pilotu* a *Malém princ* je bezesporu kruh. Autor jej používá, když znázorňuje planetu Zemi, ale také když tvoří menší obrázky v rámci celé ilustrované dvojstrany. V knize nechybí ani náčrty tehdejších modelů letadel nebo nejrůznější mapy. Některé z nich Petr Sís využívá k vytvoření dalšího významu. Některé kontinenty v Sísových mapách můžou například připomínat lidskou tvář (viz příloha č. 10), jinde autor mapu tvaruje do obrysu letadla. Použití lidské tváře coby výtvarného a významového prvku se objevuje i na dalších stranách knihy, ku příkladu při zobrazení krajiny, přes kterou pilot ve svém stroji přelétá (viz příloha č. 11). Další význam můžou dětští čtenáři objevit v Sísově ilustraci jedné z newyorských čtvrtí – Manhattanu. Tou Petr Sís poukazuje na Exupéryho strach z nového prostředí.¹²⁵ Mapa, v jejímž středu leží Central Park, vizuálně připomíná krokodýla.

6. Vybrané životopisné autorské knihy Petra Síse a jejich ohlas v médiích

Abych mohla ve své bakalářské práci komplexně popsat mediální ohlas vybraných životopisných autorských knih Petra Síse, rozhodla jsem se mediální výstupy věnující se titulům *Strom života* a *Pilot a Malý princ* podrobit kvalitativní obsahové analýze. U kvalitativních výzkumných metod platí, že nejsou standardizované, což je

¹²³ SÍS, Petr. *Pilot a Malý princ: život Antoina de Saint-Exupéryho*. Praha, Labyrint, 2014, s. 32.

¹²⁴ ČENKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

naopak charakteristický rys kvantitativních metod.¹²⁶ Když totiž výzkumník používá kvantitativní metody, měří předem stanovené proměnné a zkoumá četnost jejich výskytu. Výsledkem jeho průzkumu jsou číselné údaje. Nevýhodou kvantitativní analýzy je však to, že nepřináší hlubší rozbor zkoumaných vzorků. Některé prvky se navíc pomocí kvantitativní analýzy měřit nedají.¹²⁷ Naproti tomu mnou zvolená kvalitativní analýza nabízí nenumerické výsledky, díky kterým je možné podrobně rozebrat jednotlivé části zkoumaného vzorku. Podle Jana Hendla patří mezi výhody kvalitativního výzkumu zejména „získání hloubkového popisu příkladů“¹²⁸ a možnost jejich vzájemné komparace.

V průzkumu mediálního ohlasu titulů *Strom života* a *Pilot a Malý princ* jsem se rozhodla zaměřit na tuzemská i zahraniční (zejména americká) média, a to z toho důvodu, že Petr Sís dlouhodobě žije ve Spojených státech amerických. K nalezení zkoumaného vzorku posloužily elektronické databáze, které jsou studentům zpřístupněné prostřednictvím fakultní knihovny. Články o vybraných knihách v českých médiích jsem hledala v databázi Newton Media SEARCH. Pro nalezení článků v zahraničních médiích jsem použila elektronickou databázi EBSCOhost. Do vyhledávání v jednotlivých databázích jsem vždy zadala název titulu, případně i jméno autora pomocí operátoru AND pro upřesnění vyhledávaného dotazu. Z nalezených vzorků jsem pak ve své analýze nepoužila články, které se titulům věnovaly pouze z propagačních důvodů. Vynechala jsem i texty, v nichž byly tituly zmíněny jen jako součást seznamu literatury a podobně, a které tudíž byly pro analýzu mediálních výstupů irelevantní. Kromě těchto případů jsem ve své kvalitativní analýze zkoumala všechny mediální zmínky, abych o ohlasu vybraných životopisných autorských knih Petra Síse podala komplexní obraz. Kromě textů nalezených v elektronických databázích jsem jako doplňkové vyhledávání vzorků pro výzkum zvolila procházení fyzických exemplářů periodik v archivu Národní knihovny České republiky či prohledávání internetových archivů tuzemských i zahraničních periodik a čtenářských serverů. Jednotlivé tuzemské a zahraniční mediální výstupy o titulech *Strom života* a *Pilot a Malý princ* uvádím chronologicky dle data jejich publikování.

---

¹²⁵ Rozpravy 2014/09: S Petrem Síssem o nové knize, tvorbě a životě. In: *YouTube* [online]. 20.10.2014 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=WhH_gwZsFFw&t=708s. Kanál uživatele Fakulta sociálních věd UK.

¹²⁶ TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 18.

¹²⁷ Tamtéž, s. 17.

Významnou roli v mediálním ohlasu literárních děl hraje bezesporu literární kritika, která je čtenářům zpravidla předkládána v podobě recenzí. Kritik literatury plní jakousi roli prostředníka mezi autorem a čtenáři.¹²⁹ Zastává také orientační funkci, jelikož je díky němu čtenářské publikum lépe obeznámeno se stále se zvyšujícím počtem knižních titulů. Zatímco v minulosti patřila kritika k prestižním odvětvím literatury jako takové, po sametové revoluci došlo na našem území k jejímu mírnému úpadku. Dnes její funkci často přebírají texty propagačního reklamního charakteru.¹³⁰ Recenze literárních děl patří mezi značně subjektivní žánry. Kromě literárních novin a časopisů je můžeme nalézt i v dalších, obecněji orientovaných médiích. Mým původním záměrem bylo sledovat zejména literárně-kritický mediální ohlas vybraných životopisných autorských knih Petra Síse, pro úplnost jsem se ale rozhodla do kvalitativní analýzy zařadit i další mediální zmínky obsažené v různých žánrech, například v informativních zprávách či rozhovorech. Kromě tištěných médií jsem v analýze zkoumala i média audiovizuální. Pro zachování chronologie mediálních zmínek se tak v následující analýze střídají jednotlivé typy médií i žánrů.

6.1 Strom života

6.1.1 Strom života v tuzemských médiích

Některá tuzemská média se *Stromu života* věnovala ještě předtím, než titul vyšel v České republice. Příkladem je týdeník *Reflex*, v němž knihu zhodnotil Petr Volf v rubrice *Labyrint kultury*. Titul zde byl označen za *Dílo týdne*. Petr Volf ve svém článku považuje *Strom života* za knihu, která je sice původně určena dětem, ale oblíbí si ji také mnozí dospělí čtenáři.¹³¹ Autor článku dále hodnotí autorovy biografie jako celek. Označuje je za přehledná, názorná a současně strhující díla. Ve *Stromu života* oceňuje zejména nejrůznější detaily z Darwinova života, které doplňují a rozvíjí základní text. Jako příklad uvádí Petr Volf informace o Darwinově rodině či podrobný

¹²⁸ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005, s. 53.

¹²⁹ NÜNNING, Ansgar, ed. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Vyd. 1. Brno: Host, 2006, s. 456.

¹³⁰ Tamtéž, s. 457.

¹³¹ VOLF, Petr. Petr Sís – ilustrace z knihy *Strom života*. *Reflex*. 2003, roč. 14, č. 44, s. 56.

harmonogram Darwinova dne. V závěru článku přemýšlí jeho autor nad tím, zda bude kniha přijata ve Spojených státech amerických stejně dobře, jako tomu bylo s předešlými tituly Petra Síse. Na některých místech USA totiž lidé v Darwinovy myšlenky nevěří. Hlouběji se však *Stromem života Reflex* nezabývá. Článek nicméně obsahuje ukázky některých ilustrací z knihy.

O *Stromu života* se zmínil také deník *Mladá fronta DNES*. Poprvé tomu tak bylo v souvislosti s blížícím se veletrhem dětských knih v Boloni. Alice Horáčková ve svém článku informovala o poměrech na mezinárodním knižním veletrhu a také o tom, že ocenění získá i český výtvarník Petr Sís za svou knihu o Charlesi Darwinovi.¹³² Ve stejném periodiku dále o *Stromu života* vyšel rozsáhlý rozhovor s Petrem Sísem. *Mladá fronta DNES* ho publikovala v době, kdy kniha vycházela v České republice. Alice Horáčková v úvodu rozhovoru zmínila mimo jiné to, že byla kniha obdržela cenu Ragazzi Award v italské Boloni.¹³³ Upozornila zde také na křest knihy, který se uskutečnil 9. září 2004 v pražském kině Světozor. V samotném rozhovoru se Alice Horáčková autora ptala na důvody, které ho vedly k tomu, že si pro svou další životopisnou knihu vybral právě Charlese Darwina. Petr Sís zde vysvětlil, že k tomu došlo hlavně z toho důvodu, že jej překvapila míra odmítavosti, s jakou k Darwinovým teoriím řada Američanů přistupovala. „Ameriku jsem si naivně představoval jako mnohem tolerantnější zemi, než skutečně je. Tlak náboženského fundamentalismu je v poslední době ohromný, v některých částech Států, jako v Kansasu, Ohiu, Mississippí, školní rady státu rozhodly, že o evoluci se učit nebude. To byl první důvod ke knížce o Darwinovi,“¹³⁴ uvedl autor v rozhovoru. Až poté ho údajně zaujal Charles Darwin jako osobnost. Rozhovor se věnuje také tomu, jaká je cílová skupina čtenářů *Stromu života*. Petr Sís dále v rozhovoru prozrazuje, o jakých osobnostech by chtěl v budoucnu sepsat další životopisný titul. Zmiňuje zde například Jana Amose Komenského nebo Antoina de Saint-Exupéryho. V závěru rozhovoru se Alice Horáčková autora ptá na jeho počátky v USA a přikládá také autorův krátký medailonek. *Mladá fronta DNES* později informovala samostatně i o křtu knihy v pražském kině Světozor. Krátká zpráva o křtu

¹³² HORÁČKOVÁ, Alice. Na největším veletrhu dětských knih bude oceněn i Čech Petr Sís. *Mladá fronta DNES*. 14.4.2004, s. 9.

¹³³ HORÁČKOVÁ, Alice. Věděl jsem, že jednou budu dobrý a slavný. *Mladá fronta DNES*. 28.8.2004, s. 7.

¹³⁴ Tamtéž.

Stromu života vyšla 10. září 2004 v kulturní rubrice.¹³⁵ Zmíněn zde byl také fakt, že titul získal prestižní ocenění Ragazzi Award.

Rozhovor s Petrem Síssem o *Stromu života* se krátce po rozhovoru v *Mladé frontě DNES* objevil také na stránkách *Hospodářských novin*. Ivan Adamovič se v něm autora ptal nejprve na jeho ilustrátorské začátky ve Spojených státech amerických. Dvojice se dále zabývala rozdíly mezi evropským a americkým přístupem k ilustracím. Podle odpovědi Petra Síše přistupují američtí vydavatelé ke knihám komerčněji než vydavatelé v Evropě.¹³⁶ Rozhovor se dále věnoval samotné knize *Strom života*. Ivan Adamovič se Petra Síše podobně jako Alice Horáčková ptal na důvody, které jej vedly k tomu, aby sepsal životopisnou knihu právě o Charlesi Darwinovi. Petr Sís v rozhovoru uvedl také obtíže, které tvorbu jeho tehdy nové knihy provázely, například velké množství materiálů, smrt jeho otce nebo četná stěhování. *Strom života* mu ze všech jeho dosavadních knih zabral nejdelší dobu. Čtenáři se v *Hospodářských novinách* dočtou také o křtu knihy v pražském Světozoru. Ivan Adamovič přikládá rovněž stručnou anotaci knihy. Celý rozhovor se objevil také na internetovém serveru *iHNed.cz*.¹³⁷

Kromě tištěných a online médií nabídla rozhovor s Petrem Síssem svým posluchačům také někdejší česká redakce *BBC* v ranním pořadu *Dobré ráno s BBC*. Rozhovor s Petrem Síssem o *Stromu života* vedl Martin Řezníček v den pražského křtu knihy - 9. září 2004.¹³⁸ V úvodu rozhovoru moderátor uvedl, že je Česká republika druhou zemí po Spojených státech amerických, ve které kniha doposud vyšla. Martin Řezníček se Petra Síše v rozhovoru ptal nejprve na to, proč si Petr Sís pro svou novou knihu vybral Charlese Darwina. Zajímaly ho také rozdíly mezi evropskými a americkými čtenáři. Dvojice v rozhovoru dále probírala překlad knih Petra Síše a důvody, kvůli kterým autor své tituly nepřekládá sám. Od *Stromu života* přešel

¹³⁵ Sísův *Strom života*. *Mladá fronta DNES*. 10.9.2004, s. 7.

¹³⁶ ADAMOVIČ, Ivan. Darwin je výzvou, aby lidé neztratili individualitu. *Hospodářské noviny*. 9.9.2004, s. 10.

¹³⁷ ADAMOVIČ, Ivan. Petr Sís: Darwin je výzvou, aby lidé neztratili individualitu. *iHNed.cz* [online] 9.9.2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-14885170-petr-sis-darwin-je-vyzvou-aby-lide-neztratili-individualitu>

¹³⁸ *Strom života*. [online databáze Newton Media SEARCH] Česká redakce *BBC*, 9.9.2004. [cit./vid. 2017-04-03]

(Zdrojový dokument, tedy webové stránky České redakce *BBC*, nelze dohledat, jelikož vysílání *BBC* v České republice skončilo v roce 2005.)

v rozhovoru Martin Řezníček plynule na téma mozaik v newyorském metru, čímž celý rozhovor završil.

Poměrně obsáhlou recenzi o *Stromu života* lze nalézt na čtenářském internetovém serveru *iLiteratura.cz*. Její autorka Jovanka Šotolová v textu nešetří superlativy. Na knize Petra Síse chválí její vynalézavost, čtivost, výtvarnou složku, bohatost informací i překlad Viktora Janiše.¹³⁹ *Strom života* považuje za knihu, která kromě dětí zaujme i leckteré dospělé čtenáře. Oceňuje také možnost nahlédnout do života Charlese Darwina z různých úhlů. Petr Sís slavného myslitele představuje z vědeckého i z civilního pohledu. Autorka recenze nastiňuje podrobně i příběh knihy. Vyzdvihuje, že při jeho zpracování Petr Sís čerpal z mnoha primárních dokumentů, například z Darwinova deníku. Za užitečné považuje to, že Petr Sís dětským a mladým čtenářům ve *Stromu života* stručně představuje i evoluční teorii a její význam. Jovanka Šotolová knihu souhrnně označuje za krásnou, ne však samoúčelně.

Rozhovor s Petrem Sísem vyšel kromě výše zmíněných periodik o něco později i v *Lidových novinách*. Marcel Kabát v jeho úvodu zmiňuje, že Petr Sís získal za *Strom života* Ragazzi Award v Boloni.¹⁴⁰ Rozhovor ale neinformoval pouze o Sísově nové knize, Marcel Kabát se v něm autora ptal na jeho kariéru a život ve Spojených státech amerických. V souvislosti s vydáním nové knihy Petra Síse se dvojice v rozhovoru věnovala možným negativním reakcím čtenářů na výběr protagonisty, jako tomu dříve bylo například u autorovy knihy o Kryštofu Kolumbovi. Podrobnější zamýšlení nad *Stromem života* však *Lidové noviny* v rozhovoru nenabídly.

Krátké zhodnocení *Stromu života* se objevilo v časopisu *Týden*. Tomáš Pospiszyl v textu přemýšlí nad tím, zda je *Strom života* skutečně kniha pro dětského čtenáře, nebo nikoliv. Dochází k tomu, že to u tohoto titulu není zcela jednoznačné. Knihu označuje za „originální obrazové album, knihu historickou, vědecko-popularizační a místy i napínavý příběh.“¹⁴¹ Sísovy ilustrace přirovnává k vědeckým rytinám z 19. století. V článku dále uveřejňuje výpověď Petra Síse, v níž autor vysvětluje, proč si za protagonistu své další knihy zvolil zrovna Charlese Darwina. V závěru Tomáš Pospiszyl

¹³⁹ ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Sís, Petr: *Strom života*. *iLiteratura.cz* [online] 10.9.2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/16203/sis-petr-strom-zivota>

¹⁴⁰ KABÁT, Marcel. Nevěř mi, že jsem byl diskžokej. *Lidové noviny*. 18.9.2004, s. 28.

uvádí, že jde o knihu, která může mladé lidi podnítit ke studiu přírodovědy a k většímu zájmu o ni.

Dnes již neexistující týdeník *Mladý svět* na svých stránkách zveřejnil další rozhovor s Petrem Sísem. Jeho titulu *Strom života* zde byl poskytnut poměrně velký prostor. Tereza Spencerová rozhovor zahájila přímo tématem Sísovy nové knihy. Autor v rozhovoru uvedl, že chtěl napsat knihu o Charlesi Darwinovi mimo jiné z toho důvodu, že se v některých jižanských státech USA nevyučovalo na školách o evoluci kvůli náboženskému přesvědčení.¹⁴² Popsal i nejrůznější obtíže, se kterými se při tvorbě knihy potýkal. Tereza Spencerová se v jedné z otázek zamýšlí i nad tím, zda jde skutečně o knihu pro děti, když v Boloni získala Ragazzi Award za literaturu faktu. Sám Petr Sís hovoří o *Stromu života* jako o dětské knize, z níž malí čtenáři navíc mohou vyčíst spoustu informací, které použijí například v referátu o Darwinovi. Dvojice se dále v rozhovoru zabývá Sísovým osobním životem a jeho plány pro budoucí knihu.

Obsahově podobný článek vyšel 14. října v *Magazínu Mladé fronty DNES*. Nešlo však o rozhovor, ale o rozsáhlý detailní portrét autora. Jeho autor Ladislav Verecký se v něm nevěnuje pouze *Stromu života*, ale autorovu životu obecně. I zde se však čtenáři dozví důvody Petra Sise pro sepsání *Stromu života*, stejně jako náročnost zpracování informací, které Petr Sís o Charlesi Darwinovi shromáždil. Kromě toho zde jsou popsány také například autorovy pocity z teroristického útoku 11. září 2001 v New Yorku, jeho politické přesvědčení či tvorba mozaiky v newyorském metru.¹⁴³ *Mladá fronta DNES* krátce po portrétu Petra Sise uveřejnila ještě také poměrně rozsáhlou recenzi o *Stromu života* v kulturní rubrice. Její autorka Lucie Drahoňovská upozornila čtenáře hned v úvodu recenze na to, že kniha získala Ragazzi Award na knižním veletrhu v Boloni.¹⁴⁴ Zároveň poznamenala, že přestože je Petr Sís světově proslulý, v rodné zemi se mu příliš pozornosti nedostává. Autorka recenze nejdříve popsala, z jakých pramenů Petr Sís při psaní knihy o Charlesi Darwinovi čerpal, poté se zaměřila na příběh knihy. Zmínila například, že Petr Sís v knize sledoval tři roviny Darwinova života – veřejnou, soukromou a utajovanou. Spíše než výtvarné či narativní postupy v

¹⁴¹ POSPIZSYL, Tomáš. Petr Sís: Strom života. *Týden*. 2004, roč. 11, č. 41, s. 109.

¹⁴² SPENCEROVÁ, Tereza. Jako orchestr na Titaniku. *Mladý svět*. 2004, roč. 46, č. 41, s. 20.

¹⁴³ VERECKÝ, Ladislav. Petr Sís. *Magazín Mladé fronty DNES*. 14.10.2004, s. 40.

¹⁴⁴ DRAHOŇOVSKÁ, Lucie. Strom života Petra Sise je poutavým zdrojem informací. *Mladá fronta DNES*. 19.10.2004, s. 7.

knize však Lucie Drahoňovská hodnotila děj a zajímavosti z Darwinova života. V závěru recenze uvedla její autorka alespoň to, že jde podle ní o jasnou a srozumitelnou knihu, která může sloužit jako kvalitní alternativní zdroj informací o Charlesi Darwinovi.¹⁴⁵ Kromě tištěných novin publikoval stejnou recenzi také internetový server *iDnes.cz*.¹⁴⁶

Rozhovor s Petrem Sísem (nejen) o jeho novém titulu *Strom života* se objevil i na titulní straně *Týdeníku Rozhlas*.¹⁴⁷ Bronislav Pražan v jeho úvodu zmiňuje četné úspěchy Petra Síse, včetně ocenění Ragazzi Award, které autor za svůj tehdy nový titul získal. Nejprve se autora ptá na jeho dětství a oblíbené knihy, které jako dítě četl. Rozhovor dále pokračuje na páté straně, kde Petr Sís popisuje zlomové události ve své kariéře. Dvojice se postupně dostává k tématu autorových životopisných knih. Petr Sís zde zmiňuje například to, že *Strom života* vznikl mimo jiné za pomoci jeho otce Vladimíra, s nímž byl autor často v kontaktu skrze korespondenci. Uvádí i to, že velkou inspirací mu při tvorbě knihy byly jeho dvě děti. V závěru rozhovoru se dvojice věnuje i kontroverzi knihy o Charlesi Darwinovi. Podobně jako v některých výše zmíněných rozhovorech i zde Petr Sís vysvětluje, že se rozhodl *Strom života* vydat i z toho důvodu, že se v některých oblastech Spojených států amerických k evoluční teorii staví lidé odmítavě. Někteří tamní učitelé o ní dokonce odmítají přednášet svým žákům. Autor dále uvádí, že jeho knihu dosud nikdo veřejně nenapadl. Dodává však, že v některých nábožensky konzervativních státech jsou výnosy z prodeje *Stromu života* znatelně nižší než v jiných oblastech USA.

Petr Sís o své knize *Strom života* promluvil také na stanici *Radiožurnál Českého rozhlasu*. Rozhovor s autorem byl v rámci pořadu *Host Jany Klusákové* odvysílán krátce po páté hodině odpoledne 31. října 2004.¹⁴⁸ *Strom života* však nebyl primárním námětem rozhovoru, Jana Klusáková se v něm Petra Síse ptala obecně na jeho život, studium, kariéru i emigraci do Spojených států amerických. *Strom života* byl ale jedinou

¹⁴⁵ DRAHOŇOVSKÁ, Lucie. *Strom života* Petra Síse je poutavým zdrojem informací. *Mladá fronta DNES*. 19.10.2004, s. 7.

¹⁴⁶ DRAHOŇOVSKÁ, Lucie. *Strom života* Petra Síse je poutavým zdrojem informací. *iDnes.cz* [online] 19.10.2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/literatura.asp?...ratura&c=A041018_194904_literatura_kot

¹⁴⁷ PRAŽAN, Bronislav. O obrázkových knihách, snech a newyorských vlacích. *Týdeník Rozhlas*. 2004, roč. 14, č. 44, s. 1.

knihou, které se dvojice v rozhovoru věnovala podrobněji. Jana Klusáková se k tématu tehdy nové knihy Petra Síse dostala díky zmínce o ocenění Ragazzi Award, které autor za svou knihu o Charlesi Darwinovi získal. Petr Sís v rozhovoru zmínil, že byl pro něj *Strom života* doposud nejnáročnější knihou, jelikož obsahovala nejvíce faktických informací. Koncept knihy změnil během její tvorby údajně pětkrát. Autor dále uvedl, že chtěl *Strom života* pojmut jako mnohovrstevnou knihu, v níž se objeví i informace z Darwinova osobního života.

Stručně se o *Stromu života* zmínil i přírodovědně-technický časopis pro mládež *ABC* v rubrice *Dobrodružství vědy*. Text recenze je formulován tak, aby zaujal cílovou skupinu čtenářů časopisu. Autor recenze zde tuto knihu Petra Síse vřele doporučil všem čtenářům, protože je dle něj „parádní po všech stránkách.“¹⁴⁹ Na několika řádcích následně popsal příběh knihy. V recenzi oceňuje například to, že Petr Sís Charlese Darwina představil z různých úhlů v různých životních etapách. Čtenáři se v časopise *ABC* mohou dozvědět také několik informací o autorovi knihy Petru Sísovi.

Literárně-kritické zhodnocení *Stromu života* nabídl v prosinci roku 2004 také časopis *Tvar*. Jana Vrajová v recenzi nejprve zmínila úspěch titulu na Mezinárodním veletrhu dětské knihy v Boloni a stručně připomněla autorovy další publikace.¹⁵⁰ Autorka recenze dále uvedla, že ve *Stromu života* dominuje výtvarná složka nad textem. Role obou složek je podle ní navíc převrácená, jako by v knize věty komentovaly či „ilustrovaly“ obrazovou část jednotlivých stran. Jana Vrajová v recenzi ocenila zejména bohatost Sísových ilustrací, které nemají pouze informativní funkci. Text knihy je dle Vrajové jednoduchý a ilustrace obstojně doplňuje. Autorka recenze kladně zhodnotila také typografické zpracování titulu. Petr Sís totiž ve *Stromu života* použil různé typy písma v závislosti na druhu a původu uváděné informace. V závěru recenze popsala Jana Vrajová *Strom života* jako dílo, ve kterém se „spojuje poznání s estetickým zážitkem.“¹⁵¹ Dle jejího odhadu by se kniha u dětských čtenářů měla dočkat úspěchu.

---

¹⁴⁸ Výtvarník emigrant Petr Sís. *ČRo 1 – Radiožurnál*. [online] 31.10.2004 [cit./vid. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ_izurnal/_zprava/139618

¹⁴⁹ *Strom života*. *ABC*, 2004, roč. 49, č. 24, s. 28. (autor neuveden)

¹⁵⁰ VRAJOVÁ, Jana. O knize, v níž text ilustruje obrazy. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2004, roč. 15, č. 21, s. 21.

¹⁵¹ Tamtéž.

Podle recenze Marcela Kabáta v *Lidových novinách* z 30. prosince 2004 se ve *Stromu života* snoubí čtivý text s výtvarným dílem. Autor recenze označuje tento titul Petra Síse za „hravou, detailně propracovanou obrazovou mozaiku.“¹⁵² Oceňuje zejména kompozici ilustrací a jejich mnohovýznamovost. Dále v recenzi nastiňuje téma knihy a některé konkrétní události z Darwinova života. Věnuje se i textové složce knihy. Chválí, že autor v knize nepoužil pouze jakýsi výčet významných milníků v Darwinově životě, ale uvedl také některé zajímavé či překvapivé informace. Například to, že malému Charlesi přezdívali spolužáci Plyn, jelikož často prováděl nejrůznější chemické pokusy. Vhodně vybrané jsou v knize podle Marcela Kabáta i citace z Darwinových deníků. Autor recenze vyzdvihuje také nenásilnost, s jakou dokázal Petr Sís vyjádřit i tragické momenty Darwinova života.

O tom, že byla kniha v České republice úspěšná, svědčí několik mediálních zmínek z roku 2005. Například *Hospodářské noviny* informovaly o tom, že *Strom života* získal již několik cen a nově vychází v dotisku.¹⁵³ Dále se v krátké zprávě píše, že náklad tohoto titulu Petra Síse překročil hranici deseti tisíc výtisků, díky čemuž se dá označit za bestseller. Čtenáři se dozví i o nominaci *Stromu života* na literární cenu *Magnesia Litera* v kategorii knih pro dětské a mladé čtenáře. Podobná zpráva vyšla o pár dní později také v deníku *Právo*.¹⁵⁴ Zde se čtenáři dočtou navíc také informaci, že byla kniha kromě Ragazzi Award nominována také na Magnesii Literu a na ceny za nejkrásnější knihu pro děti ve Francii a Německu. V *Hospodářských novinách* lze navíc úspěch knihy sledovat i v pravidelně uveřejňovaných seznamech nejprodávanějších knih uplynulého týdne, který vydává Svaz českých knihkupců a nakladatelů. *Strom života* byl na seznam nejprodávanějších knih týdne v kategorii dětské literatury zařazen několikrát, a to v poměrně rozsáhlém časovém horizontu, například v prosinci roku 2004¹⁵⁵ či v dubnu roku 2005.¹⁵⁶

Několik mediálních zmínek lze o *Stromu života* nalézt také v souvislosti s informováním o literárních cenách. Titul se objevil v několika médiích, která psala o

¹⁵² KABÁT, Marcel. Proč Darwinovi říkali Plyn. *Lidové noviny*. 30.12.2004, s. 7.

¹⁵³ ČTK. Sísova kniha je bestsellerem. *Hospodářské noviny*. 8.4.2005, s. 13.

¹⁵⁴ ČTK. Kniha Petra Síse vychází v dotisku. *Právo*. 12.4.2005, s. 11.

¹⁵⁵ Nejprodávanější knihy uplynulého týdne. *Hospodářské noviny*. 30.12.2004, s. 24.

¹⁵⁶ Nejprodávanější knihy uplynulého týdne. *Hospodářské noviny*. 7.4.2005, s. 24.

nominacích na cenu Magnesia Litera, například v *Lidových novinách*,¹⁵⁷ *Mladé frontě DNES*¹⁵⁸ či na internetovém severu *Novinky.cz*.¹⁵⁹ Když Petr Sís za *Strom života* získal ocenění SČUG Hollar za ilustrace, informovaly o tom *Hospodářské noviny*,¹⁶⁰ časopisy *Font*,¹⁶¹ *Týden*¹⁶² i další periodika.

Poslední recenzi *Stromu života* jsem našla v časopise pro teorii a kritiku dětské literatury *Ladění* ze září roku 2005. V úvodu recenze s titulkem *O bloumajícím muži* její autor Martin Reissner zmiňuje, že Petr Sís patří k nejvýznamnějším ilustrátorům současné doby a sumarizuje jeho dosavadní tvorbu.¹⁶³ Na knize o Charlesi Darwinovi oceňuje zejména to, že se slavného přírodovědce Petr Sís nesnaží nikterak glorifikovat, naopak zobrazuje i běžnou součást jeho života, včetně všech negativních momentů. Podle Reissnera je ve *Stromu života* „komplikovaný a problematický osud britského vědce líčen s maximalistickým úsilím o jednoznačné uchopení této osobnosti slovem i obrazem.“¹⁶⁴ Autor recenze se věnuje i výtvarné stránce knihy. Petra Síse považuje za suverénního autora s osobitým výtvarným stylem, který se nenechává ovlivnit módními tendencemi či novými technologiemi. Martin Reissner zmiňuje i možné problémy s přijetím knihy americkými čtenáři. Popisuje, že Charles Darwin v některých oblastech USA stále představuje kontroverzní osobnost. Text knihy je podle autora recenze prostý, přesto však díky Sísovu ironickému nadhledu nabízí napínavé čtení. Reissner oceňuje zejména závěr knihy, v němž Petr Sís znázorňuje absurditu Darwinova osudu. *Strom života* je dle něj knihou, k níž se v průběhu času mohou dětští čtenáři vracet.

Zajímavé je sledovat výpovědi Petra Síse o přijetí *Stromu života* americkou veřejností v rozhovorech, které byly publikovány s větším časovým odstupem od vydání knihy. Například pro časopis *Reflex*¹⁶⁵ či někdejší přílohu *Hospodářských novin Víkend HN*¹⁶⁶ Petr Sís uvedl, že se za něj na přednášce o Charlesi Darwinovi na univerzitě

¹⁵⁷ Nominace na ceny MAGNESIA LITERA. *Lidové noviny*. 25.3.2005, s. 8.

¹⁵⁸ HORÁČKOVÁ, Alice. Magnesia Litera zná nominace. *Mladá fronta DNES*. 25.3.2005, s. 7.

¹⁵⁹ CINGER, František. Magnesia Litera zná nominované čtvrtého ročníku. *Novinky.cz* [online] 24.3.2005 [cit./vid. 2017-04-010]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/05/28/02.html>

¹⁶⁰ ADAMOVIČ, Ivan. Máme ošklivé učebnice. *Hospodářské noviny*. 22.4.2005, s. 12.

¹⁶¹ Krásná kniha. *Font*. 2005, roč. 15, č. 2, s. 20.

¹⁶² Které knihy byly nejkrásnější. *Týden*. 2005, roč. 12, č. 17, s. 83.

¹⁶³ REISSNER, Martin. O bloumajícím muži. *Ladění: časopis pro teorii a kritiku dětské literatury*. 2005, roč. 10, č. 1, s. 15.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ KADLECOVÁ, Kateřina. Svoboda Ameriky je pryč! *Reflex*. 2011, roč. 22, č. 40, s. 72.

¹⁶⁶ KLEVISOVÁ, Naďa. Děláním tečky a život mi utíká. *Víkend HN*. 22.5.2009, s. 8-15.

v Jižní Karolíně studenti modlili. Chtěli tak docílit toho, aby autor došel k prozření a přestal věřit v evoluční teorii.

6.1.2 Strom života v zahraničních médiích

Většinu zahraničních ohlasů *Stromu života* přinesla americká média z toho důvodu, že Petr Sís ve Spojených státech amerických dlouhodobě žije. V krátké recenzi literárního týdeníku *Publishers Weekly* oceňuje její autorka Diane Roback zejména množství informací, které Petr Sís předkládá čtenářům s velkou plynulostí a vynalézavostí.¹⁶⁷ Chválí i to, že Petr Sís Charlese Darwina čtenářům představuje z osobního hlediska. Kladně hodnotí využití veškerého prostoru pro text či ilustrace, a to včetně obou předsádek. *Strom života* je podle autorky recenze kniha, která dětské čtenáře podněcuje k opakovanému čtení, podrobnému zkoumání a objevování. Ve stejném čísle *Publishers Weekly* vyšel ještě rozhovor s Petrem Sísem, v němž autor popisuje přípravu knihy, její příběh i důvody, které ho k napsání titulu o životě Charlese Darwina vedly. V rozhovoru uvádí, že *Strom života* byla prozatím jeho nejnáročnější knihou. Dokončit ji mu trvalo čtyři a půl roku.¹⁶⁸

Stručně hodnotí *Strom života* také magazín *Booklist*, který vydává Americká knihovnická asociace (American Library Association). Autorka recenze Carolyn Phelan vyzdvihuje mimo jiné nejrůznější portréty a miniaturní orámované obrázky, které příběh značně prohlubují.¹⁶⁹ Kniha podle autorky podněcuje v malých čtenářích zvědavost, touhu po dobrodružství a objevování. Carolyn Phelan oceňuje také ilustrovanou předsádku knihy. Celkově knihu považuje za sofistikovaný výklad, který si najde obdivovatele nejen u dětských, ale i u dospělých čtenářů. Čtvrtletní příloha *Book Links* magazínu *Booklist* uveřejnila v listopadu roku 2003 článek, v němž Petr Sís popsal proces tvorby *Stromu života* a důvody, které ho k sepsání Darwinova ilustrovaného životopisu vedly. Autor zde vysvětluje, jak složité bylo shromáždit a zpracovat všechny informace o přírodovědcově životě a jak těžké bylo vybrat z nich ty, které se nakonec

¹⁶⁷ ROBACK, Diane. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2003, č. 41, s. 79. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁶⁸ DEVEREAUX, Elizabeth and ZALESKI, Jeff. Discovering the World. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2003, č. 41, s. 78. [cit./vid. 2017-04-03]

ve finální podobě knihy objeví. V úvodu článku představuje Petra Síse a jeho tvorbu Mary M. Erbach. Text je doplněn také o ukázkou několika ilustrací z knihy.¹⁷⁰

Jako strhující poctu životu a myšlenkám Charlese Darwina označuje *Strom života* v krátké recenzi z roku 2003 Margaret Bush v měsíčníku *School Library Journal*.¹⁷¹ Na výtvarné stránce knihy oceňuje autorka recenze použití barev, map a nejrůznějších náčrtů. V textové složce vyzdvihuje zejména fakt, že Petr Sís kromě Charlese Darwina v knize zmínil i mnoho dalších vědců, kteří se zabývali jeho myšlenkami. Margaret Bush chválí také začátek knihy, v němž se střídá pohled malého Charlese a jeho otce. *School Library Journal* se o *Stromu života* zmínil ještě o několik let později, konkrétně v roce 2009, kdy v něm Ellen Heath publikovala svůj článek s titulkem *An Intrepid Traveler*. Sumarizovala v něm tituly, které se věnovaly životu a dílu Charlese Darwina. V tomto případě nejde o recenzi titulu, ale spíše o krátkou anotaci. Článek tak zmiňuji z jiného důvodu: autorka v něm popisuje stále trávající přesvědčení některých Američanů, že evoluční teorie je pouhá domněnka.¹⁷²

Sylvia Pantaelo označuje *Strom života* ve své recenzi v kanadském elektronickém časopise *Canadian Review of Materials* za mistrovské dílo.¹⁷³ Autorka recenze používá i některé citace z knihy. V recenzi nejprve chválí předsádku knihy, která rozvíjí celkový příběh. Dále popisuje životní osudy Charlese Darwina. Chválí zejména to, že Petr Sís v knize použil primární prameny – soukromé dopisy, mapy, diagramy, tabulky či seznamy. Podle Sylvie Pantaelo vyžaduje kniha opakované a pozorné čtení a prohlížení. Čtenáři ji ale nemusí pročítat chronologicky, jelikož na každé straně najdou smysluplný samostatný příběh. Autorka hodnotí kladně také různé typy písma a různé vypravěčské postoje. V závěru recenze uvádí ještě krátký medailon Petra Síse, v němž uvádí jeho další významná díla.

---

¹⁶⁹ PHELAN, Carolyn. Peter Sís on The Tree of Life. [online databáze EBSCOhost] *Booklist*, 2003, č. 4, s. 408. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷⁰ ERBACH, Mary M. The Tree of Life: Charles Darwin. [online databáze EBSCOhost] *Book links*, 2003, č. 2, s. 48-51. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷¹ BUSH, Margaret. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2003, č. 10, s. 204. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷² HEATH, Ellen. The Tree of Life: An Intrepid Traveler. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2009, č. 3, s. 50-55. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷³ PANTAELO, Daria. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *Canadian Review of Materials*, 14.11.2003, č. 6. [cit./vid. 2017-04-03]

Poměrně podrobně se *Stromu života* věnovala Daria Donelly v příloze významného amerického deníku *The New York Times Book Review*. V recenzi s titulkem *Wise Guys* se autorka rozhodla zhodnotit knihy o životech dvou významných myslitelů. Kromě *Stromu života*, který vypráví o Charlesi Darwinovi, se proto zmiňuje také o knize *Leonardo: Beautiful Dreamer* Roberta Byrda, která pojednává o Leonardu da Vinci. Daria Donelly v recenzi zdůrazňuje mimo jiné fakt, že Petr Sís získal MacAtrhurovo stipendium.¹⁷⁴ U *Stromu života* oceňuje autorovo použití geometrických tvarů, barev a odstínů. Podle autorky recenze dokázal Petr Sís zápisky z Darwinových deníků přeložit do obrázků tak, aby byly srozumitelné i pro dětské čtenáře. Daria Donelly se pozastavuje také nad bohatostí informací o Charlesi Darwinovi, které se týkají jak jeho osobního života, tak jeho plavby na lodi Beagle. Naopak u samotné evoluční teorie by autorka recenze čekala hlubší vysvětlení dětským a mladým čtenářům. Petr Sís měl podle ní v knize objasnit také důvody, kvůli nimž byla evoluční teorie v Darwinově době natolik kontroverzním tématem. Periodikum *The New York Times* informovalo o *Stromu života* také po tom, co jej zařadilo mezi deset nejlepších ilustrovaných dětských knih roku. V článku *Best Illustrated Books* uveřejnil list ukázky ilustrací ze *Stromu života* spolu s výtvarnými ukázkami z dalších oceněných knih roku 2003.¹⁷⁵

O *Stromu života* lze nalézt zmínku také v literárním časopise *Horn Book Magazine*. Autorka recenze Betty Carter v ní titul Petra Síse o Charlesi Darwinovi označuje za výjimečnou knihu.¹⁷⁶ V recenzi se věnuje grafické stránce knihy, ale také samotnému textu. Stručně nastiňuje i příběh knihy. Dále oceňuje početné ukázky z primárních pramenů, zejména z Darwinových deníků. Podle Betty Carter nutí *Strom života* dětské čtenáře pozorně pozorovat, poznávat nové věci a vytvářet si kontext, což ostatně dělal během svého života i Charles Darwin. Podobně jako *School Library Journal* se i *Horn Book Magazine* později podrobněji věnuje otázce evoluce. V editorialech druhého čísla z roku 2005 žádá Roger Sutton tehdejší první dámu USA

¹⁷⁴ DONELLY, Daria. Wise Guys. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 16.11.2003, s. 20. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷⁵ Best Illustrated Books. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 16.11.2003, s. 40. [cit./vid. 2017-04-03]

¹⁷⁶ CARTER, Betty. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2003, č. 6, s. 768. [cit./vid. 2017-04-04]

Lauru Bush, aby nastínila důležitost evoluční teorie rodičům a učitelům tamních žáků. *Strom života* Petra Síse v editoriale popisuje jako ideální knihu pro výklad Darwinova života.¹⁷⁷

Další mediální ohlas *Stromu života* přinesl knihovnický časopis *Library Media Connection* v únoru roku 2004. Krátká recenze Janet Luch hodnotí knihu velice pozitivně. Podle autorky recenze by čtenáři mohli strávit jejím prohlížením celé hodiny.¹⁷⁸ Janet Luch vyzdvihuje hlavně rozmanitost knihy – objevují se v ní mapy, časové osy, ilustrace i různé typy písma textu. Autorka recenze na knize obdivuje také velké množství informací a převzatých primárních dokumentů, které Petr Sís shromáždil. *Strom života* považuje za čtivou a pochopitelnou knihu, která může sloužit jako kvalitní zdroj informací každému, kdo by se chtěl o životě Charlese Darwina dozvědět více.

6.1.3 Zhodnocení ohlasu titulu *Strom života* v médiích

Jak ukázala výše provedená analýza, *Strom života* se objevil v několika rozdílných typech médií. Zastoupena zde byla tištěná média, a to jak běžné listy, tak specializovaná periodika, stejně jako audiovizuální média, konkrétně rozhlasové stanice *Radiožurnál* a někdejší česká redakce *BBC*. Téma životopisných autorských knih Petra Síse začalo prosakovat také do periodik, které cílí primárně na dětské a mladistvé recipienty. V případě *Stromu života* jde o tiskoviny *ABC* a *Mladý svět*. Veškeré nalezené mediální výstupy pojednávaly o *Stromu života* s pozitivním nádechem. Co se týče použitých novinářských žánrů, nejčastěji se v analýze objevovaly rozhovory a recenze. Za pozitivní důsledek užití rozhovoru v referování o *Stromu života* považují odhalení dalších informací, které se v knize jako takové nevyskytují. Konkrétně jde o častý nesouhlas amerického publika s evoluční teorií, k němuž v některých částech Spojených států amerických dochází kvůli konzervativnímu náboženskému přesvědčení.

Nejpodrobněji se *Stromu života* v českém prostředí věnovali ve svých recenzích Jana Vrajobá, Martin Reissner či Jovanka Šotolová, kteří svým zhodnocením knihy

---

¹⁷⁷ SUTTON, Roger. Another Letter to the First Librarian. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2005, č. 2, s. 131. [cit./vid. 2017-04-04]

přispěli do některého z literárních časopisů, novin či čtenářských serverů. Obzvlášť souhlasím se slovy Martina Reissnera ve výše zmíněné recenzi *O bloumajícím muži* pro časopis *Ladění*, v níž autor popisuje Petra Síse jako autora, který nepodléhá současným trendům. Běžná periodika sice zpravidla nepřinesla hloubkové hodnocení knihy, přesto se však významně podílela na jejich publicitě. Zmiňovala totiž mimo jiné ocenění, na která byl *Strom života* nominován, nebo která Petr Sís za titul již obdržel. V americkém prostředí byl *Strom života* hodnocen zpravidla stručně. Podrobnější je však například recenze v deníku *The New York Times*, kterou napsala Daria Donnelly. O *Stromu života* se v USA zmínila rovněž řada knihovnický orientovaných magazínů, například *Booklist*, *Library Media Connection* nebo *School Library Journal*, což je dalším zajímavým výsledkem analýzy.

6.2 Pilot a Malý princ

6.2.1 Pilot a Malý princ v tuzemských médiích

Některé mediální ohlasy o Pilotu a Malém princí se v tuzemských médiích začaly objevovat již před samotným vydáním knihy v České republice. Příkladem je rozsáhlý článek na zpravodajském webu *ČT24* z května roku 2014, který popisuje úspěch knihy v zemích, ve kterých již byla vydána – v USA a ve Francii. Zároveň čtenáře informuje o tom, že v České republice titul vyjde na podzim roku 2014.¹⁷⁹ V dalších případech referování o titulu před jeho vydáním u nás šlo především o krátké informativní texty v kulturních rubrikách. O vydání nového titulu Petra Síse informovala 29. září 2014 *Mladá fronta DNES*. Článek s titulkem *Petr Sís provází letcovým osudem* se objevil na straně 12 v rubrice *Kultura*. Autor v něm zmiňuje Sísovy již vydané tituly a obdivuje autorovy výtvarné i narativní schopnosti.¹⁸⁰

Tehdy novou knihou Petra Síse se nezabývala pouze tištěná a online média, ale také některá média audiovizuální. Z těch českých je třeba zmínit zejména *Český rozhlas*,

¹⁷⁸ LUCH, Janet. *The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin*. [online databáze EBSCOhost] *Library Media Connection*, 2004, č. 5, s. 61. [cit./vid. 2017-04-04]

¹⁷⁹ Sís nasedl k Exupérymu do letadla, v Česku přistanou na podzim. *Česká televize* [online] 8.5.2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1035085-sis-nasedl-k-exuperymu-do-letadla-v-cesku-pristanou-na-podzim>

který se *Pilotu a Malému princí* věnoval 2. října 2014 v téměř třiminutovém rozhovoru v rámci pořadu *Ozvěny dne*. Rozhovor posluchačům stručně nastínil příběh Sísovy nové knihy. Vedl jej moderátor Vladimír Kroc.¹⁸¹ V době, kdy byl Petr Sís v Praze, aby *Pilota a Malého prince* pokřtil, s ním provedla rozhovor také Daniela Drtinová z internetové televize *DVTV*. Bezmála třináctiminutový rozhovor z 3. října 2014 přiblížil hlavně život Antoina de Saint-Exupéryho. Diváci se z rozhovoru mohli dozvědět například to, že Saint-Exupéry *Malého Prince* napsal, protože byl osamělý a frustrovaný z jazykové bariéry.¹⁸² Petr Sís v rozhovoru dále uvedl, že mu na Exupérym bylo sympatické především to, že po každém pádu s odhodláním vstal a odvážil se znovu vyletět. Na konci rozhovoru autor zmiňuje, že by chtěl v budoucnu ztvárnit například život Marca Pola. V záznamu rozhovoru jsou použity záběry ilustrací z knihy, ale také z původní výtvarné makety Petra Síse. O *Pilotu a Malém princí* se zmínil také internetový portál *iHNed.cz*, který své čtenáře informoval o vydání Sísovy nové knihy v nakladatelství Labyrint prostřednictvím převzaté zprávy ze servisu ČTK (tj. České tiskové kanceláře) 4. října 2014, tedy krátce po samotném publikování titulu. V textu je zmíněn také křest knihy v pražské La Fabrice, kterému byl přítomen sám autor.¹⁸³

Kromě *Českého rozhlasu* se titulu věnovala i další audiovizuální média, například *Česká televize*. *Pilotem a Malým princem* se ve vysílání zabývala neprodleně po vydání knihy v České republice, v sobotu 4. října 2014. Tehdy nový titul se na obrazovkách objevil ve 161. minutě *Studia 6 Víkend* v části pořadu *Profil* na televizní stanici *ČT24*. *Studio 6 Víkend* přináší divákům reportáže, informace a interview, věnuje se ale také nejružnějším kulturním zajímavostem, včetně novinek z oblasti filmu, divadla nebo právě knižní produkce.¹⁸⁴ V pořadu se diváci o *Pilotu a Malém princí* dozvídají díky více než desetimínutovému rozhovoru s autorem knihy Petrem Síssem. Rozhovor byl veden živě do studia z Tábora, kde byl v době rozhovoru Petr Sís hostem na knižním festivalu Tabook. Moderátorka Petra Krmelová se Petra Síse v rozhovoru

¹⁸⁰ Petr Sís provází letečským osudem. *Mladá fronta DNES*, 29.9.2014, s. 12.

¹⁸¹ Petr Sís pokřtil svou knihu o životě Antoina de Saint-Exupéryho. *Český rozhlas* [online] 2.10.2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/literatura/_zprava/1403649

¹⁸² Obdivuji lidi, kteří si jdou za svým, říká výtvarník Sís. *DVTV* [online] 3.10.2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/obdivuji-lidi-kteri-si-jdou-za-svym-rika-vytvarnik-sis/r~5af71dac4b0d11e4b3d60025900fea04/>

¹⁸³ ČTK. Petr Sís představil knihu o autorovi Malého prince. Je o životě a radosti z něj, řekl. *iHNed.cz* [online] 4.10.2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/knihy/c1-62900660-petr-sis-maly-princ-la-fabrika>

ptá například na důvody, které jej vedly k sepsání knihy, na podobnost jeho samého s Antoinem de Saint-Exupéřym, na jeho názor na českou literární tvorbu pro děti a mládež nebo třeba na to, jak těžké je pro něj tvořit knihy pro děti. V pořadu jsou použity záběry dětí, které si prohlížejí knihu *Pilot a Malý princ* a další tituly Petra Síse. Jako ilustrační záběry posloužily ukázky letadel z Národního technického muzea na pražské Letné nebo nejrůznější Sísovy ilustrace a obálky autorových jednotlivých knih.¹⁸⁵ Týž den se *Česká televize* titulu *Pilot a Malý princ* věnovala i ve své hlavní zpravodajské relaci – *Událostech*. Reportáž o nové knize Petra Síse celou relaci završila. Moderátor Jakub Železný v úvodním textu ve studiu zmínil například to, že ve Francii byla kniha nominována na prestižní ocenění Sorcières.¹⁸⁶ V reportáži, kterou připravil redaktor Petr Kořínek, byly použity podobné záběry jako ve *Studiu 6 Víkend*. Pouze ilustrace ze samotné knihy *Pilot a Malý princ* zde byly zobrazeny detailněji.

O křtu knihy informuje také *Mladá fronta DNES*, konkrétně její regionální mutace pro jižní Moravu. Tentokrát však nejde o křest titulu v Praze, ale v Brně, konkrétně v Sále Břetislava Bakaly. V článku s titulkem *Poklona Malému princovi ze 7. října 2014* o něm informuje jeho autorka Klára Kubíčková.¹⁸⁷ Na rozdíl od informačního textu na portálu *iHNed.cz* se *Mladá fronta DNES* titulu věnovala poměrně podrobně. Autorka článku se v něm zabývá vztahem mezi Petrem Sísem a Saint-Exupéřym. O Petru Sísovi ve svém textu zmiňuje, že četl Saint-Exupéřeho *Malého prince* několikrát s velkým časovým odstupem a že rozdíly v četbě této knihy se promítají i do jeho nového autorského titulu *Pilot a Malý princ*. Podle Kubíčkové jsou v *Pilotu a Malém princovi* patrné dvě roviny. V jedné z nich líčí autor Saint-Exupéřeho život jako výzvu, v druhé naopak nechává vyniknout životní smutek, který ho provázel. Autorka se v článku stručně věnuje také grafické složce knihy. Zmiňuje například ilustraci, v níž Petr Sís krajinu ztvárnil pomocí lidských tváří. V článku se dále soustředí na další Sísovy literární i výtvarné počiny, například plakát k filmu *Amadeus* Miloše

¹⁸⁴ Studio 6 Víkend: O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10441287766-studio-6-vikend/>

¹⁸⁵ Studio 6 Víkend: Profil: Pilot a Malý princ. *Česká televize* [online] 4.10. 2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10441287766-studio-6-vikend/214411010121004/obsah/354795-profil-pilot-a-maly-princ>

¹⁸⁶ Události: Sobota 4. října 2014. *Česká televize* [online] 4.10.2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/214411000101004/>

¹⁸⁷ KUBÍČKOVÁ, Klára. Poklona Malému princovi. *Mladá fronta DNES*, 7.10.2014, s. 3.

Formana. Kromě tištěné verze *Mladé fronty DNES* vyšel článek Kláry Kubičkové také na *iDnes.cz*.¹⁸⁸

Další ze zmínek o *Pilotu a Malém princí* přinesly regionální noviny *Deník* 10. října 2014. Pomocí databáze Newton jsem zjistila, že ten samý článek vyšel v několika regionálních mutacích, například v *Českobudějovickém deníku*¹⁸⁹, *Píseckém deníku*¹⁹⁰, *Českokrumlovském deníku*¹⁹¹, *Jindřichohradeckém deníku*¹⁹², *Prachatickém deníku*¹⁹³, *Strakonickém deníku*¹⁹⁴ a *Táborském deníku*¹⁹⁵. Na text o *Pilotu a Malém princí* mohli čtenáři nalézt upoutávku na titulní straně. Článek Václava Koblence v rubrice *Kultura* na sedmé straně z kraje čtenáře informuje o tom, že autor svou novou knihu o Saint-Exupéryem představil v Táboře na knižním festivalu Tabook. Václav Koblenc se v článku dále zabývá hlavně vztahem Petra Síse k samotnému Saint-Exupérymu a důvody, které jej vedly k tomu, aby titul věnovaný tomuto slavnému pilotovi a spisovateli napsal. Později autor popisuje také život Petra Síse a jeho postupné střetávání se s Antoinem de Saint-Exupéryem v průběhu času. Článek končí krátkým medailonem Petra Síse, hlubší recenzi samotného titulu *Pilot a Malý princ* však nenabízí.

Kromě Václava Koblence nabídl týž den svůj pohled na knihu v periodiku *Deník* také Tomáš Veber. Článek můžeme opět nalézt v regionálních mutacích *Deníku* pro jižní Čechy. Oproti výše zmiňovanému článku je Veberův text daleko podrobnějším a osobnějším zhodnocením knihy. Autor ve své glose *Spolužit lásku i samotu* označuje Petra Síse mimo jiné za nejznámějšího českého ilustrátora. Text je subjektivním

---

¹⁸⁸ KUBÍČKOVÁ, Klára. Spisovatel Petr Sís pokřtí v Brně svou knižní poklonu Malému princí. *iDnes.cz* [online] 7.10.2014 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/krest-knihy-pilot...aspx?c=A141007_2105782_brno-zpravy_kol

¹⁸⁹ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Českobudějovický deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹⁰ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Písecký deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹¹ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Českokrumlovský deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹² KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Jindřichohradecký deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹³ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Prachatický deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹⁴ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Strakonický deník*, 10.10.2014, s. 7.

¹⁹⁵ KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Táborský deník*, 10.10.2014, s. 7.

intimním vyjádřením obdivu Tomáše Vebera k Petru Sísovi, zřejmé je také jeho nadšení ze samotného *Pilota a Malého prince*. Čtení Sísových knih označuje Veber za „dobrodružné setkání s velmi plachým člověkem.“¹⁹⁶ *Pilot a Malý princ* dle něj není pouze poklona složená slavnému spisovateli, ale také ztvárněné souznění mezi oběma autory. Autor v glose vyzdvihuje hlavně hlubokou empatii, s kterou se Petr Sís životopisu Antoina de Saint-Exupéryho chopil. Oceňuje také všestrannost knihy. *Pilot a Malý princ* podle něj může sloužit jako umělecká biografie, pohádka, dějepisná učebnice a geografická či letecká příručka. Podle Vebera je kniha vhodná pro dětské i dospělé čtenáře, jelikož v ní čtenáři při každém čtení objeví něco nového.¹⁹⁷ *Deník* se o *Pilotu a Malému princ* v říjnu roku 2014 zmínil navíc také v článku, který informoval primárně o knižním festivalu Tabook. Nový titul Petra Síse se totiž na festivalu vyprodal nejrychleji ze všech vystavených knih.¹⁹⁸ O festivalu Tabook a úspěchu *Pilota a Malého prince* u jeho návštěvníků referoval také literární časopis *Tvar*.¹⁹⁹

Titulu *Pilot a Malý princ* se věnovalo také *Rádio Junior*, jedna ze stanic *Českého rozhlasu*, která cílí výhradně na dětské posluchače. V pořadu *Knižní záložka* na *Rádiu Junior* přiblížil *Pilota a Malého prince* posluchačům přibližně dvě a půl minuty dlouhý rozhlasový příspěvek Jany Klusákové z 10. října 2014. V tomto případě nejde ani tak o recenzi knihy, jako spíš o upoutávku na nový titul v oblasti literatury pro děti a mládež. Může to být způsobeno mimo jiné tím, že se *Rádio Junior Pilotu a Malému princ* věnovalo takřka bezprostředně po vydání titulu v České republice. Jazyk příspěvku je uzpůsobený cílovým posluchačům, jsou zde často použity například zdobněliny. Začíná autorčiným zaujetím modrou obálkou knihy, která připomíná pomněnky nebo chrpy.²⁰⁰ Autorka dále popisuje život Petra Síse i život Antoine de Saint-Exupéryho a láká potenciální čtenáře na dobrodružné čtení.

Významný mediální ohlas *Pilota a Malého prince* přinesly 17. října 2014 *Hospodářské noviny*, konkrétně jejich někdejší příloha *Víkend HN*. Než jej v květnu

¹⁹⁶ VEBER, Tomáš. Spolužit lásku i samotu. *Písecký deník*. 10.10.2014, s. 7.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ KOBLENC, Václav. Na Sísova Malého prince se stála fronta. *Písecký deník*. 6.10.2014, s. 7.

¹⁹⁹ ŠIMOTOVÁ, Wendy. Literární život. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 18, s. 18.

²⁰⁰ KLUSÁKOVÁ, Jana. Přečtěte si knížku Pilot a Malý princ – Život Antoina de Saint-Exupéry. *Český rozhlas – Rádio Junior* [online] 10.10.2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.radiojunior.cz/prectete-si-knizku-pilot-a-maly-princ-zivot-antoina-de-saintexupery--1405234>

2015 nahradila příloha *Ego!*, vycházel *Víkend HN* každý pátek.²⁰¹ *Pilotu a Malému princí* se v příloze *Víkend HN* věnoval Daniel Konrád, který s Petrem Síssem o jeho novém titulu provedl rozsáhlý a podrobný rozhovor.²⁰² Daniel Konrád se v rozhovoru Petra Síse tázal na jeho vztah k Antoinu de Saint-Exupérym a k jeho slavné knize *Malý princ*. Petr Sís v rozhovoru prozradil například to, že ho na Saint-Exupérym zaujal mimo jiné fakt, že žil stejně jako on sám v exilu. Dále zmiňuje, že jej vnímá jako smutnou a osamělou osobnost. Téma rozhovoru se postupně přesouvá od Saint-Exupéryho k Sísově tvorbě jako takové. Petr Sís dále popisuje rozdíly mezi americkými, francouzskými a českými čtenáři. Daniel Konrád v rozhovoru kladl zpravidla kratší, výstižné otázky. Celý rozhovor plynul přirozeně, otázky a odpovědi na sebe navazovaly. Na konci rozhovoru uvedl jeho autor také stručný medailon Petra Síse, v němž zmiňuje jeho další významná díla a ocenění.

V týdeníku *Respekt* se *Pilotu a Malému princí* věnoval Ondřej Nezbeda. Článek s titulkem *Decentní Saint-Exupéry* vyšel v kulturní rubrice 30. listopadu roku 2014. Autor článku Sísovy knihy označuje jako „labyrinty tvořící bludiště a mapy“.²⁰³ Ondřej Nezbeda dále zmiňuje, že Petr Sís ve svých dílech často používá dobrodruhy coby protagonisty svých knih. Proto ani Saint-Exupéry dle něj není v Sísově tvorbě překvapivou postavou. Nezbeda se k titulu staví spíše kriticky, přestože dle něj titul převyšuje ostatní české knihy pro děti a mládež. V recenzi kritizuje přílišnou stručnost a věčnost Petra Síse při popisu Saint-Exupéryho života. Kvůli údajnému nedostatku životopisných detailů nepůsobí dle Nezbedy Saint-Exupéry v podání Síse dostatečně plasticky. Celkově považuje autor článku *Pilota a Malého prince* za „řemeslný standard“²⁰⁴ Sísovy tvorby, který postrádá schopnost vyvolat v čtenářích chuť objevovat.

Stručně se o titulu *Pilot a Malý princ* zmínila také Jana Čenková v literárním časopise *Tvar*.²⁰⁵ Její rozsáhlý článek *Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež* se ale věnuje zejména autorské ilustrované knize jako žánrovému celku.

²⁰¹ Magazín *Ego* nahradí *Víkend HN* a *In* magazín. *MediaGuru* [online] 9.2.2015 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/aktuality/magazin-ego-nahradi-vikend-a-in-magazin/>

²⁰² KONRÁD, Daniel. Smutek malého prince. *Víkend HN*. 17.10.2014, s. 22-24.

²⁰³ NEZBEDA, Ondřej. Decentní Saint-Exupéry. *Respekt*. 2014, roč. 25, č. 49, s. 61.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ ČENKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

Představuje v něm nicméně také jednotlivé autory a jejich tituly. Životní osudy Antoina de Saint-Exupéryho líčí podle Jany Čenkové Petr Sís velice empaticky. Autorku článku zaujalo také výtvarné zpracování knihy, a to především použité odstíny barev a jejich význam. Zmiňuje také rozdílné provedení obálek titulu v českém a zahraničním vydání.

V lednu roku 2015 se titulu *Pilot a Malý princ* věnoval výtvarný a literární kritik a autor několika knih o dětské literatuře Radim Kopáč. Jeho článek s titulkem *Český komiks na vrcholu* vyšel v literárně-kritické rubrice *Biblio Literárních novin*.²⁰⁶ Autor se v něm věnuje vývoji a současné podobě české komiksové tvorby. Zmiňuje několik významných komiksových autorů a jejich nově vyšlých titulů. Popisuje například tvorbu Vojtěcha Juríka, Lucie Lomové, Ondřeje Buddeuse a Davida Böhma. *Pilota a Malého prince* zařadil Kopáč mezi tituly, které znázorňují pružnost hranic komiksového žánru. Samotného Petra Síse pak označil jako „poutníka mezi komiksem a bilderbuchem.“²⁰⁷ To je však dle mého názoru poměrně zavádějící, jelikož žánrově se titul řadí mezi autorské ilustrované životopisné knihy a s komiksovým žánrem mu lze přisuzovat pouze jistou podobnost. Podle Radima Kopáče se Petru Sísovi podařilo Saint-Exupéryho život vylíčit téměř encyklopedicky. Výtvarnou stránku hodnotí jako snovou či přeludovou, a to především díky zvoleným pastelovým barvám. V závěru autor článku přirovnává Sísova *Pilota a Malého prince* k tvorbě Miroslava Šaška, autora mnoha cestopisných ilustrovaných knih pro děti.

Krátce se o *Pilotu a Malém princ* zmínil také Jaroslav Provazník v lednovém čísle literárního časopisu *Host* z roku 2015.²⁰⁸ V rozsáhlém článku s titulkem *Dětská literatura přitahuje nové autory* se Provazník ohlíží za knižní tvorbou autorů pro děti a mládež v předešlém roce. Postupně hodnotí dle něj mimořádné tituly v několika oblastech literatury pro děti a mládež – v oblasti obrázkových knih a takzvaných bilderbuchů, knih s dětským hrdinou, pohádkové prózy, poezie a folklóru. Petra Síse a jeho *Pilota a Malého prince* pochopitelně zmiňuje v první uvedené oblasti. Podle Jaroslava Provazníka jde o titul s promyšlenou kompozicí, ve kterém se děj chytře prolíná s fotografickými informacemi o Saint-Exupéryho životě. Autor článku obdivuje také Sísovu schopnost pracovat s výtvarnou složkou knihy tak, aby postupně

²⁰⁶ KOPÁČ, Radim. Český komiks na vrcholu. *Literární noviny*. 15.1.2015, s. 18.

²⁰⁷ Tamtéž.

gradovala. Dle Provazníka se titul *Pilot a Malý princ* nedá považovat za „klasickou“ umělecko-naučnou knihu, ale spíše za Sísův umělecky ztvárněný obdiv k Antoinu de Saint-Exupérymu.²⁰⁹

Další zhodnocení knihy *Pilot a Malý princ* lze nalézt na webových stránkách *Literárních novin* z 31. července 2015. Přestože je článek zařazen v kategorii recenzí, jeho autor Zdeněk A. Eminger v něm hovoří zejména o významu Antoina de Saint-Exupéryho jako spisovatele i osobnosti. Titul Petra Síse jako takový hodnotí Eminger až v posledním odstavci recenze. *Pilota a Malého prince* označuje jako knihu, která nabízí příležitost zastavit se a rozjít a kterou můžou čtenáři vnímat všemi svými smysly. V recenzi nechybí ani ukázka ilustrace z knihy. Petr Sís podle Emingera „dokáže, stejně jako autor Malého prince Antoine de Saint-Exupéry, nahlédnout za horizont, odkud povstává a kde se odehrává to podstatné.“²¹⁰

6.2.2 Pilot a Malý princ v zahraničních médiích

Pilot a Malý princ nezůstal bez povšimnutí ani v zahraničí. Nejvíce recenzí a mediálních ohlasů jsem stejně jako u *Stromu života* objevila v amerických médiích. Krátkou recenzi *Pilota a Malého prince* nabídl například *Booklist*, list Americké knihovnické asociace (American Library Association). Jesse Karp v ní Sísovy tituly označuje za „malé designové zázraky“ a neskrývá své nadšení ani z tehdy nejnovější Sísovy knihy.²¹¹ *Pilot a Malý princ* je podle něj titul, který nabízí přesvědčivý, mnohovýznamový vizuální požitek. Autor v recenzi kromě výtvarných schopností Petra Síse vyzdvihuje i textovou složku knihy, která dle něj nabízí jednoduchý text pro mladší děti i složitější komplexní faktické informace pro starší čtenáře.

Novou knihu Petra Síse zhodnotil v krátké recenzi také americký literárně-kritický časopis *Kirkus Reviews*. Autor recenze označuje *Pilota a Malého prince* za

---

²⁰⁸ PROVAZNÍK, Jaroslav. Dětská literatura přitahuje nové autory: Pokus o bilanci literatury pro děti a mládež v roce 2014. *Host*. 2015, roč. 31, č. 1, s. 26.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ EMINGER, Zdeněk Ambrož. *Pilot a Malý princ*. *Literárky.cz*. [online] 31.7.2015 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.literarky.cz/literatura/recenze/20345-pilot-a-maly-princ>

výjimečné a úžasné dílo.²¹² V recenzi je věnován velký prostor příběhu knihy a životu Antoina de Saint-Exupéryho. Petr Sís je zde vylíčen jako autor, na jehož knihy je třeba si vyčlenit čas. Zmíněna je v recenzi i jeho schopnost vytvořit kromě základního textu i druhou, složitější narativní rovinu v podobě náročných malých ilustrací. Autor recenze vyzdvihuje také fakt, že Petr Sís na Saint-Exupéryho nenahlíží černobíle, ale nabízí na něj čtenářům mnohostranný pohled. O *Pilotu a Malém princí* se krátce zmiňuje také Meghan Cox Gurdon v americkém listu *Wall Street Journal*.²¹³ Kromě knihy Petra Sise se ale zabývá ještě dalšími dvěma knihami pro děti a mládež, takže zde *Pilotu a Malému princí* není věnován příliš velký prostor.

Pilota a Malého prince zhodnotila v knihovnický zaměřeném měsíčníku *School Library Journal* Wendy Lukehart.²¹⁴ Autorka v recenzi označuje *Pilota a Malého prince* za knihu, která se skládá z mnoha vrstev. Petr Sís podle ní používá věty, které jsou stručné, ale výstižné. Lukehart dále v recenzi popisuje příběh knihy a oceňuje schopnost Petra Sise obohatit děj o emocionální prožitek pomocí použitých barevných odstínů a zvolené kompozice. Vyzdvihuje také rozmanitost knihy – Petr Sís dle autorky dokáže ztvárnit drama (jako příklad Lukehart uvádí ilustraci znázorňující druhou světovou válku) i jemný humor (zde je příkladem ilustrace Manhattanu coby aligátora). V závěru recenze hodnotí kladně Sísovo pojetí Exupéryho posledního letu, které knihu propojuje se samotným *Malým princem*.

O novém titulu Petra Sise lze nalézt kratší recenzi i v americkém literárním týdeníku *Publishers Weekly*. Autor v ní *Pilota a Malého prince* popisuje jako knihu se snovými ilustracemi, jež byly vytvořeny precizním impresionistickým výtvarným stylem. Petr Sís je zde vylíčen jako autor, který dokáže napsat příběh s emocionálním odstupem.²¹⁵ Kromě této recenze provedl časopis *Publishers Weekly* s Petrem Sísem o

---

²¹¹ KARP, Jesse. The Pilot and the Little Prince. The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *Booklist*, 2014, č. 14, s. 73. [cit./vid. 2017-04-08]

²¹² THE PILOT AND THE LITTLE PRINCE. The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *Kirkus Reviews*, 2014, č. 7, s. 72. [cit./vid. 2017-04-08]

²¹³ GURDON, Meghan Cox. Magical Moments in Everyday Worlds. [online databáze EBSCOhost] *Wall Street Journal*, 2014, č. 121, s. 15. [cit./vid. 2017-04-08]

²¹⁴ LUKEHART, Wendy. The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2014, č. 4, s. 192. [cit./vid. 2017-04-08]

²¹⁵ Children's Book Review: The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry by Peter Sis. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2014, č. 9, s. 67. [cit./vid. 2017-04-08]

Pilotu a Malém princí také telefonický rozhovor.²¹⁶ Nathalie op de Beeck se v něm však Petra Síse ptala zejména na životní osudy Antoina de Saint-Exupéryho. Přestože byl rozhovor rozsáhlý, knize jako takové v něm na úkor mnoha informací o Saint-Exupérym nebyl věnován příliš velký prostor.

Novou knihu Petra Síse recenzoval například také literární časopis *Horn Book Magazine* 4. června 2014. Autorka recenze Sarah Ellis nadšeně popisuje obálku knihy a Sísův impresionistický výtvarný styl. *Pilota a Malého prince* označuje za knihu, která je hravá, jemná a tajemná. Obdivuje také množství faktických informací, které Petr Sís o životě Antoina de Saint-Exupéryho shromáždil a připojil k základní dějové lince. V závěru recenze Sarah Ellis zmiňuje, že vizuálně ohromující *Pilot a Malý princ* zavede čtenáře zpět k samotnému *Malému princí*, kterého ale budou chápat v nových souvislostech a s novým obdivem.²¹⁷ Na webových stránkách *Horn Book* (konkrétně na internetovém blogu *Calling Caldecott*) se o *Pilotu a Malém princí* zmínila také Lolly Robinson. Její recenze z 24. září 2014 je k dílu už poněkud kritičtější. Přestože autorka dle vlastních slov tvorbu Petra Síse obdivuje, k *Pilotu a Malému princí* se v recenzi postavila skepticky. Záporně hodnotí textovou složku knihy, dílu vyčítá zejména nedostatek informací o Saint-Exupéryho životě. Co naopak na *Pilotu a Malém princí* obdivuje, je jeho výtvarné zpracování.²¹⁸

Kromě mediálních ohlasů v tištěných periodikách či online médiích lze i v zahraničí objevit zmínku o *Pilotu a Malém princí* i v médiích audiovizuálních. Americká organizace sdružující veřejné rozhlasové stanice *National Public Radio* s Petrem Sísem o *Pilotu a Malém princí* provedla více než osmiminutový rozhovor v rámci pořadu *All Things Considered*. Příspěvek s názvem *In The Cockpit, Gazing At Stars: Saint-Exupéry's Life In Pictures* byl odvysílán 11. června 2014. Rozhovor vedla Melissa Block. Celý rozhlasový příspěvek začíná úvodem, ve kterém Melissa Block zmiňuje Sísovy životopisné knihy a kladně hodnotí jeho schopnost vytvářet dobrodružné příběhy. Dvojice se v rozhovoru věnuje například obálce knihy, Sísově

²¹⁶ Q & A with Peter Sis [online]. 17.4.2014 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/childrens/childrens-authors/article/61902-q-a-with-peter-s-s.html>

²¹⁷ ELLIS, Sarah. Review of *The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry*. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2014, č. 3, s. 114-115. [cit./vid. 2017-04-07]

²¹⁸ ROBINSON, Lolly. *The Pilot and the Little Prince*. *Horn Book*. [online]. 24.9.2014 [cit./vid. 2017-04-07] Dostupné z: <http://www.hbook.com/2014/09/blogs/calling-caldecott/pilot-little-prince/>

vztahu s otcem, Exupéryho životě a jeho touze létat. Melissa Block neskrývá své zaujetí grafickou složkou knihy, obdivuje kupříkladu použití vodových barev na dvoustraně, která se váže k zahájení druhé světové války. Kladně hodnotí také Sísovo použití různých symbolů, které představují svobodu. Je třeba zmínit, že pořad *All Things Considered* patří mezi jeden z nejoblíbenějších rozhlasových pořadů vůbec. V roce 2016 jej poslouchalo týdně téměř 14 a půl milionu lidí.²¹⁹ Je tedy pravděpodobné, že mediální ohlas na *National Public Radio* v roce 2014 zasáhl veliký počet recipientů.

Poměrně rozsáhlou recenzi *Pilota a Malého prince* nabízí americké periodikum *The New York Times*. Velký prostor zde byl *Pilotu a Malému princí* věnován pravděpodobně také z toho důvodu, že jej deník *The New York Times* zařadil mezi deset nejlepších ilustrovaných knih pro děti roku. Recenze s titulkem *Flying start* vyšla v angličtině v literárně kritické rubrice *Sunday Book Review* v kategorii *Children's Books* (tedy dětských knih) v červnu roku 2014. Napsal ji Michael Patrick Hearn, který se v ní kromě *Pilota a Malého prince* věnuje také titulu *Lindbergh* německého autora Torbena Kuhlmana, který u nás vyšel v překladu Radka Malého v nakladatelství *Dynastie*.²²⁰ Obě knihy pojednávají o světově uznávaných a slavných pilotech. V části recenze věnované *Pilotu a Malému princí* Hearn popisuje Petra Síse jako mistra autorských životopisných knih.²²¹ V recenzi kladně hodnotí například Sísovo použití barev a jejich propojení s významovou stránkou knihy. Celkově *Pilota a Malého prince* označuje jako nekonvenční vizuálně zajímavou knihu, která se však spíše než pro předškolní děti hodí pro mladé čtenáře a jejich rodiče.²²²

Na webových stránkách britského deníku *The Guardian* lze nalézt článek s titulkem *Peter Sis: Why I made The Pilot and the Little Prince – in pictures*. Petr Sís v něm uveřejnil své původní výtvarné návrhy i hotové ilustrace z *Pilota a Malého prince*. Zhodnocení knihy se ale v *The Guardian* čtenáři nedočkají. Vybrané obrázky Petr Sís v článku doplnil také o důvody, jež ho vedly k napsání titulu o Antoinu de

²¹⁹ All Things Considered: Sponsor All Things Considered. *National Public Media* [online]. 11.6.2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://nationalpublicmedia.com/npr/programs/all-things-considered/>

²²⁰ Lindbergh - Dobrodružství létajícího myšáka. *Dynastie* [online]. [cit./vid. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://dynastie.cz/knihy-pro-deti/lindbergh-torben-kuhlmann>

²²¹ HEARN, Michael Patrick. Flying start. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 15.6.2014, s. 18. [cit./vid. 2017-04-08]

²²² Tamtéž.

Saint-Exupérym.²²³ Recenzi o *Pilotu a Malém princí* dále uveřejnil magazín *Library Media Connection*, přední publikace a zdroj pro školní knihovníky ve Spojených státech amerických. Přestože je recenze stručná, krátkého zhodnocení knihy se v ní čtenáři dočkají. Autor recenze Matthew C. Winner obdivuje zejména Sísův smysl pro detail.²²⁴ Oceňuje také bohatý doplňkový text, který rozvíjí základní narativní linii. V recenzi je zmíněn také fakt, že Petr Sís v knize použil i několik ilustrovaných dvoustran zcela bez textové složky. Podle Winnera se kniha hodí pro všechny čtenáře, kteří mají rádi objevování a dobrodružství.

Zatím nejnovější zahraniční mediální ohlas jsem pomocí databáze EBSCO našla ve čtvrtletníku *Children's Literature in Education*, který se soustředí výhradně na literaturu pro děti a mládež a je určen zejména pro specialisty v oboru – akademiky, učitele a knihovníky. Autorka článku Anna Cantavella v něm analyzuje použití map a dalších kartografických prostředků v tvorbě Petra Síse.²²⁵ Předpokládá, že poznání osobnosti hlavní postavy souvisí s poznáním míst, ve kterých byla tato osobnost formována. Článek se nezabývá pouze knihou *Pilot a Malý princ*, ale ještě dalšími třemi životopisnými tituly Petra Síse, včetně výše zmiňovaného *Stromu života* o Charlesi Darwinovi.

6.2.3 Zhodnocení ohlasu titulu *Pilot a Malý princ* v médiích

Podobně jako *Strom života* byl i titul *Pilot a Malý princ* zaznamenán širokou škálou médií. V České republice i Spojených státech amerických se mu věnovala běžná i specializovaná tištěná periodika, ale také audiovizuální média, například *Český rozhlas*, *Česká televize* či americká organizace *National Public Radio*. Výstupů o *Pilotu a Malém princí* v literárních časopisech nebo novinách bylo nicméně výrazně méně než v běžných tiskovinách. Za zvláště důležité považuji to, že se *Pilotu a Malému princí*

²²³ Peter Sis: Why I made *The Pilot and the little Prince*. *The Guardian* [online]. 27.7.2014 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/gallery/2014/jul/27/peter-sis-antoine-de-saint-exupery-the-little-prince>

²²⁴ WINNER, Matthew C. *The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry*. [online databáze EBSCOhost] *Library Media Connection*, 2014, č. 3, s. 70. [cit./vid. 2017-04-08]

²²⁵ CANTAVELLA, Anna. *Between Fiction and Reality: Maps and Cartographic Logic in the Works of Peter Sis*. [online databáze EBSCOhost] *Children's Literature in Education*, 2017, č. 1, s. 39-55. [cit./vid. 2017-04-09]

věnovalo i výhradně dětem určené *Rádio Junior* v pořadu *Knížní záložka*. Vzhledem k počtu recipientů je nezanedbatelné i zmínění knihy v hlavní zpravodajské relaci *Události České televize*.

Na rozdíl od *Stromu života* lze v mediálních zmínkách o *Pilotu a Malém princí* nalézt i několik kriticky vyznívajících hodnocení knihy. Jde například o recenzi Ondřeje Nezbedy v týdeníku *Respekt* či recenzi Lolly Robinson na webových stránkách *Horn Book*. Oba recenzenti knize vyčítali zejména přílišnou povrchnost a nedostatek informací. Naopak velice vřele ke knize přistupoval například Tomáš Veber v listu *Deník* či Zdeněk A. Eminger na internetových stránkách *Literárních novin*. I v případě *Pilota a Malého prince* byl kromě recenze nejběžnějším žánrem rozhovor, který byl použit zejména audiovizuálními médii – *DVTV, Českým rozhlasem a Českou televizí*.

V americkém prostředí se *Pilotu a Malému princí* podobně jako *Stromu života* věnovalo několik knihovnický zaměřených periodik. Zahraniční výstupy zabývající se titulem však byly i u *Pilota a Malého prince* většinou poměrně strohé. Detailní recenzi knihy nabídl opět deník *The New York Times*, podrobně byla kniha rozebrána také v pořadu *All Things Considered* na *National Public Radio*.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit ohlas v médiích dvou vybraných životopisných autorských knih Petra Síse – *Stromu života* a *Pilota a Malého prince*. Provedená kvalitativní analýza přinesla významná konkrétní zjištění. Obecně lze z mediálních výstupů věnujících se výše zmíněným titulům usuzovat, že literární kritici i novináři hodnotí obě knihy kladně. Výjimkou jsou pouze dva mediální výstupy o knize *Pilot a Malý princ*, jejichž autoři kritizovali zejména nedostatečné množství informací o Antoinu de Saint-Exupérym. Jeden z nich vyšel v českém týdeníku *Respekt*, druhý na webových stránkách magazínu *Horn Book*, přesněji na internetovém blogu *Calling Caldecott*.

Za pozitivní považuji rozmanitost jednotlivých médií, které se životopisným autorským knihám Petra Síse věnovaly. Mediální výstupy jsem našla v běžných i specializovaných periodikách, v online i audiovizuálních médiích. Různorodost lze na zkoumaných článcích sledovat i v rámci jejich územního dosahu. Například knize *Pilot a Malý princ* se ve své hlavní zpravodajské relaci *Události* či v pořadu *Studio 6 Víkend* věnovala celoplošná veřejnoprávní *Česká televize*, zároveň se o ní však zmínil třeba i regionální *Písecký deník*. Mimo to lze sledovat také pronikání životopisných autorských knih Petra Síse do médií, které cílí primárně na dětské a mladistvé recipienty. Příkladem jsou časopisy *ABC*, *Mladý svět* či rozhlasová stanice *Rádio Junior*.

Překvapivým zjištěním plynoucím z kvalitativní analýzy mediálního ohlasu vybraných životopisných autorských děl Petra Síse v českých médiích je bezesporu to, že jim byla věnována pouze malá pozornost v literárně zaměřených časopisech a novinách. Oběma knihami se sice zabývala alespoň některá literaturou se zabývající periodika, valnou většinu mediálních zmínek o titulech však nabídl denní tisk, případně rozhlasové a televizní stanice. Je však třeba zmínit, že mediální výstupy v literárních časopisech a novinách se titulům věnovaly daleko podrobněji než ty v běžných médiích. Literárně zaměřená média zpravidla nabídla několik úhlů pohledu na daný titul a hodnotila jej v odborné rovině. Tento jev lze sledovat zejména na případě recenzí obou knih. Zatímco v časopisech *Ladění*, *Tvar* či na internetovém čtenářském serveru *iLiteratura.cz* byly knihy hodnoceny a rozebírány do hloubky, obecně orientovaná média uveřejňovala spíše kratší zjednodušené recenze. Domnívám se, že povrchnost

recenzí v běžných médiích má původ ve snaze zaujmout kromě odborníků a vášnivých čtenářů i masové publikum.

Zajímavým výsledkem provedené analýzy jsou i jednotlivé žánry, které literární kritici a novináři ve svých výstupech použili. V literárních časopisech a novinách jsem přirozeně našla zejména recenze obou titulů. V běžném tisku mne překvapila míra použití rozhovoru. Tento žánr patřil v mediálních ohlasech obou knih k nejpoužívanějším. Domnívám se, že jej novináři volili často proto, že je Petr Sís novinářsky atraktivní osobou, a to především díky tomu, že se pohybuje mezi dvěma světy – českým a americkým. Zvolení tohoto žánru považuji za pozitivní, a to z toho důvodu, že se rozhovor řadí mezi čtenářsky oblíbené a poutavé novinářské žánry. Může navíc přinést i nové informace, které se titulu týkají. V případě *Stromu života* například rozhovory odhalily další rovinu knihy, která se ve většině recenzí věnovaných titulu neobjevila, a sice její mnohdy problematické přijetí americkým publikem.

Během vypracování bakalářské práce došlo také k prokázání předpokladu, že získaná literární ocenění vedou k větší publicitě daných titulů v médiích. V případě vybraných životopisných autorských knih to dokládají zejména mediální výstupy věnované *Stromu života*, jelikož byl tento titul na rozdíl od *Pilota a Malého prince* kromě mezinárodních a zahraničních cen nominován také na Magnesii Literu a získal cenu Sdružení českých ilustrátorů grafiků Hollar. Samostatně o triumfech titulu informoval zejména denní tisk, zmínky o výše uvedených cenách i o zahraniční Ragazzi Award se ale objevily také v rozhovorech a recenzích napříč všemi typy periodik.

Mediální zmínky nalezené pomocí databáze EBSCOhost v zahraničních (zejména amerických) médiích byly ve srovnání s ohlasech v České republice zpravidla stručné a často působily dojmem anotačních textů. Hodnocení knihy však obsahovaly, takže jsem je do své analýzy zahrnula. V americkém mediálním prostředí existuje celá řada titulů, které se věnují primárně knižním recenzím. Příkladem jsou periodika *Publishers Weekly* či *Book list*, v nichž čtenáři naleznou doslova jednu recenzi vedle druhé. Velké množství hodnocených knih však dle mého názoru způsobuje jejich nedostatečnou analýzu, což byl také případ uveřejněných textů o *Stromu života* i *Pilotu a Malém princí*. Výjimku tvoří v americkém prostředí periodikum *The New York Times* se svou literárně-kritickou rubrikou *Book Review*. Ta pravidelně nabízí podrobné

hloubkové recenze, což potvrdily i publikované texty o obou životopisných autorských knihách Petra Síse. Kvalitní zhodnocení knih nabízí však i další zahraniční média – u *Stromu života* je třeba zmínit zejména recenzi v kanadském elektronickém periodiku *Canadian Review of Materials*, u *Pilota a Malého prince* rozhovor s autorem v rámci pořadu *All Things Considered* na *National Public Radio*.

Na mediálním ohlasu životopisných autorských knih Petra Síse ve Spojených státech amerických můžeme sledovat další jev – knihy pro děti a mládež jsou zde často recenzovány v knihovnický zaměřených periodikách. Příkladem jsou listy *School Library Journal*, *Library Media Connection* či výše zmiňovaný *Booklist*. Tyto magazíny mají zpravidla za úkol informovat odbornou veřejnost o nově vyšlých kvalitních titulech. Na základě jejich recenzí tak například učitelé a knihovníci vybírají knihy pro děti a mládež do školních knihoven. Mediální ohlasy v těchto periodikách proto považují za obzvláště důležité, přestože na první pohled nezasahují masové publikum.

Díky zpracování tématu jsem dospěla k úsudku, že jsou životopisné autorské knihy Petra Síse atraktivní pro poměrně širokou škálu médií, což dle mého názoru odpovídá jejich kvalitě a jedinečnosti. Očekávala jsem více mediálních zmínek ve specializovaných periodikách, která by na rozdíl od většiny sledovaných médií přispěla hloubkovým odborným zhodnocením titulů. Fakt, že se o zkoumaných titulech zmínila tuzemská *Česká televize*, dynamicky se rozvíjející *DVTV* či američtí mediální velikáni typu *The New York Times* či *National Public Radio*, však považuji za mimořádný úspěch.

Summary

This bachelor thesis focuses on the media coverage of two biographical author works by Peter Sis – specifically *The Tree of Life* and *The Pilot and the Little Prince*. Thanks to the qualitative content analysis, I have reached several results. One of them is that both literary critics and journalists evaluate the books in a positive way. There are only two reviews of *The Pilot and the Little Prince* that criticize the lack of information about Antoine de Saint-Exupéry in the book.

The positive result of my bachelor thesis is also a diversity of media that had focused on Peter Sis's biographical books. I have found media outputs in regular press as well as in specialized periodicals, in both online and audiovisual media. The diversity of media can also be tracked on the articles examined within their territorial reach. For example, *The Pilot and the Little Prince* was mentioned in the flagship evening news programme *Události* broadcasted by the *Czech television* as well as in the regional daily newspaper *Písecký deník*. The pervasiveness of Peter Sis's biographical author books into the media, which primarily target at children and youngsters, can also be observed. Examples might be magazines *ABC*, *Mladý svět* or the radio station *Rádio Junior*.

The surprising finding of the analysis was that the biographical author works by Peter Sis were attributed only little attention in literary magazines and newspapers. Both books were mentioned in some periodical dealing with literature but the most of the media outputs were offered by regular press or radio and television stations. However, media outputs in specialized magazines were much more detailed than those in regular press. In my opinion, the superficial reviews in regular media are the result of the periodicals trying to intrigue not only experts but mostly mass audience.

Besides that, I have also found that journalists had often used an interview to refer about biographical author works by Peter Sis in regular media. I believe it is a great choice of journalist genre as it is engaging and popular tool which can also reveal some hidden information. For example, in the case of *The Tree of Life*, many interviews have revealed its often problematic acceptance by the American audience.

During the elaboration of the bachelor thesis, it was also proved that the obtained literary prizes lead to greater publicity of the titles in media. It was noticeable mainly in media outputs dedicated to the Tree of Life. Especially the regular printed periodicals have reported about the triumphs of the title. However, the references to the prizes also appeared in interviews and reviews across all types of periodicals.

The media outputs found by the EBSCOhost database in foreign (especially American) media were generally concise and often made an impression of annotation texts compared to the Czech media coverage of the topic. There are a lot of periodicals in American media environment that deal primarily with book reviews, for example *Publishers Weekly* or *Booklist*. However, a large number of the books that they evaluate is, in my opinion, causing their insufficient analysis and evaluation, as was the case of texts published about *The Tree of Life* as well as *The Pilot and the Little Prince*. We can, of course, find some detailed reviews of biographical author works by Peter Sis in American media, too, for example in *The New York Times*.

We can observe another phenomenon in the media coverage of Peter Sis's biographical books in the United States: books for children and teenagers are often reviewed in librarian-oriented journals. These magazines usually inform the professional public about newly published quality titles. Based on these reviews, for example, teachers and librarians pick books for school libraries. I therefore consider media outputs in these periodicals particularly important, even though they might not hit the mass audience.

In summary, it can be said that the biographical author works by Peter Sis are relatively widely covered by the media, which in my opinion corresponds with their uniqueness. However, I have anticipated more media outputs to be published in specialized periodicals. I consider the fact that the *Czech Television*, the dynamically evolving *DVTV* or American media giants such as *The New York Times* or *National Public Radio* have mentioned the biographical author works by Peter Sis an extraordinary success.

Použitá literatura a prameny

Prameny

SÍS, Petr. *Pilot a Malý princ: život Antoina de Saint-Exupéryho*. Praha: Labyrint, Raketa, 2014. ISBN 978-80-86803-27-2.

SÍS, Petr. *Strom života: kniha o životě přírodovědce, geologa a myslitele Charlese Darwina*. Praha: Labyrint, Raketa, 2004. ISBN 80-868-0302-3.

Literatura

ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Praha: Portál, 2006. 171 s. ISBN 80-736-7095-X.

DOLANSKÁ, Nora. *Jak se stát Hemingwayem: (příručka pro budoucí žurnalisty) : [určeno] pro posl. fak. sociálních věd*. Praha: Karolinum, 1994. 106 s. ISBN 80-706-6891-1.

ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011. 416 s. ISBN 978-80-7294-492-7.

FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 255 s. ISBN 978-80-7367-815-9.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-736-7040-2.

HOROVÁ, Anděla, ed. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*. Praha: Academia, 1995. 546 s. ISBN 80-200-0521-8.

KOPÁČ, Radim, ed. *Česká literatura pro děti a mládež (2000-2011): Czech literature for children and young people (2000-2011) = Tschechische Kinder- und Jugendliteratur (2000-2011)*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2012. 206 s. ISBN 978-80-87546-03-1.

MANDYS, Pavel a kol. *2 x 101 knih pro děti a mládež: nejlepší a nejvlivnější knihy*. Praha: Albatros, 2013. 430 s. ISBN 978-80-00-03336-5.

MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef, eds. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. 699 s. ISBN 80-718-5669-X.

NÜNNING, Ansgar, ed. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Vyd. 1. Brno: Host, 2006. 912 s. ISBN 80-7294-170-4.

OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ, Radim, eds. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. 166 s. ISBN 978-80-246-1618-6.

SLABÝ, Zdeněk Karel. *Se jménem Hanse Christiana Andersena: Sborník o laureátech Ceny H. Ch. Andersena 1956-1986*. Praha: Albatros, 1989. 112 s. (ISBN neuvedeno)

ŠUBRTOVÁ, Milena, CHOCHOLATÝ, Miroslav, eds. *Slovník autorů literatury pro děti a mládež*. Praha: Libri, 2012. 465 s. ISBN 978-80-7277-506-4.

TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

URBANOVÁ, Svatava. *Historický vývoj žánrů literatury pro mládež: vybrané texty*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1990. 285 s. ISBN 80-704-2027-8.

URBANOVÁ, Svatava, ROSOVÁ, Milena. *Žánry, osobnosti, díla: (historický vývoj žánrů české literatury pro mládež - antologie)*. Vyd. 3. (upr. a dopl.). Ostrava: Ostravská univerzita, 2002. 236 s. ISBN 80-704-2604-7.

Použitá periodika

ADAMOVIČ, Ivan. Darwin je výzvou, aby lidé neztratili individualitu. *Hospodářské noviny*. 9.9.2004, s. 10.

ADAMOVIČ, Ivan. Máme ošklivé učebnice. *Hospodářské noviny*. 22.4.2005, s. 12.

ČEŇKOVÁ, Jana. Slovo k české autorské ilustrované knize pro děti a mládež. *Tvar: Literární občasník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 21, s. 20.

ČTK. Kniha Petra Síse vychází v dotisku. *Právo*. 12.4.2005, s. 11.

ČTK. Sísova kniha je bestsellerem. *Hospodářské noviny*. 8.4.2005, s. 13.

DRAHOŇOVSKÁ, Lucie. Strom života Petra Síse je poutavým zdrojem informací. *Mladá fronta DNES*. 19.10.2004, s. 7.

HORÁČKOVÁ, Alice. Na největším veletrhu dětských knih bude oceněn i Čech Petr Sís. *Mladá fronta DNES*. 14.4.2004, s. 9.

HORÁČKOVÁ, Alice. Magnesia Litera zná nominace. *Mladá fronta DNES*. 25.3.2005, s. 7.

- HORÁČKOVÁ, Alice. Věděl jsem, že jednou budu dobrý a slavný. *Mladá fronta DNES*. 28.8.2004, s. 7.
- KABÁT, Marcel. Nevěří mi, že jsem byl diskžokej. *Lidové noviny*. 18.9.2004, s. 28.
- KABÁT, Marcel. Proč Darwinovi říkali Plyn. *Lidové noviny*. 30.12.2004, s. 7.
- KADLECOVÁ, Kateřina. Svoboda Ameriky je pryč! *Reflex*. 2011, roč. 22, č. 40, s. 72.
- KLEVISOVÁ, Nad'a. Dělán tečky a život mi utíká. *Víkend HN*. 22.5.2009, s. 8-15.
- KOBLENC, Václav. Na Sísova Malého prince se stála fronta. *Písecký deník*. 6.10.2014, s. 7.
- KOBLENC, Václav. Malého prince napsal Pilot ze smutku, říká Petr Sís. *Českobudějovický deník* (vyšlo také v následujících: *Českokrumlovský deník*, *Jindřichohradecký deník*, *Písecký deník*, *Prachatický deník*, *Strakonický deník*, *Táborský deník*), 10.10.2014, s. 7.
- KONRÁD, Daniel. Smutek malého prince. *Víkend HN*. 17.10.2014, s. 22-24.
- KOPÁČ, Radim. Český komiks na vrcholu. *Literární noviny*. 15.1.2015, s. 18.
- KUBÍČKOVÁ, Klára. Poklona Malému princí. *Mladá fronta DNES*, 7.10.2014, s. 3.
- NEZBEDA, Ondřej. Decentní Saint-Exupéry. *Respekt*. 2014, roč. 25, č. 49, s. 61.
- POSPIZSYL, Tomáš. Petr Sís: Strom života. *Týden*. 2004, roč. 11, č. 41, s. 109.
- PRAŽAN, Bronislav. O obrázkových knihách, snech a newyorských vlacích. *Týdeník Rozhlas*. 2004, roč. 14, č. 44, s. 1.
- PROVAZNÍK, Jaroslav. Dětská literatura přitahuje nové autory: Pokus o bilanci literatury pro děti a mládež v roce 2014. *Host*. 2015, roč. 31, č. 1, s. 26.
- REISSNER, Martin. O bloumajícím muži. *Ladění: časopis pro teorii a kritiku dětské literatury*. 2005, roč. 10, č. 1, s. 15.
- SPENCEROVÁ, Tereza. Jako orchestr na Titaniku. *Mladý svět*. 2004, roč. 46, č. 41, s. 20.
- ŠIMOTOVÁ, Wendy. Literární život. *Tvar: Literární ob týdeník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2014, roč. 25, č. 18, s. 18.
- VEBER, Tomáš. Spolužit lásku i samotu. *Písecký deník*. 10.10.2014, s. 7.
- VERECKÝ, Ladislav. Petr Sís. *Magazín Mladé fronty DNES*. 14.10.2004, s. 40.

VIDOR, Constance. Peter Sís: Artist of Freedom. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2012, roč. 50, č. 4, s. 1. (Přeložila Barbora Kebzová)

VOLF, Petr. Petr Sís – ilustrace z knihy Strom života. *Reflex*. 2003, roč. 14, č. 44, s. 56.

VRAJOVÁ, Jana. O knize, v níž text ilustruje obrazy. *Tvar: Literární obydleník*. Praha: Klub přátel Tvaru, 2004, roč. 15, č. 21, s. 21.

Krásná kniha. *Font*. 2005, roč. 15, č. 2, s. 20.

Které knihy byly nejkrásnější. *Týden*. 2005, roč. 12, č. 17, s. 83.

Nejprodávanější knihy uplynulého týdne. *Hospodářské noviny*. 30.12.2004, s. 24.

Nejprodávanější knihy uplynulého týdne. *Hospodářské noviny*. 7.4.2005, s. 24.

Nominace na ceny MAGNESIA LITERA. *Lidové noviny*. 25.3.2005, s. 8.

Petr Sís provází letcovým osudem. *Mladá fronta DNES*, 29.9.2014, s. 12.

Sísův Strom života. *Mladá fronta DNES*. 10.9.2004, s. 7.

Strom života. *ABC*, 2004, roč. 49, č. 24, s. 28.

Elektronické zdroje

2006 - Zlatá stuha, výsledky: Zlatá stuha za rok 2005 - výtvarná část. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/51-2005-zlata-stuha-vysledky>

2008 - Zlatá stuha, výsledky: Zlatá stuha za rok 2007 - výtvarná část. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/53-2007-zlata-stuha-vysledky>

2012: Winners of the 2012 HCA Awards. *IBBY* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.org/index.php?id=1186>

2012 - Zlatá stuha, výsledky. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/zlata-stuha-historie/82-2011-zlata-stuha-vysledky>

ADAMOVIČ, Ivan. Petr Sís: Darwin je výzvou, aby lidé neztratili individualitu. *iHNed.cz* [online] 9. 9. 2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-14885170-petr-sis-darwin-je-vyzvou-aby-lide-neztratili-individualitu>

All Things Considered: Sponsor All Things Considered. *National Public Media* [online]. 11.6.2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://nationalpublicmedia.com/npr/programs/all-things-considered/>

Archiv. *Magnesia Litera* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.magnesia-litera.cz/#archiv>

Best Illustrated Books. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 16.11.2003, s. 40. [cit./vid. 2017-04-03]

Bologna Children's Book Fair Awards. *Bologna Children's Book Fair* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/en/the-fair/bologna-childrens-book-fair-awards/5661.html>

BolognaRagazzi Award 2017 Regulation. *Bologna Children's Book Fair* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.bookfair.bolognafiere.it/en/the-fair/bologna-childrens-book-fair-awards/bolognaragazzi-award/bolognaragazzi-award-2017-regulation/1058.html>

Book awards: New York Times Best Illustrated Children's Book. *Library Thing* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://www.librarything.com/bookaward/New+York+Times+Best+Illustrated+Children%27s+Book>

Boston Globe-Horn Book Awards. *The Horn Book* [online]. [cit./vid. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.hbook.com/boston-globe-horn-book-awards/>

BUSH, Margaret. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2003, č. 10, s. 204. [cit./vid. 2017-04-03]

CANTAVELLA, Anna. Between Fiction and Reality: Maps and Cartographic Logic in the Works of Peter Sís. [online databáze EBSCOhost] *Children's Literature in Education*, 2017, č. 1, s. 39-55. [cit./vid. 2017-04-09]

CARTER, Betty. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2003, č. 6, s. 768. [cit./vid. 2017-04-04]

Cena Hanse Christiana Andersena - čeští autoři. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/ceny-a-ocenni-ibby/28-cena-hanse-christiana-andersena-eti-autoi>

CINGER, František. Magnesia Litera zná nominované čtvrtého ročníku. *Novinky.cz* [online] 24. 3. 2005 [cit./vid. 2017-04-010]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/05/28/02.html>

Česká sekce IBBY. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/ibby-eska-sekce>

Český umělec Petr Sís věnuje 1000 výtisků své knihy Madlenka chicagským dětem. *Český dialog* [online] 2009 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.cesky-dialog.net/clanek/3909-cesky-umelec-petr-sis-venu-1000-vytisku-sve-knihy-madlenka-chicagskym-detem/>

ČTK. Petr Sís představil knihu o autorovi Malého prince. Je o životě a radosti z něj, řekl. *iHNed.cz* [online] 4. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/knihy/c1-62900660-petr-sis-maly-princ-la-fabrika>

Dějiny soutěže NČKR v datech. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/content/fck/files/Dejiny_souteze_v_datech.pdf

DEVEREAUX, Elizabeth and ZALESKI, Jeff. Discovering the World. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2003, č. 41, s. 78. [cit./vid. 2017-04-03]

DONELLY, Daria. Wise Guys. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 16.11.2003, s. 20. [cit./vid. 2017-04-03]

DRAHOŇOVSKÁ, Lucie. Strom života Petra Síse je poutavým zdrojem informací. *iDnes.cz* [online] 19. 10. 2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/literatura.asp?...ratura&c=A041018_194904_literatura_kot

DYMÁČKOVÁ, Lucie. *Bilderbuch - obrázková kniha nejen pro děti* [online]. [cit./vid. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.kjm.cz/bilderbuch>

ELLIS, Sarah. Review of *The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry*. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2014, č. 3, s. 114-115. [cit./vid. 2017-04-07]

EMINGER, Zdeněk Ambrož. Pilot a Malý princ. *Literárky.cz*. [online] 31. 7. 2015 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.literarky.cz/literatura/recenze/20345-pilot-a-maly-princ>

ERBACH, Mary M. The Tree of Life: Charles Darwin. [online databáze EBSCOhost] *Book links*, 2003, č. 2, s. 48-51. [cit./vid. 2017-04-03]

GURDON, Meghan Cox. Magical Moments in Everyday Worlds. [online databáze EBSCOhost] *Wall Street Journal*, 2014, č. 121, s. 15. [cit./vid. 2017-04-08]

Hans Christian Andersen Awards. *IBBY* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.org/awards-activities/awards/hans-christian-andersen-awards/>

HEARN, Michael Patrick. Flying start. [online databáze EBSCOhost] *New York Times Book Review*, 15.6.2014, s. 18. [cit./vid. 2017-04-08]

HEATH, Ellen. The Tree of Life: An Intrepid Traveler. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2009, č. 3, s. 50-55. [cit./vid. 2017-04-03]

Children's Book Review: The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry by Peter Sis. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2014, č. 9, s. 67. [cit./vid. 2017-04-08]

KARP, Jesse. The Pilot and the Little Prince. The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *Booklist*, 2014, č. 14, s. 73. [cit./vid. 2017-04-08]

Kategorie. *Zlatá stuha* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/kategorie>

KLUSÁKOVÁ, Jana. Přečtěte si knížku Pilot a Malý princ – Život Antoina de Saint-Exupéry. *Český rozhlas – Rádio Junior* [online] 10. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.radiojunior.cz/prectete-si-knizku-pilot-a-maly-princ-zivot-antoina-de-saintexupery--1405234>

KUBÍČKOVÁ, Klára. Spisovatel Petr Sís pokřtí v Brně svou knižní poklonu Malému princí. *iDnes.cz* [online] 7. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/krest-knihy-pilot...aspx?c=A141007_2105782_brno-zpravy_kol

Lindbergh - Dobrodružství létajícího myšáka. *Dynastie* [online]. [cit./vid. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://dynastie.cz/knihy-pro-deti/lindbergh-torben-kuhlmann>

LUCH, Janet. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin. [online databáze EBSCOhost] *Library Media Connection*, 2004, č. 5, s. 61. [cit./vid. 2017-04-04]

LUKEHART, Wendy. The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *School Library Journal*, 2014, č. 4, s. 192. [cit./vid. 2017-04-08]

Magazín Ego nahradí Víkend HN a In magazín. *MediaGuru* [online] 9. 2. 2015 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/aktuality/magazin-ego-nahradi-vikend-a-in-magazin/>

MANDYS, Pavel. Sís, Petr: Ptačí sněm. *iLiteratura.cz* [online] 10. 11. 2011 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/29051/sis-petr-ptaci-snem>

Obdivuji lidi, kteří si jdou za svým, říká výtvarník Sís. *DVTV* [online] 3. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/obdivuji-lidi-kteri-si-jdou-za-svym-rika-vytvarnik-sis/r~5af71dac4b0d11e4b3d60025900fea04/>

PANTAELO, Daria. The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker. [online databáze EBSCOhost] *Canadian Review of Materials*, 14.11.2003, č. 6. [cit./vid. 2017-04-03]

Past Boston Globe–Horn Book Award Winners. *The Horn Book* [online] 30. 5. 2011 [cit./vid. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.hbook.com/2011/05/news/boston-globe-horn-book-awards/past-boston-globe-horn-book-award-winners/>

Petr Sís – Cena Hanse Christiana Andersena 2012. *IBBY: Czech republic* [online]. [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.ibby.cz/index.php/cena-hchandersena/75-ibby-nominovalo-na-prestini-ceny>

Petr Sís hostem 55. Zlín Film Festivalu. *CzechLit* [online] 30. 5. 2015 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.czechlit.cz/cz/petr-sis-hostem-55-zlin-film-festivalu/>

Petr Sís pokřtil svou knihu o životě Antoina de Saint-Exupéryho. *Český rozhlas* [online] 2. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/literatura/_zprava/1403649

Petr Sís: Ptačí sněm. *CzechLit* [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.czechlit.cz/cz/kniha/ptaci-snem-cz/>

Petr Sís věnoval novou tapiserii Johnu Lennonovi, v New Yorku ji pokřtili Bono a Yoko Ono [online] 30. 7. 2015 [cit./vid. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/c1-64398590-petr-sis-lennon-tapiserie-new-york>

Peter Sis: Why I made *The Pilot and the little Prince*. *The Guardian* [online]. 27. 7. 2014 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/gallery/2014/jul/27/peter-sis-antoine-de-saint-exupery-the-little-prince>

PHELAN, Carolyn. Peter Sís on *The Tree of Life*. [online databáze EBSCOhost] *Booklist*, 2003, č. 4, s. 408. [cit./vid. 2017-04-03]

Q & A with Peter Sis [online]. 17. 4. 2014 [cit./vid. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/childrens/childrens-authors/article/61902-q-a-with-peter-s-s.html>

ROBACK, Diane. *The Tree of Life: A Book Depicting the Life of Charles Darwin, Naturalist, Geologist & Thinker*. [online databáze EBSCOhost] *Publishers Weekly*, 2003, č. 41, s. 79. [cit./vid. 2017-04-03]

ROBINSON, Lolly. *The Pilot and the Little Prince*. *Horn Book*. [online]. 24.9.2014 [cit./vid. 2017-04-07] Dostupné z: <http://www.hbook.com/2014/09/blogs/calling-caldecott/pilot-little-prince/>

Rozpravy 2014/09: S Petrem Síssem o nové knize, tvorbě a životě. In: *YouTube* [online]. 20. 10. 2014 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=WhH_gwZsFFw&t=708s. Kanál uživatele Fakulta sociálních věd UK.

Sís nasedl k Exupérymu do letadla, v Česku přistanou na podzim. *Česká televize* [online] 8. 5. 2014 [cit./vid. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1035085-sis-nasedl-k-exuperymu-do-letadla-v-cesku-pristanou-na-podzim>

Slavnostní křest knihy *Pilot a Malý princ* v La Fabrice. *Labyrint: Nakladatelství, kulturní revue, společnost pro kulturu* [online]. [cit./vid. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.labyrint.net/novinka/777/slavnostni-krest-knihy-pilot-a-maly-princ-v-la-fabrice>

Soutěž NČKR: Kategorie. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/kategorie/>

Soutěž NČKR: O NČKR. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/o-nckr/>

Soutěž NČKR: Výsledky - 2004. *Památník národního písemnictví* [online]. [cit./vid. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/174-2004/>

Stanici newyorského metra zdobí mozaiky Petra Sise [online] 26. 3. 2005 [cit./vid. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/52884-stanici-newyorskeho-metra-zdobi-mozaiky-petra-sise.html>

Strom života. [online databáze Newton Media SEARCH] *Česká redakce BBC*, 9.9.2004. [cit./vid. 2017-04-03] (Zdrojový dokument, tedy webové stránky České redakce BBC, nelze dohledat, jelikož vysílání BBC v České republice skončilo v roce 2005.)

Studio 6 Víkend: O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10441287766-studio-6-vikend/>

Studio 6 Víkend: Profil: Pilot a Malý princ. *Česká televize* [online] 4. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10441287766-studio-6-vikend/214411010121004/obsah/354795-profil-pilot-a-maly-princ>

SUTTON, Roger. Another Letter to the First Librarian. [online databáze EBSCOhost] *Horn Book Magazine*, 2005, č. 2, s. 131. [cit./vid. 2017-04-04]

ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Sís, Petr: Strom života. *iLiteratura.cz* [online] 10. 9. 2004 [cit./vid. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/16203/sis-petr-strom-zivota>

The Conference of the Birds [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://petersis.com/books/the-conference-of-the-birds/>

The New York Times Best Illustrated Children's Books of 2016. *The New York Times: Book Review* [online] 3. 11. 2016 [cit./vid. 2017-03-19]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2016/11/03/books/review/best-illustrated-books-of-2016.html?_r=2

The Nobel Prize in Literature 1901. *Nobelprize.org: The Official Web Site of the Nobel Prize* [online]. [cit./vid. 2017-03-13]. Dostupné z: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/literature/laureates/1901/

THE PILOT AND THE LITTLE PRINCE. The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *Kirkus Reviews*, 2014, č. 7, s. 72. [cit./vid. 2017-04-08]

Události: Sobota 4. října 2014. *Česká televize* [online] 4. 10. 2014 [cit./vid. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/214411000101004/>

VRASPÍROVÁ, Pavla. Sís, Petr: Tibet. Tajemství červené krabičky. *iLiteratura.cz* [online] 29. 6. 2006 [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/19521/sis-petr-tibet-tajemstvi-cervene-krabicky>

Vyhlašovatelé. *Zlatá stuha* [online]. [cit./vid. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/vyhlasovatele>

Výtvarník emigrant Petr Sís. *ČRo 1 – Radiožurnál*. [online] 31. 10. 2004 [cit./vid. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publ_izurnal/_zprava/139618

White Ravens: 1997 [online]. [cit./vid. 2017-02-11]. Dostupné z: <http://www.childrenslibrary.org/servlet/WhiteRavens?title=1997&where=year%3D1997>

WINNER, Matthew C. The Pilot and the Little Prince: The Life of Antoine de Saint-Exupéry. [online databáze EBSCOhost] *Library Media Connection*, 2014, č. 3, s. 70. [cit./vid. 2017-04-08]

Seznam příloh

Příloha č. 1: Odhalení tapiserie Petra Síse v New Yorku (fotografie k článku *Petr Sís věnoval novou tapiserii Johnu Lennonovi, v New Yorku ji pokřtili Bono a Yoko Ono*, zdroj: *iHned.cz*)

Příloha č. 2: Ukázka z knihy *Ptačí sněm* (sken)

Příloha č. 3: Ukázka z knihy *Tibet. Tajemství červené krabičky* (sken)

Příloha č. 4: Rozhovor s Petrem Sísem

Příloha č. 5: Ukázka ručně psané odpovědi z rozhovoru s Petrem Sísem (sken)

Příloha č. 6: Ukázka z knihy *Strom života* (sken)

Příloha č. 7: Ukázka z knihy *Strom života* (sken)

Příloha č. 8: Ukázka z předšádky knihy *Strom života* (sken)

Příloha č. 9: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

Příloha č. 10: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

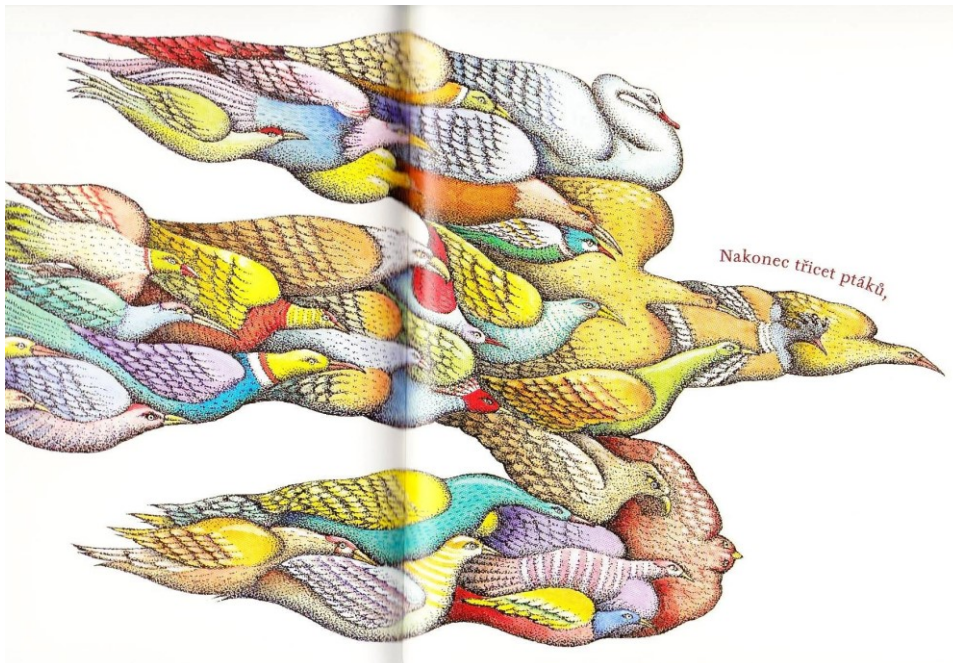
Příloha č. 11: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

Přílohy

Příloha č. 1: Odhalení tapiserie Petra Síse v New Yorku (fotografie k článku *Petr Sís věnoval novou tapiserii Johnu Lennonovi, v New Yorku ji pokřtili Bono a Yoko Ono*, zdroj: *iHned.cz*)

Příloha č. 2: Ukázka z knihy *Ptačí sněm* (sken)

Příloha č. 3: Ukázka z knihy *Tibet. Tajemství červené krabičky* (sken)

Příloha č. 4: Rozhovor s Petrem Sísem

Na počátku osmdesátých let jste odjel do Spojených států amerických, abyste tam natočil film pro olympijské hry. Státy východního bloku ale hry bojkotovaly a film už jste tak dokončit nemohl. Proč jste se nakonec rozhodl v Americe zůstat?

Snažil jsem se dokončit svůj animovaný film i přes bojkot států východního bloku, který mě zaskočil. Tím jsem ale neuposlechl rozkazu vrátit se okamžitě do Prahy. Doufal jsem, že film bude úspěšný a já se vrátím se slávou. To se nestalo, a já tak hledal další projekty, které by omluvily můj pozdní návrat... A to se protáhlo.

Přemýšlel jste někdy o tom, že byste se přestěhoval zpět do České republiky?

Přemýšlel, přemýšlím a budu přemýšlet. Každý se přece snažíme vrátit domů.

Jaké pro vás byly začátky ve Spojených státech? Přišlo vám, že žijete takzvaný americký sen, nebo jste si na nový život zvykal těžce?

Dnes je to dávná vzpomínka. Vše to bylo jako sen, spíš newyorský než americký.

Na besedě v Rozpravách o českých médiích v roce 2014 jste prozradil, že jste nikdy nechtěl být literárním autorem, ale chtěl jste točit animované filmy. Některé vaše snímky dokonce získaly řadu ocenění. Považujete se tedy spíš za výtvarníka nebo spisovatele?

Vždy jsem se pokládal za člověka, který vypráví spíše pomocí obrázků než textu. Když mě někdo nazývá spisovatelem, vybavím si Čapka nebo Vančuru a stydím se. Ale asi

jsem prostě takový malý vypravěč příběhů. Ať už díky animovaným filmům nebo ilustrovaným knihám.

Zprvu jste se v USA živil jako ilustrátor tavních novin, mimo jiné The New York Times. Co všechno tato práce obnášela?

Práce pro noviny byla fascinující a inspirativní. Často jsem měl jen několik hodin na vytvoření ilustrace, někdy jsem musel kreslit i přes noc. Tehdy jsem nosil hotový obrázek osobně do redakce a cítil se jako člen rodiny redaktorů a tiskařů. Pamatuji si, jak jsem čekal v ranních hodinách na vytisknutý obrázek. Navíc jsem měl díky cirkulaci New York Times okamžité renomé.

Světově známý režisér Miloš Forman vás v roce 1984 požádal, abyste vytvořil plakát k jeho úspěšnému filmu Amadeus. Jaký vliv to mělo na vaši další kariéru?

Plakát na film Amadeus zná v Americe dodnes téměř každý. Miloš Forman mě tím neskutečně zviditelnil. Vlastně mi pomáhá celý život. On je nejen velký umělec, ale také velký člověk s velkým srdcem.

Kromě filmů, plakátů a novinových ilustrací jste se proslavil také různými obrazy v newyorském metru, mozaikami a tapiseriemi. Jak jste se k této tvorbě dostal?

New York je velké a energické město. Dá se říct, že jedna věc vede k další. Novinová ilustrace vedla ke knížkám, knížky k projektům v architektuře.

Jednu z vašich tapiserií jste věnoval památce Václava Havla. Od prosince roku 2016 je vystavena v Centru současného umění DOX v Praze. V březnu letošního roku by se měla přesunout do Štrasburku. Jaký je její příběh?

Tapiserie pro Václava Havla je zásluhou Joachima Dvořáka z nakladatelství Labyrint. Vyzval mě, abych život bývalého prezidenta oslavil obrázkem, který se objevil na obálce Hospodářských novin. Obrázku si všimnul Bill Shipsey z Arts for Amnesty a napadlo ho, že by mohl vypadat působivě jako tapiserie. Požádal proto hvězdy světové populární hudby, aby se složily na utkáni díla, což trvá měsíce a samozřejmě stojí spoustu peněz. Tapiserie byla díky Arts for Amnesty vytvořena pro novou budovu v centru Evropské unie ve Štrasburku, která ponese jméno Václava Havla. Momentálně je vystavena v DOXu. Takže díky panu Dvořákovi a panu Shipsey došlo k jakémusi kosmickému políbení bez mojí iniciativy.

Vrat' me se teď ještě k vaší literární tvorbě. V roce 1987 jste vydal svou první autorskou knihu o nosorožci Rhino. Jak ji přivítali čtenáři a literární kritika?

Kniha *Duhový nosorožec* byla mým dalším naplněným snem. Asi jako každá první kniha byl i Rhino velmi intenzivním zážitkem. Dostal jsem za ni svou první cenu od New York Times, aniž bych tušil, co ta cena znamená. Všichni byli nadšení mým příslibem do budoucnosti... Tak to u prvních knih bývá!

Jakým způsobem tvoříte? Napadá vás nejdřív text, ilustrace, nebo Vám hlavou probíhá obojí?

Dřív mě napadaly první obrázky a k těm jsem hledal text. Dnes je to různé. Já budu mít vždy problém s jazykem. S tím neznámem mezi češtinou a angličtinou. Řekl bych, že mi hlavou probíhá vše možné, ale obrázky jsou jistota.

Kreslíte vše ručně, nebo používáte i počítačovou grafiku?

Všechno kreslím postaru, ručně.

Myslíte, že počítačové ilustrace jsou méně umělecky hodnotné?

Jestli myslíte umění jako volné umění, tak to je na umělcích a jejich mecenáších. Kniha je kniha. Dobrá kniha může být třeba vyškrábaná hřebíkem. Výsledek je kniha jako taková a „umělecky hodnotné“ ilustrace jsou její součástí.

Jak vlastně probíhá samotný proces tvorby nové publikace? Vzniká před celistvou knížkou ještě nějaký váš osobní autorský soubor ilustrací? Nějaká maketa?

Vzniká. Bohužel dělám těch maket až moc. Asi proto, abych se sám přesvědčil o zvolené cestě. Makety se mi pak svou uvolněností a nasměrováním líbí víc než hotové a dokončené knížky.

Řada vašich knih pojednává o životě významných osobností. Podle jakých kritérií si hrdiny svých knížek vybíráte? Máte k nim osobní vztah?

Mé životopisné knihy jsou inspirovány vlastním nadšením z dětských let, kdy jsem si sám vytvářel představu o světě cestovatelů a objevitelů.

V *Pilotu a Malém princ* vyprávíte o Antoinu de Saint-Exupérym. Jeho kniha *Malý princ* patří ke světově nejčtenějším titulům. Projevilo se to nějak na úspěchu *Pilota a Malého prince*? Měl větší ohlas než vaše další životopisné knihy?

O životě autora Malého prince Antoine de Saint-Exupéryho mi už v dětství krásně vyprávěl můj otec. Svou knížkou jsem mu tak (už poněkolikáté) splatil svůj dluh. Myslím ale, že o větším ohlasu se u *Pilota a Malého prince* mluvit nedá. Exupéryho *Malý princ* je unikátní mezigenerační kniha sama o sobě.

Musel jste si dávat pozor, abyste v *Pilotu a Malém princ* neporušil autorská práva, která se váží k Exupéryho Malému princ?

Ano i ne. Nejdřív mi bylo řečeno, že si mám dávat pozor na autorská práva, zejména pokud bych citoval z původní knihy. Časem se ale ukázalo, že dědici a potomci autora vítají jakoukoliv zmínku o této francouzské klasické knížce. Čím víc tím líp!

Váš další životopisný titul *Strom života popisuje životní pouť Charlese Darwina*. Jaké reakce u čtenářů kniha vyvolala?

Darwin je dodnes problematickým titulem v nábožensky konzervativních částech Spojených států. To bylo zajímavé zjištění.

K jakému z hrdinů svých životopisných knih máte nejbliže?

Stále mám nejraději Jana Welzla. Asi je to proto, že se mi líbí, co jsem nakreslil, a že ho málokdo mimo Čechy a Moravu pochopí.

Máte v plánu po Janu Welzlovi napsat ještě nějakou další knihu o českém hrdinovi? Spekuluje se, že uvažujete o Karlu Čapkovi, Václavu Havlovi nebo Janu Amosi Komenském...

Projekt o Janu Amosi Komenském jsem kdysi přislíbil mamince a mám ho roky rozpracovaný. Je to ale velmi těžké, takže se k němu neustále vracím. Komenská má toho dnešnímu světu tolik co říct! Také velký Karel Čapek či velký Václav Havel by si zasloužili pozornost světa. Tak krásné projekty – a tak málo času...

Teď pracujete na nové knize o životě Robinsona Crusoea. Proč jste si vybral právě jeho? Měl jste jako dítě rád román Daniela Defoea?

Robinson už je hotov. Je to knížka, která mě fascinovala jako dítě. Hlavně svými obrázky. Moje kniha je i o tom, jak jsem jako malý šel za Robinsona na maškarní ples, kde jsem dostal první cenu, ale všechny děti se mi smály... Nechte se překvapit!

V České republice spolupracujete s nakladatelstvím Labyrint. Proč jste si vybral zrovna toto nakladatelství? Neměl jste nabídky i z nějakých jiných, větších nakladatelství?

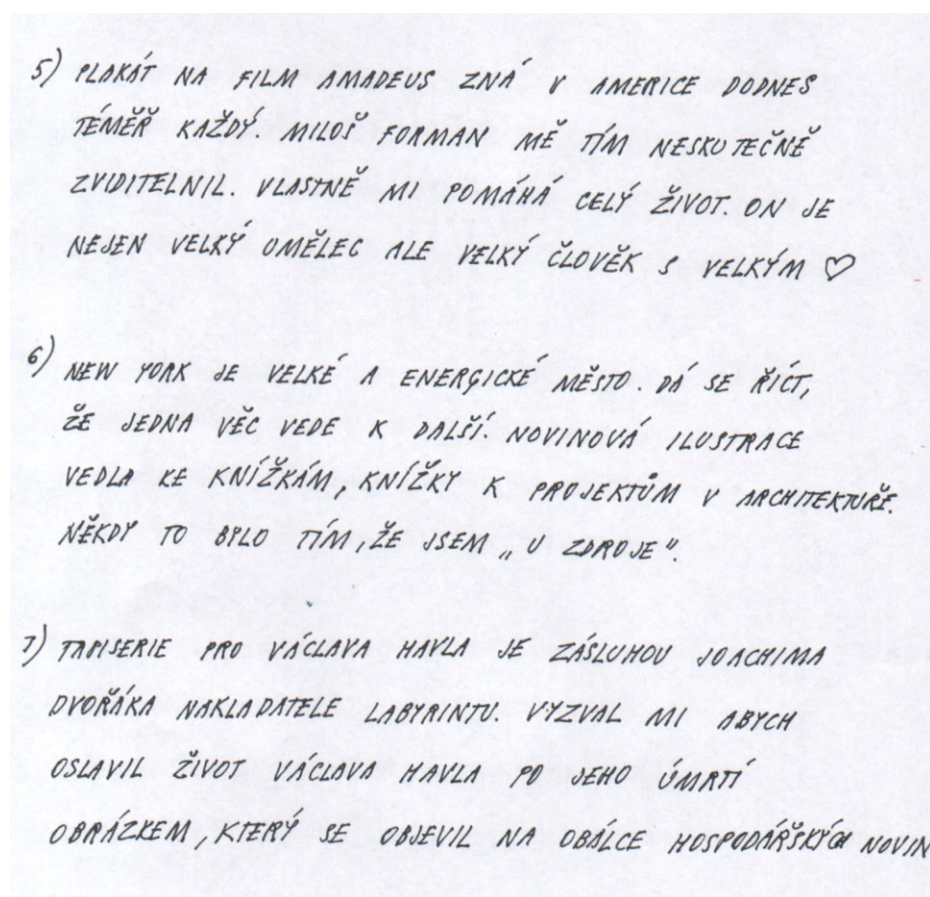
Původně mé knížky vycházely u jednoho velkého nakladatelství. Tam mi ale pan ředitel řekl, že jsou příliš náročné a nekomerční. Později mě oslovil pan Dvořák a tehdy nové nakladatelství Labyrint. Dal bych za ně ruku do ohně a obdivuji jejich víru v dobré a krásné knihy. V dnešní době knižních monopolů nemohu jinak než Labyrint obdivovat.

V roce 2012 jste za Českou republiku získal cenu Hanse Christiana Andersena IBBY za celoživotní dílo. Ta bývá někdy označována jako Nobelova cena za dětskou literaturu. Je pro vás toto ocenění vrcholem kariéry?

Cena Hanse Christiana Andersena za celoživotní tvorbu mě zaskočila. Říkal jsem si, jak je to možné, ale dnes vím, že mi tehdy byly hvězdy nakloněny. Řekl bych, že si tak nějak uvědomuji, že ty nejnadanější knihy jsem už asi jednou provždy udělal.

BARBORA KEBZOVÁ

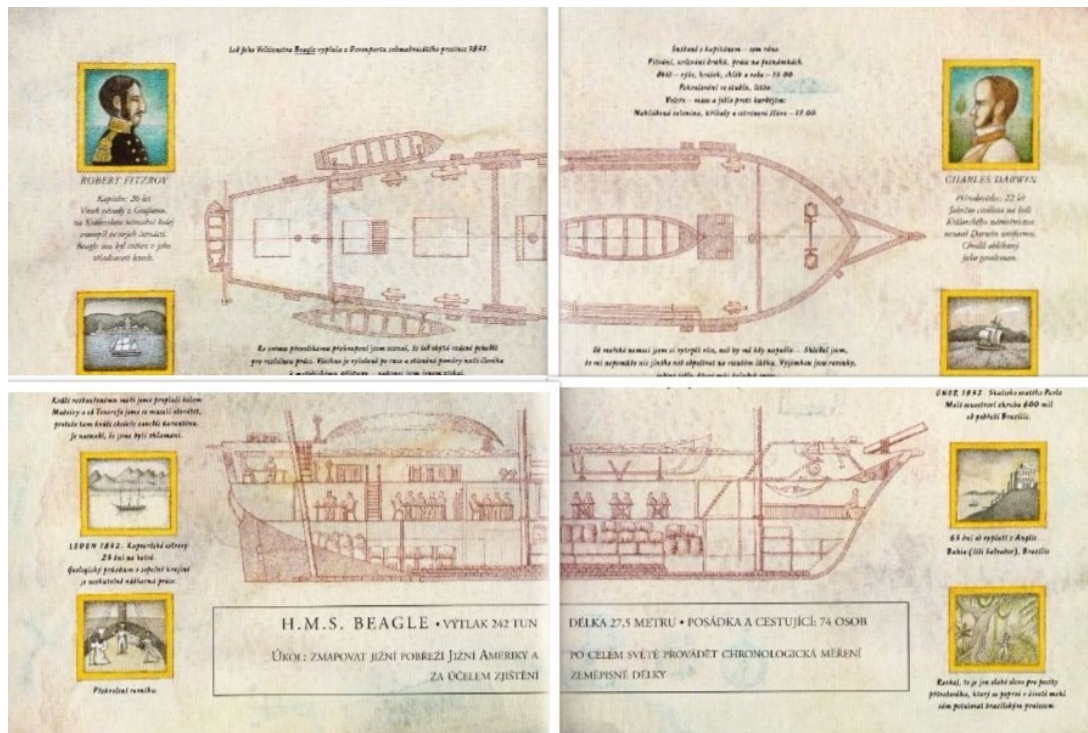
Příloha č. 5: Ukázka ručně psané odpovědi z rozhovoru s Petrem Sísem (sken)

Příloha č. 6: Ukázka z knihy *Strom života* (sken)

Příloha č. 7: Ukázka z knihy *Strom života* (sken)

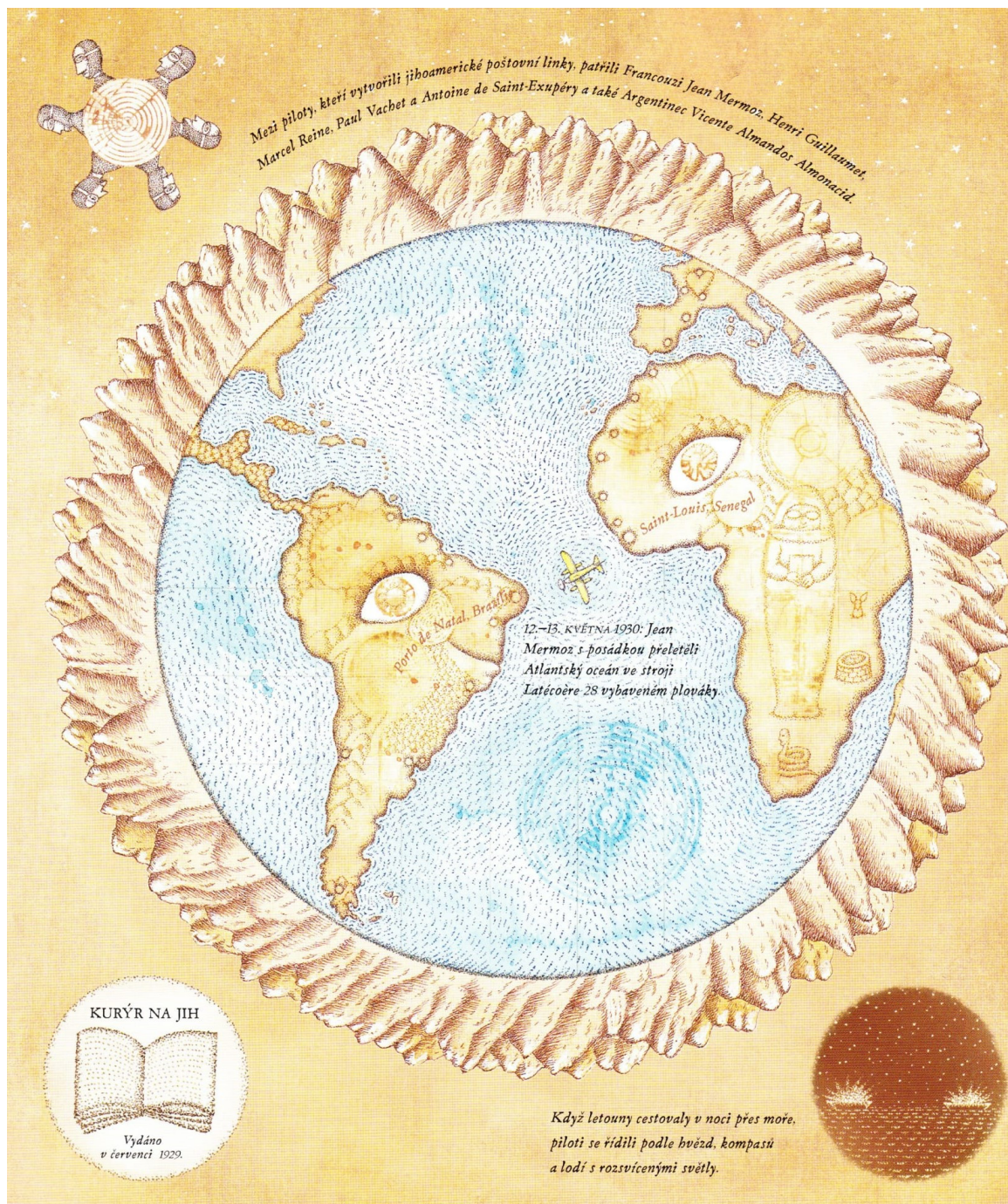
Příloha č. 8: Ukázka z předšádky knihy *Strom života* (sken)

Příloha č. 9: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

Příloha č. 10: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

Příloha č. 11: Ukázka z knihy *Pilot a Malý princ* (sken)

